

نه فته نامه یه کی روزنامه و اني
گشتيي نياز اده
ده زگاي چاپ و بلاوکردن و هدی
نه درخان "ده ريده کات

شماره (۱۲۵) سن شمه، نهاد بیوکی ۸/۹/۰۰۹ زاپینی
به رانبه به گهلاویزی ۷۲۷۹ کوردی
سازمان

www.bedrxan.net
www.bedrxan.com
bedrxan@yahoo.com

له وهی پیویسته له یادی تودا بیلیم
بو شه هید "فاروق جه باری جوانه مه رگ
نمونه هی راسته قینه هی بیشمہ رکه

هادی، شهید

ئەو گەنجىك بۇ تو تاسىر ئىسىقان دىلسۈز، بە ئەمەك بۇ شۇرۇش و كوردايەتى، گوپىرايەل لەكاتى ئەرك و فەرماندا. ئەو، ھەميشە بىبۇوه نموونە دىلسۆزى و وەفادارى بۇ پېشىمەرگە كاكانى ھاۋاپىرى. كەنچىكى ئەوهندە ئاسايى نەبىو، كە دەشەرىكى نەويستاردا جوانەمەرگ كە، فاروق شەنلىكى تر بۇوو بىن ترس و دودولى لەبەرامبەر دوژمنان دەوەستىيەدەوە پېشىپەرى كەنچىتىدابۇن دەكىد، ھەر لەسەرەتتىنە كە لە ھەرتىسى گەنجىتىدابۇ و پەيەندى بە رېكخىستتە ئەھىتىنە كاكانى كۆمەلەي رەنجلەرەنەوە كە، بۇ يە ئەمۇكاپىش ئازانزاوايى كەنچە چاونەترس و چاڭلاكە كە يىان پېداپىو، تا سواتر بۇ يەكجاري و بەبى دايران لە ١٩٨٤ دەوهە چۈچە شاخ و بۇوه پېشىمەرگە ئازاكە يەكىتى نىشىتمانى كورستان، كە رايەپىزىدا لە رىزگاركىدىنى شاردەكانى ھەللىر و كەركووك قۇللى كارىگەرى ھەبىو.

شـهـيـد فـارـوق، زـوـر وـرـيـاـبوـو، لـه حـكـومـهـتـدا زـوـر نـيـدارـي بـيـوـو، بـنـهـمـالـهـكـهـيـان، بـنـهـمـالـهـيـكـي تـيـقـوـشـهـرـهـ، جـ بـراـكـهـي كـاكـهـ "جـوـتـيـارـ" وـ "سـهـعـديـهـ" خـانـي خـيـزـانـي شـهـهـيـد فـارـوقـ وـ هـمـروـهـهـا زـمـكـيـهـ "خـانـ" وـ هـمـروـهـهـا كـاكـهـ "آـيـوبـ" ، كـهـ كـاتـي خـوـي يـهـ قـيـادـهـيـهـ شـهـهـيـد جـوـامـيـنـيـ سـيـ نـهـمـر دـهـسـتـانـ بـهـ تـيـقـوـشـانـ كـرـدـوـهـمـهـمـوـيـانـ بـهـ خـبـابـاتـ جـوـشـدـرـاـونـ، تـيـقـاـشـشـهـيـدـ ۳"ـ مـنـدـالـيـ جـاـوـهـكـهـشـ باـقـيـ وـ بـويـرـ وـ باـسـنـيـ"ـ يـوـ گـهـلـهـكـهـ جـيـهـيـشـتـوـوهـ، كـهـ لـهـ قـوـتـشـهـ زـيـرـهـ كـانـي هـمـلـيـنـ وـ قـيـشـالـلاـ جـيـكـهـيـ اـهـمـكـانـ بـهـ نـيـلـاـشـهـوـهـ وـ حـاجـهـ نـهـمـهـ

تئسسه‌فه، تئمرون و ایلاریکیسته و مادرگونو.
له ۱۳۰۰ سال یادیدا.
له ۱۳۰۰ ساله سهیری چواردهوری خۆم دەکەم،
تئو فاروقه نابینم کە هەمو و روژیک راهاتبوم بە بینینی،
چوکنه فاروق دلسوزی خستبووه پیش ھەمو شنیکەوە
ھەمیش پیتاووو کە شەھیدیبوون گورهترین دیارییه ئەگەر
لەپیتاوی شۆرش و میللەتكەت بیت، بۆیه ئەم ناواتەی
ھاتەمی و له روژیکی رەشى ۱۹۹۱/۹/۵ فاروق له پیشەوهى
بەرگى لە سەورەتىيەكان و له پیشەوهى ھاپېکانى
بەداخوه شەھیديبوو.
تئمرون، دەممەويت له يادى تۆي ئازىزىدا، جەند پەيفېنىڭ
بلىيم، ئەگەرجى تۆ زۆر له وە خۆشەويىست بۇولى لەلام،
كە بەچەند دېرىتكەت باوانم تەعېرى لەو دلسۆزىيە تۆ بکەم
بۇ ميلەتكەت. ئەمەشە وايتىرىدۇوم، له هەموو ۹/۵ يەكدا
ھەست بىكم چواردهورم زۆر چۆلە و پۇيىستە تۆ وەكى
جاران بېتىتووه، بەلام مەخابن تۆ تازە روپىشى لەگەل ئەو
شەھیدە قارەمانى ترى ھاوريت، كە ھەرگىز له شەھیديبوون
تەترساون و بەلكو بە هيواوهى بۇون.

شوهی له یادی تودا دهیلیم:
 شه هم مرق، هولیز و مام جهیز و من و "باقی و باسنی و بویر" و
 شو انه تریش زورت بیرده کهین، حزدکهین شه گهربو چهند
 ساتانیکیش بنت له ۹/۵ همه مو سالیک یه یانی باشیکمان لی
 چهیکت و پئنچا برویتنه لای هارپی شه هیده کانت، چونکه
 شیمه زرقت بیرده کهین کاکه فاروق.
 هارپی نازبیز کههم، پیویسته له یادی تودا، ئه وه بلیم، که تو
 شویت زورت دیاره و نازانم بو هستدنه کههم به ردمام پیویسته
 تو تو له گلم بیت.
 هم مرق، سلاو بو توئی نهر و بو توئی هرگیز له دل درنه چوو
 دنیم، ئه هم مرق سلاو بو همه مو شاهه هیدانی ریگای رزگاری
 کورستان ده نیم و ده بیزم: بنوون لالو، ئئوون بونه هموینی
 شه و ئازادییه ئه هم مرق، ئوبیوون و اتان له پیشمه رگه کرد،
 که بو هه تا هتایه ناوی به پیروزی بمینیتیوه، چونکه ئیوه
 پیشمه رگه راسته قینه و دلسوز بیوون.

موکری و هلامی فهره‌های دهدهاته و

پاش بلاوکردن‌های و تاریکی
رهنخه‌ثامیز لایان
عبدول‌رحمان فرهادی
شاعیره‌لوه له کوچاری
(نووسه‌ری نوی ای نووسه‌رانی
(۴۶)، که یه کیتی نووسه‌رانی
کورد لقی هولیز
در بیدهات بلاوکردده، که
تیایدا رخنه‌ی له و تاریکی
و هرگیردراوی محمد
موکری رومانتوس گرتبوو،
که له ژماره (۲۳) کوچاری
پیغیان "بلاوکایسووده
به‌ناونیشانی "شوره‌بی
سیکس سه‌کرده‌کانی
جبهان" له و دلامی نه و تاره
رهنخه‌ثامیزه فرهادی،
موکری دلی:

له ژماره (۴۶) کوچاری
(نووسه‌ری نوی) کاک
عبدول‌رحمان فرهادی
وهک مامه‌ستاییک زمان

و زمانه‌وانی، له سه‌ر
با به‌تیکی و هرگیرانی
به‌نده هاتووته‌دست! و
دلی: "لراستیدا هر
له‌ناونیشانی با به‌تیکی زمانی و
زیارت له هله‌یکی زمانی و
ربیزمانی هه‌بوو، سه‌رباری
نه‌کرده‌نی کردووه، هه‌موو
به‌هاو روشنیتیکی نه‌ده‌بی
نه‌ده‌نده به‌رباده که شایانی
جه‌وره رفتارم له‌نیو
رهنخه‌ی کوردیدا نه‌بینیووه
کاک عبدول‌رحمان خوی
کرده سه‌ر نامه‌دی نه‌م
رفتاره (که به‌نده هیچ
ناویکی لینانی بو خاون
ویژه‌دانی به‌جیدیلی).

بدارخان له روانگه‌ی
شازادی و شازادی بیرووا،
به باشی زانی و مکو
با به‌تیکی سه‌ربه خو
مامه‌لله‌ی له‌کل بکات،
نه، حنده‌ده بیشه عو، فـ

به‌حوم گوت‌هه‌گه رسته‌کان
وهک کاک عبدول‌رحمان
نه‌قلی کردوون وابن، نه‌وا
دستخوشی لینده‌کم. که
به‌اوردم کردن سه‌یرده‌کم
نه‌هم مامه‌ستایه کاری
نه‌کرده‌نی کردووه، هه‌موو
به‌زاندووه، تائیسته نه‌م
جه‌وره رفتارم له‌نیو
نه‌له‌لوهسته له سه‌ر کردن و
دربیرینی بیرووا و سه‌رنج
و قسه‌له سه‌ر کردن و
راستکردنوه بیو".

نه‌م برایه هه‌ندی رسنه‌ی
نه‌له‌لزاردووه پیشی وایمه
نه‌هلمن، به‌بیه‌وهی
دستخوشانی هله‌کان بکات
و له کوتایی نووسینه‌که‌دیا
خشته‌یکی دروسنکردووه
کوایاه "په‌نجادووه رسنه‌ی
نه‌له‌ی راستکردنوه!

سه یان : میدیا کوردی شیواوه

ماهانگیزی که لیزو و لئوین به تایبہتی له میدیای ئازادو ئەھلی و سەرەبەخۆ کاندا زماننگی دبور لە دابونه بیریت و رەوشتى رۆزگار نەنوسى پیاھد دەکریت، کە زۆربەی بلاکار اوەکان شانازى بە زەمانە زېروهە دەکەن.
مەددىدىت پەسپەپان ئى دۇواندۇ پەرسىارى كرد، ئائى ئە زەمانە ئېستا له میدیاکان بەكاردەتتى پەسەندە! لە وەلەمدا وەتى: زۆر بەداخەوهە لەم چەند ھەفتەتى راپىردوو، دىياردەيەكى نوئى لە راگە ياندىنى چاپكراوى كوردى سەرىيەلەدأ، کە دىياردەيەكى زۆر ناشىنەن ناشىنەن تىۋاندۇ.

تاقگه

سـمـكـوـ
عـهـبـدـلـكـهـرـيمـ
لـهـئـهـوـلـادـيـ
عـهـصـرـ

مام هیمن
و مهدالیای
ئیفتیخارو
پهتى سېداره

سنهما به درخان دهدوی

مهمه سنتی ناگاداربوون له چونیتی به بروجورونی کارو چالاکیه کانی به بروجوره رایه‌تی سینه‌ماهی سلیمانی، که دزگاهیه کی هئکتیف و به رچاوه، به درخان به پیویستی زانی دیداریک لاهگله هونرمه‌ند بازار سه‌وزه بروجوره ری سینه‌ماهی سلیمانی نهنجام بات، له وهلامی پرسیاریکی به درخاندا سه‌وزه تی: بریووه رایه‌تی سینه‌ماهی سلیمانی نزیکه؛ سال زیارته دامزراوه، له میانه شه و سالانه‌دا چهندین چالاکی کاری هونره و وورک شوب و سیمینارمان نهنجاماوه، بوسالی ۲۰۰۹ به ههؤی دواکوونتی بودجه‌ی سه‌رتاسه‌ری هنکو همتی هر یعنی کورستان، نئمه‌ش و هکه و هزاره‌تی روشنیبری شه و بودجه‌یه‌مان به یه کلاکی بوسه تدرخان نهکاروه و همسه بودجه‌ی سالی ۲۰۰۸ کاردهکین و تو اینیمانه له مسالدا فیلمتکی دیکو میتتاری بوسه هونرمه‌ند هاوری به هجهت

دواناوهندی ههولیری نموونه‌یی خویندنگایه پان ئاراپشگایه !!

خویندگاکه له ڙيئر گهلهٽي دارهکان
 زور ديارا نبيه !!
 روڙانه چهندين ليرسراوي بالائي
 پهروهرهه و حومي سهه رانه
 ئهه خويندگاکاهه دهکنهن، دهبوو
 ئهه ديهنه نهه كونجاوه سهه رنجي
 رابكشيان.
 بوسيه هههه زووه بيوسيته
 ليرسراواهي پهروهرهه بههاداچوون
 بو ئهه ديارده نهه شياوه بکهن، نهه
 تنهها بو ئهه خويندگاکاهه، بهه لکو
 بيوسيته سزاي همهه و ئهه كمس
 و لايمانهه بدرېت و بېيېي ياسا که
 ديواري قوتايخانهه کان بو هههه
 پروپاگنهه خويان بههكارهتن.

پیلاوه‌کانیان له دمره‌وهی پول
بهجی دههيان .
ريزگرتن له پيروزي و سه‌روهري
قوتابخانه ئەركى سه‌رشانى ھەموو
تاكىكى ئەم ميلله‌ته يە بەريۋەبەرى
قوتابخانه يان خويىندىڭا، بىرپىرس
سەرهكىيە لەھر كەموكوربىيەك يا
كارى نەشىياو، كە روروەدات لە
چوارچىتوە ئەم شۇينە پيرۆزى ،
كە بېيى دەكتورىت قوتاپخانه
رۇزى (٤/٢٠٠٩) بەھەر دواناوندى
ھولىرى ئەنۇونە يى تىپەپەرم
لەسەر شەقامىكى سەرەكى شارى
ھوللىرە لەگەرەكى كىشتۇكال، ئەم
ئامادەبىيە، كە ئەنۇونە خويىندىڭا

پەروەردە فېرگىرنى دەبۈون،
قوتابىيەكانى ئەمۇكەت كە فەقىيان
پېندەگۇترا زىياد لە پىيوسپىت رىزى
مامۇستايىانى ئايىنى خۆيان دەگرت،
كاتانىكى دەچۈونە ژۇورى حوجەر
پیلاوه‌کانیان لە دەرمەوهى حوجەر
داھەندا بۇ رىزگرتن لە پيرۆزى ئەم
شۇينە
لە ولاتىكى وەك يابان قوتاپى
كاتانىكى دەجىتە ئاوا قوتاپخانه
پیلاوه‌کانیان دادەنلىن ئەمۇسا دەچەنە
ئاوا قوتاپخانه بەھەمان شۇينە
حوجەر كۆنەكانى لاي ئىئە ئىستا
وا خەرىكە لە هەندىك قوتاپخانەنى
ئەنۇونەبىي شارى ھەولىر قوتاپى

مه غدید سه پان: میدیا کوردى نه خوشەو سەرى لیشیواوه

— میدیا کوردی
نه خوشه و
سه ریلیشیووه،
بؤیه لاه زانیاری
دان باش نین
و تیراژیش
هه ولددری
به فرمیسک
بهرز بکنهوه.
ئەوهېش بە
با سکر د نى
گرفتى كچان
و خوکوشتنى
ئەوان، به سیکس

له نووسینه کاتیان زور به جوانی پهیره ووهی یاسای راگه یاندن ددهکن و له چوار چنوهه ٹه خلاقی راگه یاندنیش در ناخن. و به پرسیاری زور زهق. نئم روتوهه باش نیمه و له روژنوا روژننامه کانی ٹیوارن خردیکی نئم حوره بلاوکراوانه، بهلام ڈوان

بە هەلە خویندکاران بەشداری ئەزمۇونى نېشتىپمانى دەكەن !!!

که ناسته‌نگ دخنه به بر به رو
پیش‌چوونی سیستمه‌می نویی
خویندن و پرتوسے‌ی پهروهرد.
یان زانیاری به هله دهترن
بو به ریوبه رایتی پهروهرد
راستیه کان له ماموستایانی
سره‌ره رشتیار دهشارنهوه، وهک
ماوه‌یک پیش ئیستا له یه کنک
له قوتاخانه کان روویدا!!!
ده تو افریت لیپرسینه‌وه
بهدوادا چوون بکریت هله‌گهر
بیت حزب دهست و منه‌دات له
کارو باری دانانی به ریوه‌بهرو
یاریده‌دهره کان!!!
پیش‌یسته له ژیر دروشمی که‌سی
شیاو له شوئینی شیاو دابندریت
کاره‌کانمان ریک بخه‌ین. شاه‌گه‌رنا
پرتوسے‌ی پهروهرد و فیکردن
سره‌که‌وتن به دهست ناهیتیت
ثو کات زه‌رمه‌ندی سه‌رهکی
نه‌وه‌کانمان دهین.
میله‌ته که‌شمان به‌رهو هه‌لدیر
ده‌رات.

وهکتهدی شاگادری رینمایه کانی
به پریوپه رایه تی په رورده هه ولیر
نه بیت. سه رجهم خویندکارانی
شاگادر کردتوهه نهوانهی
دهرجوون و نهوانهی دهرجوونه
بو به شداریکردن لهم نهزمونه !!!
به هه مان شیوه ژمارهی
خویندکارانی رهوانهی بهشی
نهزمونه کان کردوده. بیپی ژهم
لیسته پرسیاری بو لهناوکیس
دانراووه بوی رهوانه کراوه. له
کانی سه ردانی سمه زیره رشتیاری
پسپوری بهمه بستی سه زیره رشتی
کردنی هولی نهزمونه کان
به ریزیان سه ری دمسوره بت له
ژمارهی ذوقی خویندکاران دلهیت:
ئوشوه هار همه مووتان به باهه تی
کیمیاو عره دبی کوه توون!
خویندکاره کان له ولامدا دلهین
نه خیره. هر یه ک باس لهم
باشه ته دهکات کلیی مامونته ووه
جکه لهم دلهین بریوپه راوی
شاگادر، ک دو بنیه وه که دهیت هه

کازم عومه‌ر
پیش ئه‌وهی بجینه ناو
باباهه‌نه‌که پیوست به‌وه دهکات
سسه‌ره کوزشته‌کی کون بگیرمه
وه‌که پیاویکی پولیس سه‌ردده‌ی
پادشاهیت له شاری کویه به
نه‌نجامی گه‌یاندیوو. تا نئستا
ئئم به‌سهرهاته له لایه‌ن خه‌لکی
شار ده‌گیرپریتته‌وه. گواهه جاریک
قائی‌مقامی کویه ئهم پولیس‌ه
ناوی مام مه‌جیدبوروه دهنیریتته
گوندی "سیگرتکان" ئه‌م گوند
به پیان زور دووره له شاری
کویه دهبوو به پیان یا به‌سواری
پولیس بچیت چونکه وک
ئئیستا نه‌بوو نؤوت‌مبیل زوربیت.
کاتان سام مه‌جید نزیک گوند
دهبینته‌وه ناوی کابیرای داؤکراوی
له‌بیر دهچیتته‌وه. باشه جی بکات
خو ناگه‌ریتته‌وه کاتان ده‌گاته ناو
گوند مام بکخوا پیشواری لیده‌کات
و پی ده‌لیت: ده‌بیت پیاوانی گوند
کات‌تم

دایکان و کچان هاو ئاوازن..

فاسم مسنه فا
دوای شوهی هونرمهندی نهمر به سروود و گورانیه
بوبیر و رهمه و مهاوتاکانی پایه کی بالای له
بنو هونرمهندی دوستانی کورد جیهیشت. دوای کوجی
ناوارده «لینی» کچه تازاره که کارهونرمهندیه کانی
دایکی به نیو مچلی جنیهیشت بمو. بسمرک و توویی
بوق هونرمهندی دایکی ته او و کر. ئەم کاره بمو
به مامیه سرسامیه و ریز لیتیان بوق دلنش ره زازی.
ئەمچارهین لە بیلا غفران بەھەمان هنگاو، بەلام
بە هاکیشیه کی پیچه وانشوه. دایکی بوق کچه
هونرمهنده جوانه مرگه کەی. دوای شوهی «هەببە»
کیکزه گورانی بیزه کەی بە دەستی تاوانبار «مەحمود
سەید عەبدولحەفیز» جوانه مەرگ کر. لەسەر داواری
جوانه مرگ «هەببە» خۆی، پیش کیان لمەستدانی،
کە داواری شوهی له دایکی کەریبوو کاره هونرمهندیه کانی
ئەلمۇمەکەی بوق ته او و باتک. هونرمهند «لە بیلا غفران»
کەتووانە ئەبیو و مەکەی ته او و کرد. بە سەر
کەرکردنە، دوای شوهی دادگای «تاوانه کان» ئى تەلچىزىرە
له میس بیریاری له سیداره دانی بوق تاوانبار دەرگرد.
دۇوبىاره رەزامەندی دکتۆر عەلی جومعه موفتى
میسریش وەک پالپشتیک بوق بیریار ياساییه کانی
وەرگىرا، بیریارەکە بەسەر تاوانبار جېبەجىڭرا.

که‌چی هیچ شتیکیان بۇ ناکەن، سەپىرە
للاوکاراوهی کلیل کلیل کەی لای خۆی
بىيەو له گیرفانى گروپىندايە، كەچى
بەلامارى بەرخان و ئاسق دەداو بى
يىزدانانە بەرد دەھاونىزى، كە نازانى
سالى خۆى له شۇوشەپەمهەرچى دروو
وختان و کارى نەشىاوه بە خەلکى
مەرقۇشىتەمەو.

ۋە زايىارى زىياتىر ھەزەدەين لېرىدا
ابىكەنین، كە دەزگاى بەرخان
بەھفتەنامەي بەرخان و چاپىدىنى
للاوکاراوه کانىشىيەو مانڭانە بەپىتى
برىارى مىدىيا ئازازاد كە سالى
۲۰۰۰ مەلىئمانى ئەۋەكتەسەرتەرسەتلىق
كەلى سەپەرگۈ حۆكمەتسى ھەرپىمى
کورسىستان بۇوه (۲۰۰۰) دىنارى
سوپۇسىرى بۇ براھەتەمومۇ پاش ۹ سال
بەپەردوامىي و بىي وەستان ئىستا بۇتە
(۲) مەليون دىنار، نەگەر باودەپىش ناکەن
مەرمۇۋەم ئەم نۆكۈمەتتە بخۇينەرەوە.
يىنجا بەديارەدەكەوى كى گەندەلەو
كى كەندەلەكارە كى راستقۇيە كېش
شىۋولە: بەرخان خۆى ناهىيەتتە رىزى
مەوجۇرە بىلاوکاراوه زەرىدانانە كە كە
رەگىز او ھەرگىز راستى نالىن.

ههیاوه ... له به درخان چ باسه؟

کچیک شهری و اتهارلوی لیدیده کوهیته وه.
* به درخان زانیویه تی، چه مال ع عبدو للاعی
خاوهن نیتمیبازو سه رننو سه ری گوفاری
به لگه به هیچ کلو چیک ده سبده داری
شه و ده عاویه نایبت که لسسر نه بهز
کوران سه رننو سه ری گوفاری جیهان
کردوویه تی، گواهه ده کیا به عیردت بیو
نه اواني دیکه، به راستی نه گهر چه مال
وابکات زوریک له روزنامه نووسسان و
خاوهن با لاؤکراوه کان روزنامه کانیان
داده خمن و قفایک له باره کانیان
دهدن.

* یاش ټوهی له دوا ڙمارهه گوفاری
کلیل سه بارت به راگه یاندنی
کو مپانیای وشه به تابیه تی روزنامه
KNN، شویتی به راگه یاندنی کانی دیکه
لینیکرووه، له راپورته شیکاریه کدا
بی گوئیدانه هیچ شتیک باس لهه ده کات
که یه کیتی غدر ده کات پاره یه کی زور
له ئاسوو به درخان سه رف ده کات

1: حهسو
به درخان زانیویه تی، له کابینه
اهانتووی حکومه تی هریمی کورستان
ره رجه و مزیر زمانی ٹیکلکزی برانی.
به درخان زانیویه تی، له نایندیده کی
زیک سه روز کایه تی هریم لیژنی
مزاهه داده مهربنیتی و گواهه رهم
هیچ کسیک ناکات.

به درخان زانیویه تی، گهندله کارانی
پاریزگای سلیمانی له نایندیده کی
زیکدا به ره نفرهتی کو مه لگای
ورده دواری ده کهون و له به رامیده
اکاشدا به سزای خویان ده گهن.

به درخان زانیویه تی، له هریز ارادنی
اهانتووی پاریزگای کمکوکوک، نه ندام
هر لمه مانکی گفتچ له سسر لیستی
واپیه مانسی کورستان ده بیت به
اریزگار.

به درخان زانیویه تی، له
سارچکه کی کورستان نیوان کورو

سەلاحە ددینى ئەيوبى تېكشىنەرى خاچپەرستانى دوژمنكار

و لایه نگاری ایده تبیه کی سیاسی بوده و دینی. ظهیر گر ئه مرد دیده شق گهوره ترین شاری شامه و له همه مویان ئیداری تزو ریکت و له بوئمن نزیکتره. نوره دین و اوی به باش زانی باره گکای دنسه لاتی له "حله ب" ووه بو ئه نوی بگوازیت ووه سه بیری پیاوه کانی خوی کرد بینی، که "نجمه دین" خیوب و "نه سه دودین" شیر کو و "سه لاح دین" کی کوری "نه بوب" له همه مویان ئازاترو و به تو اناترو چونه ترسن و بویه بیریار دا له بیریو بدنی حوكیدا له جیگایکاه له پیشنه کاندا دایان بمه زینتی، ته قلای داو "نه بوب" ی کرد به فهرمانه موای کشتی و "شیر کو" ی براکه شنی به جیگری ئه داناو "سه لاح دین" ی به سه رکو کی ئاسایشی ناخو خشنه دانا، بهو ریگایه زمینه بو ئه م خیزانه کور دیه خوش بوو، که شوینی خوی بکری له سه رکر دایه تکردنی ئیسلامیدا. ظهیر گر قسه و باسمان له مهه بوب و شیر کو له چهند لایه رهه دا هیج ئازاریکی به خوینه رهه یاندین و، دوان له مهه سه لاح دین و گو استنده وهه بو چه قنکی گرنگی سه رکر دایه تی - له گهله ته مهه منی مندال شیدا - له سه و هلام دانه وهی که سایه تی باوک و مامی ئه نه بوبه، "نوره دین" خوی سورورت بورو له سه رهه شمه، که نابی همه او و شاره زووه کانه هوکاری بن بو گه بشتن به پله و پایه به برهه کان، به لکو ئه بیاوه گهه همه هستی به به بوره هری شم که نجه سه ربلنده کردو ووه هه لویستی باش و پوزه تیفی ئه شویه ئه ماده بکات، بو گرتني شوینی بدرزی خوی له دنسه لاتدا. سه لا حه دین "پا له و انه تی" نوره دین" ی زور به دل بوب، له رفتاری مرو قانه هو شیاری جه نگیدا شوین پیتی ئه ده کوت، تواني ئه و چالاکیه بی پیشکه ششی بکات که به دلی "نوره دین" دا بی بی به شایانی و هرگر تی ئه شوینه بدرزیه، که ره بیرون و هر اش بونی له نه دانا زانایان و فقهه ای گه ورده باریده ئه وهی دا، که فهرمانه وایکه کی ئه مئاسته گهوره بی به قabil بینیت، هه مهه و روزی کوری رانستی له کوشکی "نوره دین" دا ده کیرا، مه کفر کارو باره کانی شه سه ره قلای کر دایه. له کوری رانستی له مه کوشکه داوه له ده هم و رویکه وهه لویستی خوی ده خسته ره و، نه خواهه زله که ده ایانی خاچه ره سه کان خویان تاماده باش کردو وه بو داکیرکردن شاره که، بیریار له سه رهه شمه در سویای "نوره دین" به سه رکر دایه تی "نه سه دودین" په لامار خوی بده و دیمه شق بخاته بی و "نه جمه دین" شه بوب" ی برای ئه و کاره را پی بینی له ناوی دا که خوی لسکه کاره و که و تی بونو و پیشکری کردن له "سولتان نوره دین" کاتی کاره دهست تازه بکات و سه رکر دایه کی "نه بوب" و ای به چاک ده ایانی یارمه تی سویای ئیسلامی بدادات له چه سه رکر دایه تی براکه بیداوه هیچ بواریکی بو دوده دلی نه هیشته وه، به لکو به پیشوازی بیهه و چووه پیش سویای په لامار دهرو دیمه شقی به "سه لاح دین" سپارد و وه لامی سوزریکی ئیسلامی ناید وه، که

د. محمد رجب الیوی و: ملا محمد مهدی سرهنگی

"مجاه الدین بـهـرـز" لـم کارـهـی ئـو نـکـوـنـکـیـ کـرـدـوـ دـانـیـ پـیدـاـ هـدـهـتـنـا، لـیـزـدـاـ لـهـ جـیـاتـیـ ئـمـوـهـیـ هـهـ لـسـنـیـ بـهـ گـرـتـنـیـ وـ لـهـکـهـلـ پـاسـهـوـانـاـ بـیـکـوـاـنـتـهـوـ بـوـ بـارـگـایـ خـهـلـافـتـ جـوـنـ لـهـ تـهـ ئـهـوـدـاـ دـهـوـسـتـ! هـهـ لـوـیـسـتـیـکـ کـهـ بـوـ "بـهـهـرـزـ" زـوـرـ دـزـوـارـ بـوـوـ، چـونـکـهـ دـوـورـ نـبـیـهـ خـهـلـیـفـوـ دـارـوـدـسـتـهـ کـهـیـ وـابـانـ ئـمـوـیـشـ پـالـپـیـشـ کـارـهـکـهـیـ "ئـهـبـیـوبـ" بـوـوـمـوـ بـارـیـزـمـوـ چـیـالـدـمـرـیـ شـوـ بـوـوـ، بـوـیـهـ "بـهـهـرـزـ" نـامـهـیـ کـهـ بـوـ "نـهـجـمـدـینـ" ئـهـبـیـوبـ تـارـدـ، کـهـ سـهـرـزـهـشـتـوـ سـهـرـرـکـونـهـیـ کـرـدـبـوـوـ ئـاـکـاـدـارـیـ ئـاـکـاـمـیـکـیـ خـرـابـیـ دـایـهـ.

کـاتـنـ "اـسـدـ الدـینـ" بـیـاـوـهـ کـهـ مـاقـولـیـ تـکـرـیـتـ کـوـشـتـ بـهـ ھـوـیـ کـیـشـیـنـیـ کـهـ لـهـ نـیـوـانـیـانـداـ روـوـیـدـاـ تـراـیـذـیـاـوـ مـرـگـهـسـاتـهـ کـهـ وـرـمـتـ بـوـوـ، کـارـکـهـیـ بـوـ "بـهـعـادـ" بـهـرـزـ کـارـکـایـوـهـ، ئـمـهـشـ لـهـ کـاتـیـکـاـ بـوـوـ خـوـیـ کـاـسـازـدـکـهـرـ بـوـ کـارـیـکـیـ یـهـ کـلـاـکـرـاوـهـ لـهـ دـزـیـ "نـهـجـمـدـینـ" اـیـوبـ وـ بـرـیـهـ کـهـیـ "اـسـدـ الدـینـ" شـیـخـیـزـ خـوـیـ دـاـرـ، کـهـ هـدـرـوـوـکـیـانـ هـهـسـتـ بـهـوـ بـکـهـ، کـهـ بـوـیـانـ سـازـدـهـ کـرـیـ، بـوـیـهـ سـوـرـبـوـونـ لـهـسـرـ بـهـجـیـهـشـتـنـیـ "نـکـرـیـتـ" وـ "چـوـنـ بـوـ مـوـسـلـ". "عـمـادـ الدـینـ" هـمـوـالـیـ ئـمـوـهـیـ بـیـگـهـیـشـتـ، کـهـ بـوـچـیـ ئـهـوـانـهـ لـهـمـ دـوـوـانـهـ بـهـ رـقـاـ چـوـونـ وـ تـوـوـرـهـ بـوـونـ، گـومـانـیـ باـشـیـ پـیـرـدـنـ، بـوـیـهـ بـهـ خـتـیرـهـاتـنـیـ کـمـرـیـ لـتـیـانـ کـرـدـ، رـوـوـبـهـ کـهـ کـوـرـهـیـ بـوـ دـاـبـرـیـنـ، بـوـونـ بـهـ سـهـرـبـازـیـکـیـ ئـهـوـ، "عـیـمـادـوـدـینـ" دـوـرـنـاسـ وـ سـهـرـنـاسـ بـوـوـ لـهـنـاـوـ خـهـلـکـدـاـ، بـهـ دـوـوـرـبـیـنـیـ خـوـیـ بـنـهـجـهـیـ ئـهـوـ دـوـوـ پـهـنـاهـتـنـدـلـهـیـ دـهـزـانـیـ وـ پـیـهـیـ بـهـ پـلـهـیـ سـیـاسـهـتـیـ بـهـرـیـوـهـ بـرـدـنـیـ ئـهـوـانـهـ وـ دـلـیـرـیـانـ لـهـ جـهـنـکـداـ دـهـرـدـ، بـوـیـهـ لـهـ رـیـزـیـ بـنـشـهـوـهـیـ رـاوـیـزـ کـارـانـیـ خـوـیدـاـ دـایـنـانـ، دـیـنـارـنـهـ نـاوـ جـهـنـکـ وـ پـیـکـاـدانـ، بـهـمـ سـهـرـنـاـجـیـکـهـیـ رـاستـ دـهـرـجـوـوـ، نـاوـبـانـگـیـانـ لـهـ مـوـسـلـ وـ ئـهـوـ نـاوـاـچـهـیـ سـرـ بـهـ ئـهـوـیـ بـوـونـ دـمـکـرـیـوـوـ، بـهـمـ گـهـشـنـهـ بـیـرـزـهـ زـمـیـنـهـ بـوـ ئـهـوـ خـیـانـهـ خـوـشـ بـوـوـ، کـهـ بـهـ زـوـوـیـ بـگـهـنـهـ پـلـهـیـ سـهـرـکـرـدـیـهـتـیـ وـ دـمـسـلـاتـ.

مـیـزـوـوـنـوـسـانـ بـاسـ دـکـمـنـ کـهـ "سـهـلـاـحـدـدـینـ" لـوـشـهـوـدـاـ لـهـ دـایـکـ بـوـوـ، کـهـ "نـهـجـمـدـینـ" ئـمـیـوبـ "بـارـیـ کـرـدـوـوـهـ بـوـ "مـوـسـلـ" وـ بـهـ سـوـارـیـ وـلـاخـ هـهـلـیـرـتـوـوـهـ بـهـدـوـاـنـ چـارـهـنـوـسـیـ نـادـیـارـدـاـ کـهـرـاـوـهـ، چـوـنـکـهـ نـهـیـدـنـانـیـ "عـیـمـادـوـدـینـ" چـوـنـ سـهـرـیـرـیـ دـهـکـاتـ، تـاـ وـتـرـاـوـهـ لـهـوـ کـاتـیـدـاـ وـ تـوـوـیـهـتـیـ: خـوـزـگـهـ قـهـتـ لـهـمـبـارـهـ نـاـهـمـو~ارـهـدـاـ مـنـدـالـمـ پـهـیـاـ نـهـبـو~اـیـهـ، نـهـیـدـنـانـیـ خـوـاـهـنـدـ ئـمـاـمـهـیـ کـرـدـوـوـهـ تـا~ بـبـیـ بـهـ سـرـکـرـدـ بـیـ سـهـرـجـمـ مـیـلـمـتـ، تـا~ بـهـرـوـ دـهـشـتـیـرـیـ رـزـکـارـیـانـ بـیـاتـ!

ئـهـمـ جـوـوـتـهـ بـرـایـهـ لـهـوـ بـنـ ئـاـگـاـ نـهـبـوـونـ "واـتـهـ بـیـشـیـکـ وـ ئـمـیـوبـ"، کـهـ ئـهـوـانـ لـهـ بـنـ سـبـیـهـرـیـ پـاـھـوـانـیـکـیـ جـهـنـگـاـوـمـدـانـ وـ شـوـیـنـیـ ئـهـمـوـنـ وـ تـاقـیرـنـهـهـیـ کـیـ بـوـمـاـوـهـیـانـ بـوـ ماـوـهـتـهـ، کـهـ هـاـنـیـانـدـدـاتـ بـچـنـهـ نـاـوـ جـهـنـگـ وـ کـارـمـسـاتـهـوـ، ئـهـوـانـیـ بـیـنـیـ وـ سـیـرـیـ دـهـنـدـنـتـیـ شـیـاـوـیـانـ خـوـرـهـ ۋـئـهـوـانـیـشـ زـانـیـانـ بـهـ سـهـرـوـکـهـ مـتـمـانـهـ بـهـ کـمـسـانـیـکـهـ لـهـ کـاتـنـاـشـتـیدـاـ خـوـیـانـ بـهـ دـلـسـوـزـیـ پـیـشـانـ دـدـهـنـ، کـهـجـیـ لـهـ کـاتـنـگـ وـ کـارـمـسـاتـدـاـ ئـهـوـ بـیـهـیـ دـهـنـدـنـ وـ ئـمـرـکـیـانـ خـهـلـاـنـ خـهـلـاـنـ ئـهـوـانـ ئـهـچـوـونـ ئـهـوـ خـاوـیـ وـ سـسـتـیـیـ بـهـ "عـمـادـ الدـینـ" رـابـکـیـهـنـ، بـهـلـکـوـ وـیـسـتـیـانـ لـهـ رـیـکـایـ نـامـؤـزـگـارـیـیـوـهـ، کـهـ لـهـسـرـ هـمـهـوـ سـهـرـبـازـ وـ پـیـشـمـهـرـگـهـیـکـیـ مـهـدـانـیـ جـهـنـگـ بـیـوـیـسـتـهـ خـوـشـ وـ خـرـقـوشـ بـخـدـهـ دـلـیـانـوـهـوـ بـیـانـ وـ رـوـوـیـیـنـ.

"عـمـادـ الدـینـ" لـهـ رـیـکـایـ تـرـمـوـهـ بـیـ لـهـ وـ رـیـکـایـیـ خـوـیـانـ پـیـشـانـیـانـ دـدـاـ دـلـسـوـزـیـ نـاـوـدـلـیـ ئـهـوـانـیـ زـانـیـ، بـوـیـهـ پـیـاوـیـ پـلـهـیـکـ بـوـونـ لـهـلـایـ ئـهـوـ، شـسـایـدـهـ هـهـرـ لـهـ تـکـرـیـتـ لـهـلـایـنـ "عـمـادـ الدـینـ" ئـهـوـ دـوـانـهـ لـهـ تـیـوانـ ئـیـانـانـ وـ فـرـهـ جـالـاـکـیـانـ دـهـلـیـسـتـکـیـنـزـاـنـ، ئـهـوـ دـوـانـهـ بـیـانـ ئـهـوـانـ وـ هـوـ ئـهـوـ کـهـ کـهـسـیـ وـ اـنـ لـهـ گـوـنـدـیـکـیـ بـوـرـوـهـوـ دـمـرـوـتـهـ وـ وـاقـیـعـیـ ئـهـمـ سـرـدـمـهـ تـیـکـیـشـتـنـ وـ بـهـ شـیـوـمـیـیـ رـوـشـنـبـیـرـ بـوـونـ، کـهـ رـابـرـدـوـلـ لـبـیـ بـیـ ئـاـگـاـبـوـونـ، بـهـشـیـوـمـیـیـ هـیـوـایـانـ بـهـوـ زـوـرـ بـوـوـ، کـهـ قـهـتـ جـاـوـرـهـنـ خـوـهـیـانـ ئـهـدـکـرـدـ، مـنـدـالـهـ کـهـلـشـ لـهـسـرـ بـیـشـکـوـ لـاـنـکـهـ "کـیـمـاـ نـهـرـ وـ بـنـاـ" وـ بـجـوـهـکـ

عه بدو للا پشدری: هیچ سه رکرده کی کورد ناگهنه "لا ته رازووی" سه روک بارزانی نه مر

مۆستەفا بارزانى

"عهـقهـرهـي" ئـاهـو جـيهـانـيهـي، چـونـهـي
بـوقـجـونـهـي، ئـاهـگـهـر بـيـتـهـي و هـهـريـهـكـهـي
لـهـ ئـتـمـهـي كـورـدـهـ بـهـ وـيزـدانـهـ وـهـ سـهـبرـيـ
لـاـپـهـ رـهـكـانـيـ مـيـزـوـوـ بـكـهـيـنـ، دـهـيـنـيـنـ كـهـواـ
چـهـنـدـهـهـاـ مـرـقـقـيـ زـورـ "بـلـيمـهـتـ" هـبـوـونـ
لـهـ جـيهـانـهـداـ وـلـهـ هـمـوـوـيـانـ زـيـاتـرـ
بـاسـيـ "سـهـلاـحـهـ دـيـنـ ئـهـيـوبـيـ" وـ كـانـدـيـ
لـهـ "هـينـدـسـتـانـ" وـهـ رـهـوـهـهـ ماـوتـسـيـ
تـونـگـ لـهـ چـينـ دـهـكـرـيـتـ، بـهـ لـامـ منـ خـومـ
بـهـ وـهـرـيـ بـرـواـهـهـ دـاهـلـيـمـ عـهـ بـقـهـرـيـهـكـيـ "مـهـلاـ"
مـسـتـهـفـايـ بـارـزاـنـيـ "زـورـ لـهـهـ ئـهـ وـسـيـ
كـسـاـيـهـ تـيـيـانـهـ بـهـرـهـ وـوـرـرـتـ بـوـوـهـ. بـهـ
بـهـ لـكـهـشـ ئـهـوـهـ دـهـسـهـلـيـتـمـ:
بـهـشـ بـيـسـتـ وـ دـوـوـ

"پیکه‌یه‌ک" باره‌گای سه‌رکردایه‌تی خویان لئ دابه‌زین بوق چهند سالیک، بکره شورش‌هه کانیشیان ههر به ماوه‌هه کی زور کم تیکوپیک چووه و داری له‌سمر بهرد نه‌ماوه‌ته وه، به‌لام به‌پیچه‌وانه‌وه سه‌رۆک بارزانی نه‌نمر، ئەوه بوبو له شوپشی ئەیلوولی مەزندزا زیاتر له نبومی کوردستانی عترافی رزگار کرد، هر له زاخووه هه تاکو خانه‌قینی خسته ژیر سه‌رکردایه‌تی خویه‌وه ههر له ۱۹۶۱ هه تاکو سالی ۱۹۷۵ به‌ردواام بوبو له سه‌ر شورش‌هه کی تاکو دوزمنی داگیرکه‌ری ناچار کرد، کعوا له ۱۱ شازاری سالی ۱۹۷۰ دان به ماافی رهوای میلله‌تی کوردی عیراقدا بهتیت له‌سمر بنه‌مای "حوكی زاتی" له چوارچیوی کوماری عیراقدا، که ئەوهش که‌وره‌تین ده‌سکه‌وتە له میتّووی کورد و کوردستاندا، جگه له‌وهش بارزانی نه‌نمر ههر له سه‌ره‌تاتی گه‌نجیه‌تیبه‌وه چه‌کی مه‌ردایه‌تی و شوپشگیری کردوتە شان، یک جیگه‌ش نه‌ماوه له کوردستانه‌دا که‌وا "بارزانی نه‌نمر" سه‌ری لئ نه‌دابیت و یاخود داستانیکی گه‌وره‌ی لئ تومار نه‌کربیبی هه تاکو ئەم رۆژش کهوا ته‌رمی پیرۆزی چوته ژیر خاک، شو مرؤفه هر خه‌ریکی تیکوشان بوبو به‌وق و‌هدست هیناتی ئامانچی زیاتر و گه‌وره‌ت بۆ گله به‌شخواره‌کی خوی، بکره ماوه‌ی زیاتر له نبو سده یا به شاخ و چیاکانی کوردستانه‌وه بوبو، یاخود له نه‌ردیه‌ده‌ری بۆ و لاتانی ده‌رموه ژیاوه، که ئەم‌هه‌ش به‌پاسستی له تووانی مرؤفی ئاساییدا نبیه و نه‌بیوه، من هه‌رگیز ئەه راستیه‌ش ناشارمه‌وه و ده‌لیم، که‌وا سه‌رۆک بارزانی نه‌مریش و‌کو مرؤفیکی سه‌ر ئەه گۆزی زه‌وییه هیندنی کم و کورتی هه‌بیون، چونکه‌مرؤف "فریشته" نبیه هه‌رگیز هله ناکات، تا "پیامبرانی" خواش چهند له‌لیان کردوون، ته‌نیا "که‌مال" هه‌ر بۆ یه‌زمانی مەزنه، به‌لام ئەوهی راستی بیت کارو کرداره بەرزه‌هکانی بارزانی نه‌نمر ئەوه‌نده زور بەرچاو بوبو، که ده‌توانم بلیم هه‌مو و که‌موکورییه کانی ئەه‌وی داپوششیوون، ئەگه‌ر من لىرداد زیده‌رقویی نه‌کەم و خوینه‌ری به‌پیچ لیم بسے‌لەمتین من ده‌توانم بلیم که‌وا "مەلا" مسته‌فای بارزانی "یه‌که‌مین که‌سی شاره‌زاترو راناتر هه‌بوبو و هه‌یه، که‌وا ده‌باره‌ی که‌سایه‌تی سه‌رۆک بارزانی نووسین و لیکو لینه‌هه میان له رۆزتامه و گوچاره‌هکاندا بڵاویان کردوتەوه، به‌لام له‌وانه‌یه که نوونیه‌که‌ی من جیاوانی هه‌بیت، چونکه من به چاوه خۆم دیت‌ووه و هکو له فارسیدا ده‌لیت: مەه‌مە دیدن و موسی شنیدن کی بوبو مانند دیدن؟ واته "مەه‌مە" به چاوه خۆی دیت‌ووه‌یه‌تی، موساش بیستوویه‌تی، ئېچا چۆن دیتن و‌کو بیستن؟ به‌لام له‌گەل ئەوه‌شدا من هه‌رگیز ئەه تووانیه له خۆمدا شک نابه، که‌وا بتوانم ئەه مهوو کرداره جوان و تایبەتەه‌نیانه‌ی سه‌رۆک بارزانی نه‌مەر بخه‌مه به‌رچاوه خویتەراشی به‌پیزده، چونکه هه‌رچه‌ندی که زیادی بینووسن ئیستا هه‌رگکمە، واته دلوقیکه له دەریا به‌هەر حال منیش ئەوه‌نده تووانایه‌ی که‌وا هەمە دەیخیم کارو دهست دەکم به نووسینی چەند کارو کردار و هەلۆیستە جوانه‌کانی به تایبەتی ئەه گوره کردارانه‌ی که‌وا خۆم ئاگاداری راستووخۆی و بەرچاوم بچەم ناو باسەکه‌وه، دەمەویت که ئەم‌لە سه‌ریان، من پیش ئەه‌وهی که‌وا دهست بکم به دیارکردنی کارو کرداره‌کانی سه‌رۆک بارزانی نه‌نمر و بەدریزی بچەم ناو باسەکه‌وه، دەمەویت که ئەم‌لە رسنییه حاشا هه‌لئنگرەش بخه‌مه رو و ئەه‌ویش ئەه‌وهی دەلیم ئەه مروق‌هه مەزنه کەسایه‌تیبه‌کی ئاسایی نه‌بوبو، بەلکو له هه‌مۆ رووپیکه‌وه زور جیاوازی هه‌بوبو له‌گەل خله‌لکدا، به تایبەتی له‌گەل ئەم‌لەه مهوو سه‌رۆک و سه‌رکردانه‌ی کورد، که‌وا ناویان له لایپرگانی میتّوودا تومار کراوه و بە شورش هه‌ستاون له کوردستاندا، و‌کو "بەرخانییه‌کان، شیخ عوبیدوللای نه‌ھری، شیخ سه‌عیدی بیران، سمکوی شکاک، شیخ مەحمودی نه‌نمر، قازی مەه‌مەد". زور راسنە شوانه هەریه‌کەیان که لەمیزدیک بوبون بۆ خویان و جیگای شانازی کوردن، به‌لام له‌وانه هیچ کامیان له هیچ روویه‌که‌وه ناخارتنه "لا ته‌رازووی" سه‌رۆک بارزانی نه‌نمروه، چونکه ئەوانه له‌گەل ریزی زۆرم بۆیان، هیچ کامیان نه‌یانتوانیوه که‌وا تاکه ناوجیه‌یه کەل کوردستان رزگار بکەن و بیکەن،

A black and white portrait of a middle-aged man with dark hair and a well-groomed mustache. He is dressed in a dark suit jacket, a light-colored shirt, and a dark tie. He is looking towards the right of the frame with a slight smile. The background is plain and light-colored.

عهلى حهنهن مستهفا: لهبرى خه لاتكردنمان من و مهلا عومهريان له په كترکرد

لی کردن، زیاد له بیویست خزمه‌تیان کردین، نه و پیاووه خله‌کی دله‌لشی بتو له مالی شیخ سه‌عید بتو خوی و هاورگانی ئینجا زانیم که وا دهوری نه و پیاووه که بهم‌هی زانیو، که ئیتمه کو استراویته‌تنه و نه و ناوجه‌یه، بؤیه لای شیخ سه‌عید زور سناشی منی کردیو، ئه‌مه بتو شیخ سه‌عید بتو ناتی نیمودو باشگشتن کردین له پاشان له لوی بهرنکه و نین بتو گوندی ناکویان، که باره‌گای ناوجه‌یه روواندزی لی بتو، له ۱۹۶۸/۴/۱ گه‌یشتنی باره‌گای ناوجه‌یه روواندز پیشوازیه‌یکی باشیان لی کردین لای‌لاین لیپرسراوی یه‌کمی ناوجه‌هه بریز سه‌عید عومه‌ر سه‌ید نه‌سی و هعرودها ملا نه‌مین بارزانی، که لیپرسراوی سه‌ریازی ناوجه‌هه بتو، دلی ئیمه‌یان دایه‌وه و گوتیان ئیمه برای یه‌کین هاتینه لای ئیمه خزمه‌تستان دهکه‌ین و له لوی ماینه‌وه، باخچه‌یه‌کمان له‌نانو باخچه‌کان به‌کری کرت، خوم و دهسته‌کم له ناو نه و باخچه‌یه جی و ریهه‌کی باشمان بتو خومان دامه‌زاند، باش چهند روژیک شه‌هید عه‌لی هه‌زار به‌موانی هاته سه‌ردانمان و شه‌و له‌لامان مایه‌وه، باسی سه‌سته و که‌کی گفتگویی‌کاندا بی‌مان در کروکت ته‌نیا به‌مرژه‌وه‌ندی چهند که‌ستک بتو و ئیمه له دهشتی هه‌ولیز نه‌مینین! باش رؤیشتی شه‌هید عه‌لی هه‌زار به‌ماوه‌یه که هه‌فته مه‌لایه‌مین بارزانی پیتی گوونت کهوا ئیدریس بازانی داوات دهکات تا بچیته لای، منیش روژی دوووم چوومه مالی بورهان له شاروچکه‌یه چومان و پیم کوت کاک بورهان کاک ئیدریس داواب کردیووم بچمه لای، پیم خوشے بریزیشت هاوریم بیت بتو نه و سه‌ردانه! ئه‌ویش له و‌لامدا گوتی من شاماهم.

بهش بیست و پیتچ

له خوشی و جوانی ناوجه‌که پشووه‌یه کی دورو و دریزمان دا له سه‌ر شاخه‌که به‌لام که له گوندی سه‌ران نزیک بیوینه‌وه هیچ که‌سمان نه‌دهناسی یه‌کم جار بتو و ئه و ناوجه‌یه‌مان بینی بتو، کتوپر کاروانیکی بازگانی به ناوجه‌یه چومان دا هاتو و که‌لوپه‌لی نیرانیان بار کردیوو کاتیک که‌ینته لای ئیمه کاروانچیه‌کان پیتچ که‌س بون دوازده هیستران بی بتو، ئیمه‌ش دانشستیوونین سه‌یرمان دهکرد، یه‌ک له پیتچ که‌سکه به‌تدنی بتو لای من هات، گووتش کاک عله‌ی ماندوونه‌بیت، هردو ولای ماج کردم و بی نه‌وهی من بیناس، گوتی جه‌نابت من ناناسیته‌وه، من نه و که‌سکه که کاغه‌زی شیخو ده‌لاشیم بتو هینای له بیستانه، که جه‌نابت داده‌ور بوبوت، توش ناردت به‌دواه نه و پیاووه که‌وا شه‌ست و سی دیناری من قه‌رزا بو، ماوهی سی سال بتو نه‌یده‌دامه وه، زور جار شکانت لی کردیوو، جا به‌ریزت زور به ریک و پیکی هه‌فکه‌یه منت و درگرته‌وه‌ا جامن نه و جاکه‌یه توم هرگرگز له بیاد نه چوووه هر ئیشیتکه‌یه بیت من ناماهم بیت بکم. منیش سوپاسیم کرد ئیتر کاروانه‌که‌یان به‌ری کرد بتو گوندی بیووهه ئیمه‌مش نیوهره و نزیک بیووهه ئیمه‌مش ورد و دره به دوایان که‌وتین تا که‌یشتنی گوندی سه‌ران، کاتی سه‌عات دوازده نیوهره بتو که گه‌یشتنیه به‌دره‌کی مرگ‌که وته‌که لاهوی بیاونک و هستابو له سه‌ر ریگامان و گوتی جه‌نابت مام عه‌لی؛ منیش له‌لامدا گوتم به‌لئن. گوتی شیخ سه‌عید منی ناردووه بتو لای جه‌نابت گوتی پی بلى، که بتو ناتی نیوهره لای منن، منیش گوتم باشه سوپاسی دهکین، به‌لام ئیمه ماله‌که‌یه پی نازانین تو پیشمان کوه، که گه‌یشتنیه مالی شیخ سه‌عید پیشوازیه‌کی باشیان جیگا دلگیره.

علی حسنهن مستهفا

کردیووه، ئاو
بهندیخانه و خزم و کهسا
پارهکه کی مام س داوای لی خ و ئیتمش بمر شیوه هی کوتایی هینتا.
لله برى کو استهنه و سالى ۱۹۶۸ من جله ویزیه بی له به ئەمری بر گواستراينه و دابراین، مر رهواندزو ما ناواچه راینی بریارماندا چه هۆی گواسته هۆی چیبیه و بۆچی؟ زۆر له پیشمه ر دېھاته کان و هە وەهولیریش زۆر بونون و ستایی ئیمیه یان دەکرد، لایه نگری جەما و هۆی گواسته له کەل دەسته لە تۆتین بۆ ناوا له وانه (شەھید حاجی حوسین عومەرو ئەحمدە) سەباخ بیرداو، ئەمین، چووین کە بارهگای کە نیوان کەندرین، نزیک تندابه و دینیک دلکیر بوبو، پاشا روشتن و گە زینی سەران، چیا کاروخ باکور و چەندرین و زۆر بەرچاوت، لە کورهک گردی زینه ش کەهونو هەموو چیا بە ئەمەش بەر گەشتنیه ئە.

- ئەو پارهیه چەندە؟ * سیسەد دیناریک دەبیت..

- ئەو پارهیه لەلا ماوه؟ * سەندم و ھەندیکی ماوه.

ئەو پارهیه کە لەلات ماوه دەتوانیت بۆم بینیتەوه؟ * ھەندیکم بە تووتون داوه ئەوی تریش بەمەر.

- مەنیش گوتەم ئەو شاتانه لە کوین؟ گوتى توتنەکەم لە پردييە و مەريشام لە کوندى (سەر گەپان) اه، دینار و روپىعىم لە کوندى (پۆرچىيە)، گوتەم کاک سادق (سمە حەسەن) دەلەن پارهکە مەنى خواردووو پاشان ئەو پیلانە داناوه. کاک سادقمان خستە بەندیخانەوو. بۆ رۆزى دواتر سەمە حەسەن هاتاوه و بەررو رووی يەكتەمان كردنەوه، گوتەمان کاک سادق ئەو مەرپو توونتە لە کوین ئىتمە دەجىن لىكۆلینەوهى تىدا دەكەين، ئەگەر قەسەكانت راست دەرچوو، ئەوا ئەو پارهیت ناخواردووو، ئەگەر پىچەۋانەش دەرچوو ئەوا بەند دەكىيى تا ئەو پارهیه دەدەنەوه، گوتەم (سمە حەسەن) تۆ بىرۇ دەرەوە، بە (سادق) ايشمەن گوت ئەو دوو پىياوهى دانىشتوون شايەتى قەسە تۆن و خەلە كەن ئىستانەن، لە پىتش من و ئەواندا گوتەت سى سەيد دەنارى سەممە لەلایه جا ئەو مالەت ھەيە يان تا بەراسىتى بىلى خۇت و سەممە ئىمەش عزىيەت مەهدو بەئاسانى رىزگارت ئابى. * لە وەلەمدا گوتى بەلەن پارهکەم خواردووو، ھېچ شەتىكم نەبۇو.. - گوتە باشە وەکو پارهکەت خوارد بۆچوو لە سەرگەردايەتى شکاتت كرد ھەممۇ پىشەمەرگەي دەشتى ھەولۇرۇ ئىمەت ناوابەد كرد؟ ئىستا بەبرۇسکە وەلامى مەكتەبى تەنفيزى دەدەمەو پىييان رادەكەيەنم كە سادق خۇي نەزەتكەيە و پارهی شەرىكى خۇي خواردووو و بۆ چاوبىستەكى هاتووته لاي بەرپىتان شکاتى

(خەلەفە مەحمود) سەر پەلم بانگ كرد و بىم كوت لە کوندى (سەيتارە) سادق بەھىتە و پىنى بلى نزەكان دوانىيان گيراون، وەرە باچىن بىانناسىوھ، ئامۇزىكارى خەلەفە مەحمود كرد سەپەرىي بىكەت بىزانتىت پىتى خۇشىيە يان نا... خەلەفە مەحمود بەرەو كوندى سەيتارە كوتە بى، لە نزىك مازگە وقى دى پىرسىيارى مالى سادق دەكەت و نىشانى دەدەن، ئەويش بانگى دەكەت و بىوشىش هۇناش بەرەولاي دېت، دەلىت ئەوا نزەكانمان گرتۇوه، وەرە باچىن سەپەرىان بىكە و بىانناسىوه، ئەويش دەلى باشە تۆ بىرۇ ئىستا منىش دېم، خەلەفە مەحمود دەلىت نەخىز هەر ئىستا لەگەلم وەرە.

منىش دووكاسى بىستانەم بانگ كرد گوتەم ئىۋە دانىشىن ھىچ قەسەمە كەن تەنھا گۈز لە ئىفادەكانى سادق راگەن، خەلەفە مەحمود كاک سادقى هىتىا.

گوتەم كاک سادق (سمە حەسەن) دەناسى؟

* گوتى بەلى..

- شەرىكەن لە مامەلە كردىدا؟

* بەلى شەرىكەن..

- پارهى تۆ لەلای ئەوه يان بارهى ئەمەلە لەلای تۆيە؟

* پارهى ئەمەلە لەلای منه..

عهلى حمهن مستهفا

زورن ئەوانەي كە لە بەزىزلىرىن پۈستى
حزىنى و حکومى دان، بەلام سەرلەپ بەرى
بۇون و ۋىيان و ئەو پۈستەي
پىتىندرارو ھېشىتا ئاشكرا نىيە و بە
قەولى عارەب و تەنلىك پىكەتەكە يان
"غامچە" د. دىيارە وەك ئامازەم پىدا
زورن ئەوانەي لە پىرىك بۇونەتە
كۈرىك و لە سەرروو ئەمانەشەوە
دوجاچار پۇست و بەرپىرسىيارىيەنى
گەورەشىyan وەرگەننۇوە. بەشىك
لەمانە گۈپچىيەتى و مەسەلەھەتى
بازرگانى و ئابۇورى و تەكتەن توول و
ھاو رەفيقايەتى كۆپىاندەكتەنەو،
بەلىن ھەيە بە ھۆئى ئەو سەفيەتانەي
باىمىكەد بۇونەتە وەزىز و دىبىلۇمات
و سەفيەر و دەستە راست و چەھوتى ئەو
و ئەم، ئەوانەي لەسىر سەفرەي ئەو
پەيوەندىيانە دەزىن كەسانى تايىەتن،
چۈنكە شارەزان لە موجامەكرىن و
ماستاوى سارەتكىرنەوە و شايى و سەما
لەبەردم گەورەكانىyan. ئەو جۆرە
لىكىزىك بۇونەوانە بەھەممۇ كەس
ناڭرىتىت، جونكە لېزىانىنى دەۋىت.
لەھەش سەپىرلىرىنەن دەستەلەتىيان
پىتەددەرىت ئېنسىان گومان دەكەت، كە
لەوان بەدەسەلەتدارلىرى و گەورەتى
ھەبىت، جا بە تەبىعەتى حال خۆشىيان
لىدەگۈرۈتىت و مەرھەبى كەس ناكەن
و پۈستەكە يان بۇ شىخى خاس و
كەيىشتن بە داهات و رابوردىنى شەوانە
و ئىلاقاتلىقى دولى بەكارىدەتىن،
بەلەكىو ئەو خودايە لە رېنگە ئەو
عىلاقاتانەن پىانەوە دەبنى بە سەرەتكى
بە كېتى ئەورۇپا و شىتلى لەو بايەتە؟!!
ھى واھەيە بەر لە راپەن دەۋاي

دیزار حمید

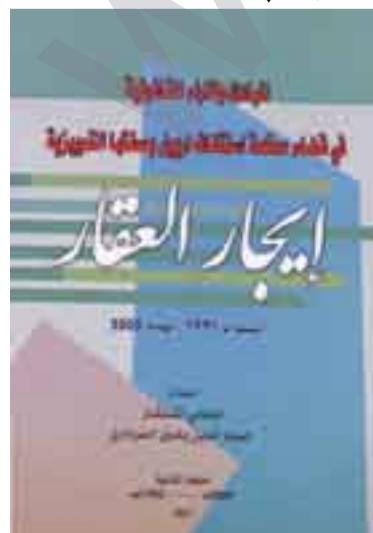
فرنی سه‌موون و قوئته راتی خانوو
بورو، ئیستا سے‌فیر و دیبلومات
و دهسته راست و چه‌وتی جه‌تابی
عالی مه‌قامه؛ !!! بیکومان ۋەچۈرۈلە تا
كارەھى ۋە براذرانە نەزەانتىت و بە
ھۆي ئەمانەوه بارىزىگارى لە سپىرى
مەنەنەكانىيان دەكەن، چۈنكە لە
سېستەمى ئە و چۈرە دەسەنەلاتدارانە
فەلسەفەنى كەسى نەشىاولە شۇينى
شىياودا ھەيدى، نەك بەپىچەوانەوه،
بۇيىھە ئەمانە نايەن كەسانى پىپۇر
و لىزان و ئەھلى كار بەھىن بۇ ئە و
شۇينانە، بەلكو بەدۋاى كەنسەنەس و
سەير و سەممەرەو كەس نەناس و
بى ئەسلى و فەسىلدا دەكەپىن، كە
بىكەنە مۇستەشار و دەممەستى
خۆيان. لەو نۇمۇنەمان ھېتىڭار
زۇرە لە نىيە دامادەمەزراوە كانى
حکومەتى ھەرىتى كۈرسىستاندا،
كە بە مىزاجىخى خۆيان ئىمەتىاز
بە و دەدەن و لەمېش دەستىنەوه.
ئەھەن بىبەۋىت دايدەمەززىنەت و
ئەھەن نەشىيەۋىت دەبىو غۇزىنەت،
كەسى واھبۇوه دەجاران سەردانى
كردووه بۇ ئەھەن بە ھەقى خۆى
دايدەمەززىنەت، بەلام ئە و لەبەرئەھەن
مىزاجى نەيگەرتووه و لە حزب
و گروپەكەن ئەۋدا نىيە، ئىدى
بە دەلىساردى گەراندۇويەتىيەوه.
ئەم جۈرە كەسە بەراسىتى كەسانى
ئاسايى نىيەن، چۈنكە لە خوت
و خۇرایى و لەپىركەن بۇوېنى
كورىيىك، بۇيە ناتواتان بە چاوى
عەددالەت و ئىتسانىيە و سەبىرى
پۇستەكانىيان بىكەن. بە پىچەوانەوه
ئەم جۈرە كەسانە ئە و پۇستە
بە دەستكەوت دەزانىت و دواجار
بە كارى دەھىتىت بۇ كارى گەندەللى
و شىتى شەھىسى و وەرگۈرنى ئىمەتىاز
بۇ خۇرىي و كەس و كارەكەن. لىرەدا
پىشىپىنى ئەھو دەكمە لە كابىنە
تازەكەن ئەنلىكى دەكتۈر بەرەھەم
ئەو شەخسانە لابىرىدىن و چىتر
بواريان پىتەندرېتىوه دەسەلەتىان
ھەبىت لە كۈرسىستاندا. ھەرودە
چاوارىيەكەن ئەن لە كابىنە كەن
دەكتۈردا كەسانى شىياولۇ شۇينى
گونجاوى خۆى دابىندرىت، گەر ئە و
كەسە نەشىياوانە دوور نەخاتەوه لە
كابىنە كەن ئەن ئەنەش ناچارەدەپىن
ناوابان بەھىنەن و بەئاشكرا باس
لە خروقات و گەندەلىيە كانىيان
بىكەن.

حه مید نه بويه در بهدر حان

بزارکردن به نیو یو و کسانه دا بکری
ئینجا له هه نورگانیک بی، لهوانه
دهست پیپات که موزاییده دمکن و
له پاش دوار و هه لخچله تاندنی
مرفقه بیکرده کان و گهه کرم کردنی
میزی خواردنوه وی شهوانه ایان.
له کوتاییدا ددمی پرسیار ثاراسته
بدریز فه له که دین کاکه بی و زیری
روشننیری حکومه تی هر ریتمی
کوردستان دمکم و ده لیم: بژاریان
که، چونکه تو پیاوکی به حورمه تی،
ئه و کسانه بیزار بکه. که له پیشت تو
کاردادکن، چونکه له خشته بردنی
هندیک کادیری به ری و هزاره تکه
له بے هه مردانی کو هه لیک کاری
نه شیاو، که تو ئا کادارنی و دلیام
ئا کادارت ناکه. بدیریز یانی چی
هندی له کادیری و هزاره ته گهر
ناوی نهوانه هبی بیو سو سه فه پاره که
فوول و دردگیری، ئه گهر ئه و اینشی
تیدا نه بی خواهار. بدلهکه رزو،
چوون و هانتی^{۵۷}: کس بو ئلمانیا
به پاسه پیورت ده کردنوه^{۸۸}: هه زار
دولا ر و چوونی^{۱۲}: کسیش بـ
ئه لمانیا بـ زانه چه نـ خـ جـ رـ کـ اوـ...
بـ زـار... بـ زـارـ کـرـ دـنـ. بـ هـیـوـایـنـ لـهـ
نـایـنـدـهـیـکـیـ نـیـزـ کـهـ وـ هـهـ زـارـ
دـولاـ رـهـیـ کـهـ دـوـ سـالـهـ دـ. نـورـیـ
عـوسـمـانـ بـوـ ئـمـهـیـ نـاـگـهـ بـنـنـتـهـ وـهـ
دـلـنـیـاـبـهـ بـهـ دـیـکـوـمـیـنـتـ دـهـ خـیـانـهـ
بـرـدـهـستـ دـ. بـدـرهـهـمـ سـالـحـ سـهـ رـوـکـیـ
حـکـومـهـ تـیـ ئـایـنـدـهـ کـوـرـدـسـتـانـ.

چاپکراوی نوی

د. که مال مه زهه ر : بیرونیه کیکه لنه سه رچاوه رسنه کانی تویزینه وهی میزرووی

دكتور كمال مهذبه - ههوليير ٢٠٠٩

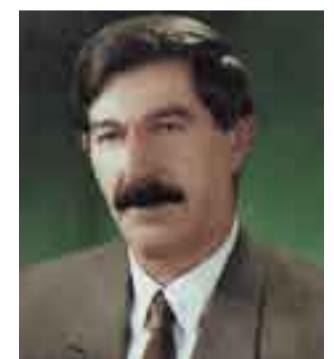
حاجی مه‌مّو : دایکم به کویره‌وهی نیمه‌ی په روده کرد

کوره ساواهی که و زستانیش له پال
کاره کانی ناومال دمبو خردیکی تهون
وته و نکاری بیت. هممو جاریک دایکم
که نه سربرده پر کوپر و مردیبیه بی
ماندو و بوونه که دگنگی ایمه و فرمیسک
به چاوانیدا هدهاته خواره مو له لدلهو
بیو ده سوتان و هر له ته منی
هرز مکاریمه و رزور جاران له کاروباری
ناومال یارمه تمیم هدا. راسته باوکشم
له پال همه مو جو زه رهه نکیشانی
بیو به خیوکردن و گهوره بیوونی ئیمه
دریخی نه کردووه، به لام تا بلینی
له ناومال و بیوپیوردنی خیزانه که مان
زور نوندو ره و قی خوسسه له
بیووه. به کورتی دایک و باوکی من
نه خوینده دهار بیوون، زویان زه همه هت
کیشاوه بیو به خیوکردن و گهوره بیوونی
سر فرازانه که منداله کانیان، بیتاییت
له رووی خوش ویستی ولات و
پیرۆزی کور دایه تی، باوکم هر له
پهنجا کانه و همو اداریکی به ردموامی
ریبازی کور دایه تی بیووه و تا
ناوره استی شسته کان له ریزه کانی
بارتی دیموکراتی کور دیستان نهندام
بیووه و بی خه باتکردن و شورش
قور بانی داوه، همه میشنه نه یاریکی
سررسه هختی بیووه و کی و ناتایی
ریزه کانی نه ته و که کی بیووه.
گهوره بیوونی من له باوه شی
خیزانه کم و له همه میزی هله لمژینی
ناووه و او شاری همه لو لیردا به جو ریک

A color portrait photograph of a middle-aged man with dark hair, wearing glasses and a mustache. He is smiling and wearing a dark jacket over a light-colored shirt.

حاجی مهمند خان بیچگه له باوکم و دایکم
له سین کج و سس کوران دامه زرباوو،
دیماره دوو خوشک و دوو برای
تریشمانت مرگی بوکوه تویی و نه زانی
و پی ویزانی نه خوشبیه کو شنده کان
در ویتنه ژیانی کریدوون. دایکم هه تا
له گوندی و له به خشکوردنی مهم رومالات
و بن رشملاان ژیانی به سر بردووه،
هر همه مووی بیچگه له جیبه چنی کردنی
ئەركانی خیزانداری وەک مرؤفیکی
زیر چەوساندنەوەی پیاواسالاری

ئىمەن پەرتەوازە چۈن كشاينەوە

سیفه دین علی نہ محمد
کے نہ وہ قسانہ یا نکرد پیم و تن:
ئتمہ بومان روونہ نیوہ چہ کاری
حکومہ تن، یہ لام ئتمہ نیازی
خرپامن نیبیہ و بیوٹوہی نیازیاکی
ئتمہ تن بو ٹیسپات بیت، چہ کتان
ناکھین با چہ کی خوتان لہ شان
بیت، یہ لام لہ برئہ وہی ئتمہ
نه شارہ زایں، ریگاتان نادہ دین

بِرْزَوْن، دَهْبَنْ نَا رُوزَنْتَوْلَاهَكَلْمَان
بِمَيْتَنْهَوْه...
لَهْمَ قَسَانَهَدَابُوْنِينْ بِيَنِيمْ سَيْنَافِرْهَت
بِوْ لَاَيْ تَيْمَهَهَاتَنْ، بَهْ كُورَهَكَانِيَان
وَتْ: ثَوَهْ خَدَرِيَكَىْ جَيْنْ، دَهْمِيَكَه
جَاهَوَرِيَتَنَ دَهَكَهِيَنْ بَوْ رَأَوْسَتَنَوْنَ،
يَهْكَيَكَانْ پَيْمَى وَتْ: باَشَهْ لَهَگَهَلَتَانَ
دَهْمِيَنِيَهَوْه، بَلَامْ بَا هَهْنِيَكَتَانَ
هَاوَكَارِيَمَانَ بَكَهَنْ بَوْ مَالْ وَزَنَهَكَانَ
تَا بَهْرِيَيَانَ بَكَهَنْ وَ لَيْرَهْ نَهْمِيَنْ،
كَهْلَ وَ پَهْلَهَكَانِهَنَ لَهَگَهَلَيَانَ بَارَكَرَدَ
وَزَنْ وَ مَنْدَلَ كَوْهَوَتَنَهَرِيَ، تَيْمَهَشَ
نَهْخَنَتِيَ لَهْ ثَاوَهَهَكَهْ رَوْكَوْرَوْتَنَهَوْهَ،
لَهَگَهَلَ دَوْ چَهَدارَهَكَهْ خَدَرِيَكَىْ
تَهْكَبِيرَكَرَنَ بَوْوَيَنْ بَهْرَيَ بَكَهَوَيَنْ
بَوْ (مَاخْوَبَزَنَانَ)، چَهَدارَهَكَانَ زَوَرَ
مَهْرَدَانَهَ بَوَونَ، كَهْ زَانِيَانَ ثَئَمَهَ
شَارَهَزَإِيَ نَاؤَوَجَهَهَكَهْ نَيَنْ، وَتِيَانَ:
رَوْحَى تَيْمَهَشَ لَهَسَرَ رَوْحَى ثَيَوْهَ،
تَا دَهَكَهِيَنْ مَاخْوَبَزَنَانَ لَهَگَهَلَتَانَ
دَهْبَنَ، لَهُوَيَشْ تَيْمَهَ شَارَهَزَإِيَ نَيَنْ،
خَهَكَى تَرَپَهَيَا بَكَهَنْ رَيْتُونَيَنِيتَانَ
بَوْ بَكَاتَ.
لَهَوَقَسَانَهَدَابُوْنِينْ تَمَقَهَ بَوْ سَهَرَ
اَهَمَكَهَكَهَ كَانَ، كَهْ ٤٧٩٦٢٣٢١

لَهُوَدِ دُورُوكَه وَتِينَهُوهُ، بَهْ تَاشِكَرا
جَهْ كَدارْمَانْ بَيْنَيْ بَهْ رَهْوَهُهْ بَهْ زَاهِيَه
هَهْ لَدَهْ كَشَانْ، كَهْ دَهْ بِرَهْ وَانَّيَهِ سَهَر
شَاهِهَهْ كَهْ وَيَجِنْ، يَهْ كَنْكَ لَهْ دَوَه
جَهْ كَدارْهَهْ كَهْ وَتِي نَهَمَانْ وَتِ حَكَمَهْ
كَنْيُومَالِي نَاوِجَهْ كَهْ دَهَكَاتْ، تَيَدي
بَهْ پَهْ نَادِزَي مَلِي رِيَگَامَانْ گَرْتَبَهْر
بَهْ رَهْ وَمَا خَوِيزْتَانْ، كَهْمِيكْ رُؤَيْشَتِين
تَوْشَيْ كَوْمَهْ لَيْكَ چَهْ كَدارْبَوِين
بَهْ رَهْ دَهْ لَايِ نَيَمَهْ دَهَهَتَنْ، يَهْ كَتْرَمَان
دَهْنَگَ دَهْ دَواَتِرْ دَرَكَهْ وَتِ پَيَشْمَهْ رَهْ كَهْ
حَزِبي شَيْعِيَهِ بَوَونْ، دَهْ رَوْبَهْ رَهْ
(*) كَسِيَكَ دَهْ بَوَونْ، دَهْ وَاهِدَهْ
دَوَهْ پَيَشْمَهْ رَهْ كَهْ ڦَنِيانْ لَهْ كَلَدَابِيوَوْ،
ليَپِسَراَوَهْ كَهْ بَيَانْ هَارَويَهْ (كَانَهْ بَيَيْ
سَيَاَويَهِ بَوَوْ، كَهْ بَهْ كَانَهْ بَيَيْ كَوَهَهْ
بَهْ تَاَنَابِانَگَهْ، دَوَى رَاهِپَريَنْ هَاتَه
رَيزِي (ي.ن.ك) وَ دَواَتِرْ چَوَهْ رَيزِي
پَارَتِي، نَوْوَسَيَنَيْ ٿَوَ يَادَهْ وَهَرَيَه
هَرْ لَهُوَيْ مَا وَاهَتَهْ وَهُ، بَهْ حَوْكَمَي
ئَهْوَهِ پَيَشْتَرْ هَارَويَهْ كَانَهْ بَيَيْ

چاوساغیمان بکات، پیاو له و جوڑه
رُوچانه دا ڦیافی نایبیتنه بدرجاو، به لام
زور نهسته مه دوزمنی میلله ته که هی
دلی به وه خوش بیت پیشمنه رگه
شه هید بکات، لیرهدا مردن زور بی
با یاخه، گرنگ شوه یه نه هیلئی
قیراده دوزمن سره رکووی.
هیزه که هی نئمه دهرو بوبه ری (۴۰)
کامسیک دهبوو تا گه یشتبنه تهوره،
چوار مال ناڙاڻدابوون، خه ریکی
مال کوکردنو هیبوون، ئه گهر که میکی
دیکه دارا چهه تهار، حه آهه هن

یه کیک له نئیمه و یه کیک له دسته هی
حزبی شیوعی هله لد میزینین بنو
حاله تی پیویست، همگر تهقه هات
نهوانه هی هرش بشر ثیشی خویان
ده کمن، نهوانی دیکه هیچ ناکن تا
بریاریان بنو دیت و نایتی کس پیش
خوی زربیکات و ناینی کس دابری
یان رابکا، چونکه دگر واپکا خوی
ده فوتی، پیش شوهی بکو ویری
ولاغه کانمان له دو ناوکه به استهوده
هر چی کهل و پهلوی زیاده همه برو
له وی جیمان هیشت و نه و نانه
پیم بنو همه مویم دایه برادرانی
حزبی شیوعی، دیاربو و نهختی
پیی بو و زانه وه، نه وهی له گهل خوم
هینام ته نیا چه ک و تاقمه که پشت
و موجه هیکی ها و هنی (۱۲۰) ملم و

نیه دوبی و بیویں پر پروپریتیز کے چاولیان بے نیمه
دہمنبینی، کہ چاولیان بے نیمه دیکھ پہلے یا نکرد،
کہ وہ مہندسی دیکھ پہلے یا نکرد،
بے تایا یہ تی شو کو یہ رانہ شاخی
(کونہ کوتھر) یا ان توب باران دکھ کرد
جہولیان دھھاتو وہ سہر نیمه
و ٹھوان، من بے ش بھالی خوم
ناہه قیام نہ دھگرت، خہ لکیکی
مہدار بے نیا ٹیمہو بکوڑین!!
نیمه شناہه قمان نہ بولو و شارم زاییمان
نہ بسو، جوار دھور بیشمان بوڑمن
بوو، چارہ همان تھو بسو له
تو قہ کھی بوڑمن دھربازمان بن، وتمہ
پیشتر کرکے جاوله جوں نہ کمن تا
کو پتھر کھ رہ تو وو و چوونہو وہ گیان
شاخی کونہ کوتھر.
دوای چند دھقیقے یہ ک دوای
کہ بیشنستنی نیمه بیشنستہ رکھ کانی
حربی شیو عیش گہ بیشنستہ لامان،
شہ هید تھ حسین بے سو عبہت پیٹی
و تم: (مامو ستا سہی فہدین با خومان
تاقی بکھینہو، بیزاننی بے سیاسی
خہ لک پیدا دھی یا بے عسکری)
منیش و تم: (مامو ستا عوسماں
دھشتی زور دنگی خوشہ و له زمان
زور پاراوہ، تھو بسو نہ دھوکرین
با شاہ، بیزاننی قسہ کانی تھو جی لن
شین دھبی، بیاواو کانمان کو کردوہ
لای کانیا وہ کھی تاورہ، مامو ستا
عوسماں قسہ سی زور باشی بسو کردن
سہر بہند و دواب پندی تھے وہ بسو
چیان بسو بیوان دابین دکھیں، بے
مہرجن دوو سی بیاو یارہ تیماندھن
بسو پہ رینہ وہ مان بسو بیماری قہندیل،
مامو ستا عوسماں شل و کوت بسو
لے مہ تھکردن و پیٹھ لکوتھنیان،
پیاوی کی تیدا نہ بیوو غیرہت بیکری و
ثامادہ بی خوی دھربری، مامو ستابش
ئاوری لیدامہ وہ ویسٹی پیٹم بلی
ھیچی نرم پینہ ما بیان بدلیم، منیش
گھرماو گھر لے دوای مامو ستا
عوسماں قسہ کانی تھووم بے تھ عبیری
خوم بسو ٹھوان دھور کردوہ، رنگ
ببوو قسہ کانی مامو ستا عوسماں بچی،
بمان کوڑن بمانن، یہ ک بست
شارمزا نین، شہ هید مامو ستا
عوسماں کلاش نیکو فہ کی لہ شان
ھینایہ خواری و لیتی را کیشان بے من
و مامو ستا عوسماں و ت: (خوتان
جیباکھ نہ وہ با تھو نا پیاوا نہ بکھ
پیاوی!!) منیش سو عبہت کھی تھووم بے
بیرھاتو و لوو لہ کلاش نیکو فہ کم
گرت و پیٹم و ت: (ٹھملہ کوردن و
پیاوی کورد ھمیشہ لہ تھ نگانہ دا
ٹھارا ووہ، شارمزا پیٹم واہی هیچ
رہومندیک نیبیہ شارمزا نہ بیت، بہ لام

(جدوبل رمی) هاوونه که بیو.
روزگارها بیو و دوکه نجه چه کداره که می
شارمان نیزند، دوای شهاده به
ماوهیکی که هیزه که می خومن
خسته پیشنهاد و کاک تحسین
و یه کیک اله دلیله کان که وتنه
پیشنهادی هیزه که می خومن، من و
دلیلیک له دواوهی هیزه که می خومن
و هاروی کانه کی، کوته پیشنهادی
هیزه که می خومن و کوته دواوهی تیمه و
دلیلیکی دیکه و لیسراویکی تری
شهاده کوته کوتایی هیزه که می خومن
ناخوشترین رویشنن بی پیشنهاده
رویشنن شهاده، چوکه که گر
یه کیکیان نختن له سارخو بروات
پیشنه خوی لی بزر دهیت،
با تایلهتی له گکه هیزه که زور بیت،
بیکومان هر یه ککی تیادا دهدی ثایلهغ
بن، شو هیزه که تیمه ره ماندو و
هیلاکه بیو، موته فریقه بیو، فره
لیسراو بیو، فره حرب بیو، دهبو
زور شاکامان لیتی بیت، شه و رهتلکه
نه پیچی و غله لیه غلب نه کا...
به هر حال هر درو هیزه که بیوین
به یه که رهتل و بن کیشنه له گکه
کاک دلشاده یه کمانگرکه و بدهو
جاده قیرکه داگه راین بدهو گوندی
می خیبان، و محبکه به سقی جار
پهربیمه، چوکه ناوه ناوه قافله
دوورو دریزی تومن به جاده که دا
دههاتن رودوه و پرده شال و پردی
خانه که، و که میرووله ریکه کیان
به ستبوو، ناچار دیواهی هیزه که
فرسنه و مرگری، ظینجا جاده قیرکه
په بکات.

سے بیو پهنجا مهتریک
دووروه و توبونه و له جاده قیرکه که
همو و هیزه که له دوری شهست
که سئ دابوو، شو شهاده شه ویکی
مانگکه شه بیو، هه لومسته یه کی
چاوه روان نه کراو رورویدا، قافله یه کی
دیکی عه سکه ری له ساره که
به رامههه تیمه هات، له ساره کانیاوهه
که تیمهه وی چاوساغی نه ده دویست
به هه وی پانیه که مه پیده چو و
هاتوچو له ساره بیت، دلنيا بو وین
له کاتی رویشنن ریگامان لی ون
نایت، به لام دهبوو به هو شیاری
بروین شاکامان له دوژمن بیت و
ده بی پیتشمان هل لبینی، بیو شهاده
سوزد له تاریکی شه و مرگرین و له
چاوی دوژمن دور بکه وینه و، به هه وی
گه رانه وی نه بینی شه و نه بینی رویشنن
گوردران و نه بینی نوی به هم و لایه ک
راکه ایاندران، هیزه که مان که وینه
رویشنن.

نمایی نز رویشنن پاسه و امان
به دیار چواره که دیکه و
نموده را بکه، نه ختنی له وان
دوره و تینه و ده اوری کانه کی
کوکوتینه راویز، گه یشتنه ٹه و
قه ناعاته تی تووشی تدقه بین ٹه و
چوار که سه راهه که نه، شه ویش
خویان لیمان وندکه نه، بؤیه
پیویسته پانی به دیلی دیکه مان
نه بی بی ده باز کردنی هیزه که.
پاش گفتگو پلانه که مان و ادان
یه کیکیان له گکه لیکی کی شهاده، که
شویتیک دیاری بکه نین، که که مترين
دومنی تیدا بیت، بیو هه ویه ٹه گه
درنه چو وین به تدقه هیرشیان
کاک یه نه ساره بیو هه ویه ریکه
هیزه که مان بکه یه وه و ٹه گه
له وش ساره نه که وین بیریار ماندا
به چهند ره شهه و لاغه که پیمان
بیو بکشینه و بین به مه فرده زه
پیرهه تی لینکه نه، هر مه فرم زه که
ولاغنکی بده بینی، بیو هه ویه له کاتی
بریستی بیکوئنوه و بیخون، ٹه گه
له و تاموکه که شه ده باز بیوین و له
ریگه تووشی هیزی هیرش به بیوین
بیو ساره برادرانی شاخی کونه
کوکرمان، له ته نیشته وه له هیزه که
بده دین، له گکه ٹه و دشاده هه ول ده دین
تووشی شهه نه بین به پیتی هه لویست
بریمار بزدکه ره بیار لاه شه هید
تمه سو و هیزه که ره بیار لاه شه هید
تمه حسین و مرگرین بیو مرکزیه تی
نیحیتمالاته عه سکه ریه کان، هه مه
لایه کیشمانت پاه بند بین پیتی.
کاک دلشاد باویاتی و هوکو کوری
ته نگانه هاته مه میدان و وقی: (من
و یه کیک لاه و چوار که سه ده چینه
پیشنه وه و نیو هش، که روزگار ابیو
ناوچه که و نیو هش، که روزگار ابیو
به هم و لایه ورن و شویتیک
داده دنیین یه کتک ده گرینه و.
یه کیک لاه چوار که سه که له گکه
سی یه کیک دیکه شویتیکیان
دهستنیشان کرد، که لاه وی یه کدی
بگرمه وه، ناوی شویتیکه
ده بینهه ماوه، به لام که دوای
یه کمانگرکه وه شویتیکه به دیکی
گه ورده لیبوو، دیار بیو لای شهاده
ناواهی هم بیو و له لایان ناسرا و بیو،
کاک دلشاد که وته وی، شه هید
تمه حسین کوکوونه ویه هه هیزه که
کرد و باسی شو هه وه و ٹه گه رانه
نه کرد، که خومن قسمه مان له ساره
کرد، وقی چاوساغمان له گکه لایه
و ٹه گری که می شهه هه ویه، به لام
بو نیختیه دوو دهسته هیزش بیهه

جه جکردن به قاچاغ

حج یه کیکه له پنچ فهرزه که
ثایینی یئسلام، به لام نه گهار که سیک
نه یتوانی نه فرزه به جن بگه یه نه
به هر هؤکاریک لهوانی یئسلام
دیاری کردووه، نه و کمه نه که هر
گوناهی ناکاتی، به لکو حه جه که شی
لمسه ر اچ نابی (هار و هکو
له هه مه و فرزه کانی هکه شی وایه،
نه گهار مرؤف به پاساویک لهوانی
که یئسلام دیاری کردوون نه یتوانی
فرمزه که به جن بگه یه نه، واجه که هی
لمسه نهیه).

یه کیک له مرجه کانی فه رزی وونی
حج له سه ر موسو لمانان "هه بیونی
توانا" یه، به پی فتوای زانایانی
موسو لمانیش، هه بیونی توانا
ده کریته چهند به شیک، یه کیک
لهوانه نهودیه که شمو کسنه ده چیته
حج ده بیت له گیان و مالی خوی
دلنیا بیت، نه گهار ترسی همیت له
خوی، له جه رده و ریگر، یان ترس
له لابیونونه ووهه نه خوشبییک، لوه
حالتهدا حج له سه ر کسنه واج
نبیه و حساب ده کری شمو کسنه
نه اباء، حه کد دن، نبیه.

بـهـوـي بـلاـبوـونـهـوـي نـهـخـوـشـي
نهـنـفـلـوـنـزـاـي بـهـرـازـ" وـمـهـتـرسـي
گـوـاسـتـهـنـهـوـهـي نـهـ وـهـخـوـشـيـهـ لـهـ نـيـوانـ
نهـ وـخـلـهـ جـيـاـواـزـهـيـ كـهـ لـهـ وـلـاتـيـ
جيـاـواـزـهـوـهـ دـيـنـ وـسـرـدـانـيـ حـجـ دـهـكـنـ
نهـنـاهـتـ هـهـبـوـونـيـ تـهـنـفـلـوـنـزـاـيـ بـهـرـازـ
لـهـنـاـ خـوـدـيـ سـعـودـيـهـشـ كـهـ تـاـئـيـسـتـاـ
نـزـيـكـهـيـ شـهـسـرـهـدـ حـالـتـ لـهـ وـلـاتـهـ
تـقـمـمـاـنـ كـراـوـهـ، وـهـزـارـتـيـ نـهـوـقـافـ

و ب روزگاری
ثایینی حکومه متی
کو رو دستان
ئەمسال سەھەری
عەمرەی بۆ
ماویدەکی کاتى
دوا خست،
لەھەمان کاتدا
فتواي ئۇوش
درا كە ئەمە
پا سا و يكى

عتریفی و
موسوی لمانانی
کوردستان و
موسلمانانی
عتریف له ئیستادا له سهربیان فەرز

به پی شو و رینماییه که خوا بوا
موسولمانانی دیاری کرد ووه.
که چو هندی کو مپانیای (هچ
و عمره!!) که خویان به حاجی
و موسو لامان دز افان، له پیناو
ده سکوتی مادی سه فرهنگانیان
رانه گرت، ئەمەش دو شتى لى
ده خویندیریت ووه. يەکەم: گومان
ده گرت که ئام جوزه کو مپانیایانه
مه بستیان خیر و چاکه بیت (وه کو
دهلىن)، دووهام: گومان له دلسوزى
ئەو جوزه کو سەز ده گرت که له
پیناو خوا بچيته حج، چونکه جۇن
خوا پیمان دەلى: ھەجان لە سەر
فرەزە، يەھەمان شىۋوش پیمان
دهلى: ئەگەر ئەو مەرجانە تىدا
نەبۇو، نابىن بچەنە حج، واتا خوا
بە ھىچ جۈرىك حەجى قاچاغى
ناوايى کە گىانى مروقى تىدا بکۈيەت
مەترىسىيە ووه و مەرۆف لە حەجە كە
گۈنگەتە.

خۇ ئەو خەلکە گومان اوبييە بە
قاچاغ حەج دەكەن، نۇمونىيە
دىكەشيان ھەيە، ئەوھەنبوو
كە ناوابيان لە تىريپشكى حەج
درەنەمچوو، بە واسىتە هووليان
دەدا ناوابيان درەچىتىن، يان چەند
جارىك پېشىتەر چۈوبونە حەج و
ده بانگوت حەجمان نەكەردووه، بۆ
ئەوهى دووباره بىانىرەن ووه! ئەمە ج
ئىسلامەتىكە؟!

ههبووه و ئەمن بەپریسیاریان
بۇومە، هەبۇو بەپریس بۇوه.
* كى بەپریست بۇو، بەپریسى كى بۇو؟
- لەھى خۆمان لە مەممەد ئۆمەر
و لە خزمەكانى خۆمەمۇويان كە
بۇونىنه يەكىتى ئەمن بەپریسیان
بۇومە، رۆللى سەرەكى ئەمن
بىنیومە لەناو يەكىتى و لەناو
خزمەكانى خۆمان.
* كاڭ كۆسۈدتتە لە شۇشى نۇئى ناسى يان
لە پېش سالى ١٩٧٤ لە
- لە سالى ١٩٨١ و ١٩٨٢ كاڭ
كۆسۈرەتمە شارى ھەولىزى
ناسى، كاڭ كۆسۈرەتمە ناسى و
رازىيەكى من لەكەليان بۇو، ئەو
عەبدوللا عوسمانى ناو بۇو، ئەو
ھەمەوچارى كە دەھات سەلامى لە
عەبدوللا دەركىد، ئەوجا عەبدوللا
كوتى مامەكمەن دەركىد و كوتى
ئەوجا قىسمەن تازەھە يە ئەۋاهىيە،
خىزىكى تازەھە يە و باسى كىرمە،
گەپام لەھەولىزى خەزى كە ئەو
مەممەد مەولۇدە رۆزىيە بانگى
كىرىم و كوتى وھرە، مەنيش چۈرمە
و تەعلمىاتى خەزىيەتى دامى،
كوتى لە ئىستاواھ تۆئىندامەكى
وەكى جاران لە ١٩٧٦ لە، بەلام
لە سالى ١٩٨٣ كاڭ كۆسۈرەتمە
ناسى و ئەو پېشىشتە تەزىيم بۇو،
لەھەكاتى واي بىچ دەچم حاجى مەمۇ
كە عەباسى ناۋاھ وادىزىنم ئەو
بەپریس بۇوه تا ئەو گۇازراوە و
شەھىد عەبدوللەزاق بۇو، دوايى
شەھىد عەبدوللەزاق ئەوجا كاڭ
كۆسۈرەت بۇو بەپریسى خەزىيە،
كاڭ كۆسۈرەتىشىم لە نەورۇزى
١٩٨٤ لە سورداش كە نەورۇزىك
كرا بە باشى ناسى.

جہاں مسٹھا - ھوولیر ۲۰۰۹

کردوده؛ بینگومان له سالی ۱۹۷۵ مام
جهه لال کۆمەلەی رەنجدەربىان
دانا، ئېممە لە ۱۹۷۶ داخلىي ئەو
کۆمەلەلەي بۇوين.

* کە داخيل بۇو و كى داخيلى كردى؟
- محمدەدەنگورى منى بىرەد
ناو ئەو کۆمەلەلەي، گوتى: سى
پارچەيە، يەك شۇۋوشگۈران

تەڭدار
وركىا
كەس
ئەو
ان با
مامە
امەو
دەرتىت

ماوه، خەتى پان ھەبىءە، كۆمەلەلەي
رەنجدەران ھەبىءە، كۆتم بەخوت
لەكامەي من لەھوي ئەندامام،
ئەمنىش لە ۱۹۷۳ "وھو پەيوەندىم
بە شۇۋىشنى نوئى كردىمە.
* ئەو كاراھەي لەسىداوی ۱۹۷۶ بۇ يەكتىي
نىشتمانى كوردستان كردى چى بۇون؟
- رىتكىستى حزبى لەناو ھەولىر،
بۇ نموونە لەناو ھەولىر بىرادەرمان

* عَدْبُولْهَمَانْ زِيَّحِيتْ جَوْنْ تَاسِ؟ - عَدْبُولْهَمَانْ زِيَّحِيتْ جَوْنْ تَاسِ؟
دَهْنَكِي يَهْكَهْمَهْ هِيَنَا، لَهْ سَهْرَى
هَهْ لِيَزَارْدَنْفَانْ كَرْد، بَهْ لَامْ هَهْ نَدْهَى
پَنْ نَهْ جَوْ شَورْشَ تِيكَجَوْ.
* تِيكَجَوْنَيْنِي شَوْرَشْ جَوْنْ بَيْنِي؟ - تِيكَجَوْنَيْنِي شَوْرَشْ جَوْنْ بَيْنِي؟
تِيكَجَوْنَهَهْ شَايِ ثَيَرَانْ بَوْ،
هِيزْيَكِي ثَيَرَانْ لَهْ ثَازَادِي وَلَهْ
نَيَوانْ حَاجِي ئَوْمَرَانْ وَثَازَادِي
بَوْ نَهْ جَهْ، فَرُوكَهْ قَتْ نَوْيِرَا
لَهْ دَرْبِهِنْدِي رَاهِيَتْ تِيكَهْرِي، لَهْ
تَرْسِي نَهْ وَجَدِي شَهْوَانِه، هَهْ تَا
جَارِهِكَ لَهْ فَرُوكَهْ يَهِيَكَ بَاجِهِرِيَانْ
دَاوْ لَهْ مَاوِهِيَكَ كَمْ فَرُوكَهْ كَهْ
كَوْتَهْ خَوارِهِه، نَهْ جَوْ كَهْ
كَوْبُونْهَوْهَهِكَهِيَ جَهْ زَائِرِي بَوْ سَهَدَامْ
لَهْكَلْ شَايِ ثَيَرَانْ رِيَكَهَوتْ،
كَهْ رِيَكَهَوتْ كَوْتَهْ بَهْمَرْجِيَكِيَ
يَارِمَهَتِي كُورَدْ بِيرِهِوْ پَهْيَوْهَنْدِيَانْ
لَهْكَلْ بِيجَرِيَنْهَهْ، خَاَكَتْ دَهْدَهْنِيَ.
* كَهْ شَوْرَشْ تِيكَجَوْ تَوْ لَهْكَوْ بَوْيِ؟ - كَهْ شَوْرَشْ تِيكَجَوْ تَوْ لَهْكَوْ بَوْيِ؟
- لَهْ حَاجِي ئَوْمَرَانْ بَوْمَهْ لَهْكَلْ
شَهْمَسَهَدِينْ مَوْفَتِي.
* تَهْنَهَا نَهْ دَوْدَهَتَانْ بَوْنِ؟ - تَهْنَهَا نَهْ دَوْدَهَتَانْ بَوْنِ؟
- تَهْخِيرْ تَيْهِهِ زَورِبُوَوِينْ، بَهْ لَامْ مَنْ
لَايِ شَهْ بَوْمَهْ.
* نَهْ دَوَاتْ بُوْ كَوْتَهْ چَوْنِ؟ - نَهْ دَوَاتْ بُوْ كَوْتَهْ چَوْنِ؟
- ثَمَمَنْ وَكَاكِ عَدْنَانْ مَوْفَتِي
لَهْ لَايِ شَهْمَسَهَدِينْ بَوْوِينْ لَهْ حَاجِي
ئَوْمَرَانْ، كَهْ شَورْشَ تِيكَجَوْ مَهْ لَاهْ
مَسْتَهَفَا وَتَارَهِكَ دَا كَوْتَهِ، كَاكِهِ
شَورْشَهَهْ كَهْمَانْ تِيكَجَوْ، نَهْ كَهْرِ
يَهِكَ تَهْقَهِ بَهِيَنْ بَهْ ثَيَرَانْ وَتُورِكِيَا
هَمْمَوْانَ لِيَمَانْ دَهْدَهْ، هَمْ كَهْمَهْ
ثَازَادِه بَجِيَتَوهِه مَالِيْخَيْ، نَهْ كَهْيِ
دَهْجِيَتَهِه هَمْوَلْيَرِي بَاهْ كَهْمَيَتَهِه،
نَهْ كَهْيِ نَاشَكَهِه وَنَتَهَوْهِه بَيْتَهِ ثَيَرَانْ بَاهْ
بَيْتَهِ ثَيَرَانْ، كَوْتَهِ كَارِي مَهْ تَهْمَامَهِ
وَشَورْشَيِ خَهْ لَاسْ. نَهْ مَنْ كَهْ رَاهِمَهُوْ
هَهْ وَلِيَرِ.
* لَهْدَوَاعِ سَالِي٢١٩٧٤ كَاري حَزِيَاهِيَتَهِ.

مه حمود سه عید: من له شامییه‌ی به سره رازی نه بوم شیعه‌کان له سه ریادی عاشورا ده بکرین

بینی بو نه قل کردنی دانهولیه و
همو و یشوارکاریکی خویان.

۶- کردنوه‌هی ریگایه‌کی فه‌رعی
له دهسته چه‌پی رووباری شامامیه
له مرکه‌زی قه‌رازوه هه‌تانا خاچیه‌ی
غه‌ماس، که دوروی "کم۳۲" به
یارمه‌تی ثالیاتی نیداره‌ی مه‌حلی
دیوانیه.

۷- دروستکردنی جه‌ناحیک
نه‌خوشخانه‌ی دایکان و مندان‌ان
له شامامیه.

۸- کردنوه‌هی بنکه‌یه‌کی
ته‌ندروسنی له شامامیه.

۹- کردنوه‌هی قوتا خانه‌یه‌کی
سدره‌تایی له شامامیه ۱۲ پولی.

۱۰- کردنوه‌هی قوتا خانه‌یه‌کی
ناونه‌ندی له ناحیه‌ی سلاچیه.

نه‌م پروژه‌انه شم پیشینیاز کرد، له
کاتیکدا که بپریسیار بوم:

۱- دروستکردنی سایلوبه‌ک له
شامامیه.

۲- کردنوه‌هی مه‌حته‌یه‌کی نه‌وت
و به‌زین له شامامیه دروستکردنی
باله‌خانه‌یه‌ک بو ئه و مه‌حته‌یه.

۳- کردنوه‌هی قوتا خانه‌یه‌ک له
ناحیه‌ی مهناویه.

۴- دروستکرنی خانوو بـ
قائیم‌قام.

۵- دروستکردنی دوو خانوو بـ
به‌پووه‌هه رایه‌تی ناحیه‌ی غه‌ماس
و به‌پووه‌هه رایه‌تی ناحیه‌ی
سلاچیه.
دروستکردنی قوتا خانه‌یه‌ک له
شنافیه.

ناوچه‌که، یهکیکه له چهه
گوره‌هکانی شاری دیوانیه که به
"پاریزگای قادسیه" بهنوابانگه.
ئهمن قزراهه زور له کشتولکه
برنجی عهنبهه‌ردا بهنوابانگه،
نزيکه له دیوانیه‌وه به
ماوهه "۳۳" کلیوهه‌تر.
له کاتیکا، که من به پرسیار
بیوم لم ناوچه‌یه بهمه موه
توانیکه‌وه ههولمدهدا ئه
جوره ته‌نگ و چله‌مه‌یه
روویدهدا له بیووی کشتولکه
له سر ثهزرو شاو له نیوان خاون
زهی و جوتیاره کاندا هه بیو
به شیوه‌یه کی یاسایی بیپیتی
یاسای "حایه‌الانتاج" یاسای
"ری" چارمه‌سر بکم.
ئهمن گیچه‌لانه‌کی که روویدهدا
چارمه‌سر دهکرا، هؤیکه که گوره
بیو بو دابیکردنی ئهمن و ئاسایش
له همچ چوار ناحیه‌که‌دا...
پهیتا پهیتا راپورتم دهنوسی بیو
به رزکردنوه‌یه ژیانی ناوچه‌که
لموجوره ئیشانه‌کی که کروومه،
دنهمه و بتی بیخمه پیش چاوبانی:
۱- کردنوه‌یه بکه‌یه که له
ناوچه‌یه ته غیشه‌یه له خالی
"ام شواربف" دروستکردنی
باله‌خانه‌یه که بیو بکه‌که، که
بووه هوی بلاکردنوه‌یه ئاسایش
بیو دانیشتوانی ناوچه‌که.
۲- کردنوه‌یه بکه‌یه که له
ناوچه‌یه "البسامیه" و "الامام
عبدالله ابو نجم".
۳- له بیهه‌زه‌وهی بینای سه‌رای

A black and white portrait of Ahmad al-Hamoud, a middle-aged man with dark hair and a prominent mustache. He is dressed in a dark suit jacket over a light-colored shirt and a patterned tie. The background is plain and light-colored.

શ્રોતુરૂપીદેખ સહેલી પીરી કરુદ

حسنه یاسین یا دهگای
بهدرخان
bedrxan@yahoo.com

beaxun@yahoo.com

نه مسال چهندین کتیبی دانسته
سه باره مت به میزوه و گل توره
سیاست و چهندین بواری دیکی
که هوته نیو کتبخانه کردی و
له واهش هندیکیان به شانازی
مانه و هنر خیگای خویه تی
خوینه ران و تویزه ران به وردی
سنه بیری "سی کتیبی پر به های
کوردی بکن" ژه و اینش کتبخانه کانی
کورد له به لگه نامه نهینیه کانی
حکومه تی به ریتنایی "د. کمال
مهمزه هر و بلا و کراوه کانی سردهمی
حکوماری کور دستان" د. هیدمادی
حسین و میزوه بیری کوردی
مامؤستا چه عفره له دو و تویی
۶۲۲ لایه ره قه باره ۱۷۴۲ سه
چاپکراوه له چاپخانه کی "حهدی"
له سلیمانی و له بلا و کراوه کانی
دیداری جیهانی مولا نا خالیدی
نه قشنه ندی بلا و کراوه متمه.
به هیوانین هدریه کنی ده خوازی
به شدار بی پا یه بیوه ندی بکات به:
که ای که ای که ای که ای که ای که ای

مامهوه زور ريزيان لى گرتم
و ناوى خوم نابيوو "سەفير"
كورد" له باشورو و عەربىستان
وا دەزانم زۆربەيان بىرۇكەيەكى
زور چاكىيان و مەركەت لەسەر كورد
چەند مامۆستايەكى كورد، كە
گواسترابۇنەوە بۇ شامىيە لەلوى
بۇون، ئاڭاڭارى ئۇمۇ جۈرۈھ كارانە
بۇون، كە ئىسىتا يەكىكى لەوانە
"كەرىم ئەفەندى" ناواھ باولى
مەريوانە. هەممۇ كاتىكى دەلىت
ئېمە شانانىيمان بە كوردىكى وەك
تۇ دەكەرد.

لە ۱۰/۹ ۱۹۶۵ شامىيە وە
گواسترامەوه بۇ چەمچەمال.
بە پىيوىستى دەزانم پىش ئەوهى
كۆتايى بە باسەكەم بەپۇنم لەسەر
قەزاي شامىيە دەممەۋىت بلېم، ئەم
قەزايە زور ناواچەيەكى بە نىخ
بۇو لەررووي عەشابىردا نىشتۇرانى

بُوچى پىاوان بۇ بازارىكىردىن لەگەل ڙنه كانيان نىڭەران؟

شاخه وان عهلى تاله باني
بازار يكىكند يك له و خواست و
ويسٽ و پيدا ويستيانه ڏنانه
ئه گهر مراوف جاريک نه چيته
بازار، بيشك ههفتنه به لاي
كه موهه چهند جاريک ده چيته
بازار، نه خاسمه ئه وانه ڙن و
ميٽريدي يه ڪين و به ڪوه بو
چوونه داره ووه گوزه ر بeken:
بويه زور جار نيگه رانى له
رو خسارو سه رو سيمای ئه و
پياوانه به دى ده گري ڪاتيک
ڙن هه كانيان بُو بازار يكىكند و
ڪريني شتيكي ساده به سه عات
و دوو سه عات، پياوه هه كانيان
ليره بُو ئه وو ده گيرن، لمو
روانگه ووه ئه م را پورته مان
ئاماده گرد.
ڙن هه كسم بمري له گهلى ناچمه

بارا^ر عبیس عومنه^ر دلهیت:
من حساسیه تم بهو ههیه
لهکله^ن زن بچمه بازار شهدهش
دوای شهده دیت روژکیان
لهکله خیزانه که^م چوشه
بازار شهده نه دوکان و
نه دوکانی پیکردم ثارهقهی
شین و موری پس دردام،
رهنگه پست لبیدابامایه و هکو
شفتی بتقیمایه، میشکم
هه لتواسایبوو شهده چیه؟
خانم شت دهکری، شه و
هه مو و شوینه^ی پیکردم شه وجاه
هیچشی شه کری، که ده لیم:
خیره له و هه مو و شته شه قلت
شتنیکی شه گرت؟ پیم ده لی: شی
من شت بو خوم دهکرم شه ک
بوقتو، تو نایی شه قلم بیکری؟
له و روژهه بیمهه^ی بازار بکات
به نؤوتوبیل دهیکه^ه نهه جی
پارهه^ی به زیاده ده ددهمی،
پیشی ده لیم: من له کله^ن لات
نایمه.
بازار یکردن لهکله^ن کیشیده
کارزان بایز^ر دلهیت: من
ته بیعه تیکم ههیه، که ده چمه
بازار بو کرینی جوتیک پیلاو
له دوکانیک دوو دوکان پیلاوی
خوم دهکرم و ده گهه^ن بیمهوه، بن
شهدهه^ی شه زیهه^ی خوم بدهم،
سهرسامم که خیزانه که^م بو
جوتیک پیلاو ده بازه دوکان
پیده کات، شهده چیه؟ جوتیک

دلی مرؤوف هه رددم لای نیشتمانه که یه تی

دەيان سال ڙيان بردنەسر له دوورهولاتي و تاراوگه نىشىنى، مۇرۇھەر دەيدىن بەھەيواي گەرانەويىدە بۇ باوهشى نىشىمان، دابرانى مرۇف لە كەس و كارو، دووركەوتتەوهى لە نىشىمانى زېدى باب و باپيران و ئاوارەبۇونى بۇ ولاتاني دەوروبەر ياخىنى، بەھەر ھۆيىكەوه بىت، نابىتەنەن ھۆي ئەمەن مۇرۇفە خۆشەۋىستى نىشىمان و كەس و كار لە دەست بىدات، تا ئەمۇ رۇقىي دەچىتە بەردىلۇقانى خودا و دەخربىتە زېرى كل، دلى لای زېدى ھۆيەتى، هەر بەم نىتەش دەۋىيى تاوا هەناسەي كە كۆچى يەكچارەكش دەكەت، چاوى ھەل لوەدەيە رۇزىكى لە رۇزۇن بىگە رېتتەوه نىشىمان و لەگەل كەسوكارىدا بەيەدە كەتر شاد بېنهوه، كە كۆچى داۋىيىشى كرد، لە گۈشەيمەكى خاڭە خۆشەۋىستەكەمى نىشىمانى ئازىزىدا بىنچىرى، ئەمە سروشتى وەفادارى مۇرۇفە بۇ نىشىمان، كە بەم جۆرە بېر بکاتەوه و شوپتى لە دايىكۈونى خۇرى خۆشۈبى، وەسفى شاعيران و نۇرسەران دەيىنەن كە جۇن خۆشەۋىستى خۆيان بۇ نىشىمانەكىيان دەرددەرن، ئەوانەيى كە بەھۆي بارى سىياسىشەوه و لەتكەييان جىھېشىتتۇوه، سووتانيان بۇ لات و كەس و كاريان لە بەرھەمە كائىياندا دىيارە.

یوسف مفتک - نه‌لمانی

بینیمان له کاتی گه‌پانه‌وهی دیله کافنی شه‌بری
ئیران و ئىرلاق، چەندە په رۆشى خاکى‌کە يان
بوون هەر له يەكم دايەزىنيان بۇ سەر
خاکى ئىراق سوجىدەيان دەبرىد و بەچاوى پر
له فەرىمىسکەوه ماجچيان دەكىرد.

کاتى ئىتمەم رەمگەزتامەمى ئەلمانىامن وەرگرت،
گروپىكى شەست و پېنج كەسى بوونىن لە
چەندىن نەتەوەبىي بەرەنگ و ئاينى جىابى
سەرگۇرى ئەم زەوپىيە پىك ھاتبۇوين،
ئاھەنگىكى قەشەنگىان بۇ ئەنجامداين،
چەندىن لېپرساوى حزبى
و حکومى تا پارىزىگارى
شارەكەش ئاماھىبۇو،
لە ئاماژەتى بە قىسى
زاناو فەيلەسۈوفى گەورەتى
ئەلمانى كارل ماركس و
نووسەرە گەورە ئەلمانى
برتولىد بىرىخت كرد، كە
مرۆف بۇيەمەدە لەھەر
شۇينىكى ئەم گۆز زەوپىيە
بىبىوي بېيت دەتوانىت بېيت
و هەقى خۆيەتى شۇينى ژىانى خۆي دىيارى
بىكتا، بەلام مەۋقۇف، دەم دەل، لام دىشتامانى

یوسف مہنتک - ئەلمانیا

دیوی ئەودیوی کۆمەلگا

۱۱- هی نییه و مانگانه ...
تئووندنه و دردگیریت. نازانی
نه ویش موجه کی و دک تئوی
له، یه، هم ۲۰۰۰ زموی له
شوینکی زورباش و درگرتووه
له گله گل ڈوتومبیله کی کیلوهمتر
سفر.

۱۱- ئه گهر بچ نویش چوویته
مزگووتیک، وا ریک کدوت
چاک و پونیت له گهل ئیمام
و خه تیبی مزگه وته که کرد،
یه کسمر ده لیت: مالم له
مزگه و دوروه و خانیم له
ته نیشت مزگووت بچ ناکه،
ززونه ماندووم له هاتوچووونه.
به خوشی نه زانی دوو یان
سی ماموسنی و دک تئوی
لیبی. من خوی له ئیمامی
مزگوته کم پرسی: جه ناب
دوبنی دیارنه برووی؟ فرموموی
ئیدی ئو ئه مرغه نویشی نهودرپ
و عه سری بچ نه کردوون؟ ئه وه
چیتان دموی؟ پیشه که خوی
به سوخره دهزانی.

۱۲- ئه گهر به ریکووت له
ماموسنایه کی ئاماده بیت
پرسی ئه ریزیه سره که وتن
له وانه کهی توچهند بیو؟
ده فرموموی ئیستا خویندن
با یاه خس نه ماوه، قوتانی
هه مووی هه ریخته، ریزی
ماموسنایه نه ماوه، قوتانی گووت
له رانگان، چون پله و دهدست
دیتیت: له دهست قوتانی خراپ،
هه و دخته و هزیفه که به جی
بیلام. ماموسنایه رخی
له قه راغی شه وه نداد، که
به رنامه سایلکی به "۴"
چوار مانک ته اوکردووه له
پیول نه که وتووه، به لام ئه گهر
بلیتی به ریز قوتانیه کی پولی
شش شه مه یه، ئه گهر ماوه
هه بیت چهند وانه یه کی پی
بلیتی وه؟ ریک ده فترنی
پچووک ده دینتی و دلیت:
ماموسنایه شکردووه نازانم چیت بچو
دابه شکردووه نازانم چیت بچو
بکم، ده باشه له کات ۵، تا

دهوی، به پیکابه کی دید
کابینه دیتنه سهر ئیش له کاتی
گفتگو ده لیت: خوئیش نه ماوه
دەن ئەمن ئە و کاره ناکەم .

٦- دەچیته لای فەرمانبەریک
دەلیت کاکە فەرمانبەری بو
مەمانە هەر ماندووبونە
پەس بۇ ئەوانەی کە له لېزىھى
موشەربىاتن، بەلام بە خۆشى
زور له گەلم بۇوه .

٧- دەچیته لای خانەنشىنىك
زور بەبى باکى دەلەي: من
وەختى خانەنشىننم نەھاتبوو،
زور تەندروستم، بەلام هەر
پالەکىان پىۋەنام و بەرىتىان
كردىم، دىيار بۇو هەر كەيڤيان
بە من نەدەھات، نازانى بە
خۆي وا لە پايىزى تەمنەنە.

٨- دەچیته هەرنۇرسىنگەيەكى
خانوو زەمىن. دەلیت: كېرىن و
فرۇشتەن هەر نەماوه ئەوه چەند
ماڭە كەرىي دوكان له بەركى
خۆم دەممەم، دوايى پىسيارى
خانووبىك بەكە دەلیت: بەخوا
دوو خانووم لە تزىك مالى
خۆم هەيە يەك دوو پارچە
زەپىشىم هەي ئەگەر كەپارىي .

٩- ئەگەر بچىتە لای
پارىزەزىك ئىشەكەي خۇتى
پىشىن ئىزىز بەكە، دەلیت: "٢/٥"
ملىون و نيو دەھات، نىووش
پىشەكى بىت، خۇ ئەگەر تۆ
نەبى بە ٣/٥ نايكەم، هەنە
درىزە بەقسە كانت بدە، دوايى
دەلیت: فلان دادورى نابىنى؟
بە قوتاپى خۆشىمى نازانم،
ئەوا دادورە .

١٠- ئەگەر لای دادورىك
دانىشى دەرگاڭى گفتگو گۈزۈمى
كىشا كاكىشىم له كارى خۆى
نازارىيە دەلیت: فلان كەسى
نابىنى بۇتە وەزىر. ئىستا
ناتوانى ئىفادەيەك وەرگىتىت
و قەرارى دادورانى لەسىر
كارىك بدا، ئەم كاره هەر

بە شىك لە نۇوسىەران
لەلەپەي و گازاندەيدەي کى زۇريان
كە هاواکارى، ناکىرىن بۇ
لاؤكىردنەوەي بەرھەمەكانيان
لەلەپەي دەزانن، كە
لەلەپەي زورباش هەيە
مەدەش لەلەپەرەدەستۇرسەكەن
نەنگى خواروتەمە بە ھيوان
ماستانە مەيدانە. كۇرانى بىز
يەكەر تاش و مۇسىقىقاڭەن .

١١- دەچىتەن تابلىقەن . بەلام هەر
ساونەن خۇيەن خويتىنە وەكى باش
و بەرھەمەكانيان بەن،
راوردى بەن لەگەل ئەوانى
زور لەمەيىزە خەنۇنون لەوانەيە
مەناسەكى ئارامى بات .

١٢- دەچىتە لای جووتىيارىك
بەر كەمەرخەمى و بى
كاكى خۆى يان سروشت
وارى ئەداوه يان بەكارىكى
يەكە خەرىكە، دەلیت: كاكە
نەن هاواكاري نىبىي له پەين و
تۆقى باش، بۇيى بەرھەمەكەم
زور كەمە، بەلام لە رۇوى پاڭ
خاخوپىنى و رىك پۇشى لە
استېتكى بەر زە

١٣- دەچىتە لای خاونەن
لەلەپەي كە پەلەوەر، دەلیت:
كەكە لەبەر بەرھەمەي هاوارىدى
يەگانە، كە مەسىئولەكان بۇ
زەرەھەندى خۇيان بازازىي پى
رەدەكەن، بەرھەمە ئىتەمەش
لەلەپەي فۇشىت . لە راستىدا رىك
بەر كەممۇومان گەرمەنە .

١٤- دەچىتە لای بازركانە كانى
وتالاڭ و كەل و پەلى بېشەسازى
خۇ زور مەغدورەن،
دەلەن: كارو كاسىلى ئىتمە
بەر بۇ باج و خەراجە . بەلام
خانووهكە و ئۆتۈمېيلەكەي
كە هينى مەلىكەن .

١٥- دەچىتە كەن وەستايەكى
رووسىكتىرن، پىشەكى دەلیت:
رىيڭار بە "٣٠" ھەزار و مەستاش
"٦٠" ھەزار جەمە نىيەرۋىشمان

جه و هر پیرداود
نه گار به مهستی بیدیار خستنی
روروی کومه‌لی کوردهواری
ئیستا دیار بخه سه رانیکی
ساه پیشی کورت بکه بؤ
هم مو و چین و تویزه‌کانی
کوکمه‌ل. درگای گفتونگوی
له‌گل بکوه، که م یان زور
بواری بؤ بره‌خستنی تا له
کانکای دالیه‌وه ئه‌وهی په‌نگی
خوارد و توهه بوتی هله‌لرپیخت.
جا ئه‌مه نووسه‌ر له هه‌مو
بابا ته‌کانی / گورانیبیز له
هه‌مو و ئاسته‌کان، مؤسیقاژن
به هه‌مو و جوزه‌کان،
په‌یکه‌رتاش و نه‌خشنه‌کیش له
هه‌مو و قوغانعه‌کان، خاونکارو
پیشنه له بواره جیاجیاکان،
با شیکیش له فه‌مانه‌بران
بین گومان هه‌ندهک لهم چین
و تویزه‌انه‌ی تائی ته‌رازوبیان
جیگرنیبه له ئاستی خواستی
زیان، نهوا دهرگا والا دهیت.
زوریش له بازنه‌ی راستی
ده‌متازین و دان به پیشته‌هاته‌کان
نانینین جکه له تیرو تانه چیتر
نالین، بی گومان ئه‌وهش
په‌تایه‌که کوکمه‌لی ئیمه به
ده‌ستیه‌وه ده‌نالین جا ئه‌وا
چه‌ند لهم لیدوانانه، که ئه‌م
چین و تویزه‌انه بوته ویردی
سهر زمانیان

بو دهی به رپرسیتیونی کمان و هرگز
لووتنان له حوه‌کهین و پیش خومان
نه بینین و شا به سهپان بزانین، له
کاتیدکا له هیچهوه هاتووینه‌ته بعون
و له کوتایشیدا هدبینه‌وه هیچ؟ لهو
رقانه چوار پینج برادری گارهک
له باخچه‌ی شارو ریک له دوری
میزیک گردبووینه‌وه، هریکه به
ثاره‌زووی خوی بهک داوای چای کرد
یه کیک قاوه‌وه یه کیک بیبیسی و یه کیک
شیر و نیکافوه. به ددم فرکردنی شو
شنانه‌وه کور گرم بwoo، باسه‌کان له
ناشقاتی کچوه هاته سهر سیاسته،
سیاسه‌تیش لای من شتیکو لای
تو شتیکی ترو ئاخیری شنه کانیش
دیسان هیچه. قافی قسمه هات باسی
به ریوه‌بری ناحیه شاروچکه‌کم
بو کردن، به‌وهی بیاویکه به
شنه‌هامته، بیاوی ته‌نگانیه، له

دکرد. تیبینی ئەمود کرد.
ژماره‌یه کی بەرچا لە ژن
و کچان ئەگەرچى لە رووی
سەرسوسيباو تەمن و پۇشاکەوە
گومانى ئەھویان لى نىدەكرا کە
نەخويىندەوار بن، بەلام كەسىكى
نېرىپەيان لە كەلداپۇر. ئەمان
لە جياتى ئەم كچ و ۋىنانە
فۇرمى هەلبازارنىيان بۇ پىر
دەكەنەوە. وەك ئەمەوە كچ
و ۋىنانە نەخويىندەوار بن. بەلام
پىتر لەوە دەچوو كە مەسەلەكە
نېرسالاربىيە و لېرىش مافى مېتىنە
دەخورا و دەچەۋاسانەوە. بە
دىلىنياپىوه لەگەل بەسەرچۈونى
كات نېرىپەكانمان ئەگەر ئەمروز
نەخوش بن، ئەوا دەپن بە
مەرقۇقىكى ساغ و لەم نەخۆشىيەيان
رزگاريان دەبى

بیوونی عیراقی فیدرالی به دهیان هزار عده‌به‌له نیزان بو عیراق که رانه و، که کاریکی ناساییه. به‌لام شوچینیه عره‌به‌کان له بدکاری خویان ناکاهن. نهودن له ۵/۲۰۰۹ "برآفی نیشتمانی عره‌بی" بهیان‌نامه‌ی ناروزی‌ی به به‌خشینی ردگه زنامه‌ی عیراقی به کورده فهیلیه‌کان درکردیوو. له لایه‌کی دیکوه پروپاگه‌ندی هه‌والی درو بلاوده‌کنه و وک "تارنی کوردی جوله‌که له نئیسرائیله وه بو پاریزگای نهینه‌وا!".
* لام هه‌لبیزدانه یه‌ک له و خالانه‌ی شویتی تبرامان و مایه‌ی پرسیارودیارده‌یه کی ناشاراستانی بوو. لام ویسگه‌یه که وک چاویدن به‌شارداری پروسکه‌م

که نزیکه دو ساله زیندانی
سیاسیه کانی عیراق مانگان
500 هزار دینار موجه یان
جیا له هر هم موجه یه کی دید
زیندانیان وریده گرن.
له هر ریمه که مان دبواهه پیش
17 سال ثم مافه به زیندانی
سیاسیه کانی بدادت به لک
تم جماره له خولی شهشهه
حکومه ته که مان ثم مافه مان
بگه رنته وه. تو بلیت حکومه
به غدایتر له خدمی زیندانیه کانی
بیت یان کاریبه دهستانی خو^م
له ثاست به ههند ه لگرتنی ئ
ماffe رهواهه نین.
* دواي ئوهه "30" سال بو
کرین و فروشتني خانو و زمو
له موسل بو کوردان قهدە
کرابوو. ئیستاش دواي ئان

فاسمه محمد محمد مستهفا
سامان عزیز گهنجیکی
له له بجهه بیهه. له ئەلمانیا و
له بەرزی 4500 میتر بە ئالای
کوردستانه وو له فرینه وو
خۆهه لدانی بە پەرشوت
ئەنjamاداوه. دواتر که گەراپیوه
باقو ھەریمی کوردستان بدیویست
ئالاکه له مؤزمخانه دابینی، بەلام
کەس، بە هەندى ھەنلەنگرت. کەچى
باش لە خەرجى بە مليونان
دەکریت له ھەریمەکەمان. وەک له
رەگەلەیاندنه کان ئامازەی بۇ کراوه.
بېھ ناچارى "کاکە سامان" له
گە، وانەمەيدا بۇ ھەندەران له گەل

هەندى لە نھىنئىيەكانى پەيمانى "لۇزان"ى ناموبارەك

که دمینک بو و دنیای روزگار او
مهسیجیت و جوله که نهاده
خونهایان ددید، به لام نداده اته
برده است.

میسر و شریف حوسین بن علی
و لبادا، که خلاصه تیپیسلام
بگردیده و، هروده له زمانی
مهغوله کان خلاصه تیپیسلامیان

برده میسر له روزانی حکومی
عه باسیمه کان، به لام ٹه مجباره
تیپیسلام نموده بی نهکرا، لمیه
نه بیونی یه کنکنی ناو تیپیسلام

و لهناوبردنی نهياركهانیان
و همه مو حیزبه کانی تورکی
له کار و مستقران و رؤژنامه کار
داخراں، دھسے لاتیکی سهربازی لـ
ولـت پـپـهـرـدـوـ کـرـاـوـ وـرـدـهـ وـرـدـهـشـهـ
ماقاومـهـاتـهـ کـهـ بـهـرـهـوـ پـیـشـهـوـ
دـهـچـوـوـ، وـاتـاـ لـهـ ۲۰۱۹۲۲ تـاـ ۱۵ نـیـسـانـیـ
دوـوهـمـ سـالـیـ ۱۹۴۳ لـهـ مـقاـوـزـهـ بـهـرـدـهـوـمـ بـوـونـ
لـهـ لـایـنـ وـهـدـیـ تـورـکـیـ وـئـنـگـلـیـزـ کـانـ
لـهـ لـهـ لـوـزـرـ. لـهـ ئـنـجـاـمـادـ رـؤـژـنـامـهـ
۴۴ تـیـ تـمـموـزـیـ سـالـیـ ۱۹۴۳ بـهـ
رـهـمـیـ پـهـیـمـانـهـ کـهـ لـهـلـایـنـ مـسـتـهـنـهـ
کـهـمـالـ وـنـوـیـنـهـرـیـ ئـنـگـلـیـزـ کـانـ
مـوـرـکـارـ، لـایـهـنـیـ تـورـکـیـ بـهـ هـمـمـوـ
مـرـجـهـ کـانـیـ ئـنـگـلـیـزـ رـازـیـ بـوـوـ
هـرـوـهـاـ ئـنـگـلـیـزـ کـانـیـشـ بـهـجـهـنـهـ
مـرـجـیـکـیـ تـورـکـیـ رـازـیـ بـوـونـ، وـدـکـ
یـارـمـتـیـ ئـابـوـرـیـ وـسـهـرـبـازـیـ
لـهـگـهـلـ هـلـوـهـشـانـدـنـهـوـهـیـ پـهـیـمـانـیـ
سـیـقـرـ، کـهـ لـهـ مـادـدـهـ کـانـیـ ۲۶
۶۴-۶۳ دـانـیـ بـهـ مـافـیـ حـوـکـمـ
زـاتـیـ کـورـسـتـانـ دـانـابـوـوـ بـوـمـاوـیـ
دـوـوـسـالـ لـهـپـاشـ ئـهـوـهـ دـوـلـتـنـیـکـیـ
کـورـدـیـ بـوـ کـورـدـ روـسـتـ بـکـرـیـتـ...
مـاوـهـدـیـ زـرـقـیـ نـهـبـرـدـ مـسـتـهـنـهـ
کـهـمـالـ کـهـوـتـهـ گـیـانـیـ ئـیـسـلـامـ وـ
بـهـرـبـهـدـهـ کـانـیـکـرـدـنـیـ لـهـمـهـوـهـ
لـایـهـکـوـهـ، ئـوـهـمـوـلـوـهـوـزـیـ ۳۴
ثـازـارـیـ ۱۹۲۴ خـلـافـهـ قـتـ ئـیـسـلـامـ
لـهـغـوـکـرـدـ وـخـلـیـفـهـ ئـیـسـلـامـ بـهـرـیـزـنـیـ
مـحـمـمـدـیـ شـهـشـهـمـ بـهـ خـاـواـنـیـ
خـیـزـانـ لـهـ وـلـتـ دـهـرـبـهـدـرـکـرـدـ
هـرـوـهـاـ وـهـزـارـتـیـ ئـاـقـاـفـ وـ

له لیان بزارد، مستهفا که
که وتبه راهمه رل تپرساویه تبیه
گهوره وه دهیزانی خهونه کادا
جبهه جن نابن، ئه گهر ئینگل
یارمه تی ته اوی نهدات د
ئینگلیزیش به سه دجار
شده یتاتی بروتته وه، واته ره
رۆزیانمو باجه گهوره کانی خوی
داوا ده کان، به هر حال مسته
که مال ناچار بیو و نوینه هر خو
به ریز عیسیمهت ئینینیو نار
له دندن بولای ئینگلیز مکان
پشکیری حکومه ته کهی ئه تقه
بکهن و دوست و یارمه تی بیو په
بکمن.

ئه و بیو له سره رهتای سالی
دهستیان به گفتو گوکردن کرد
وه زیری ده رهودی ئینگلیز بیشواز
له عیسیمهت ئینینو کرد و پیو و
ئیمه پشتگیری له دروست بورو
حکومه تی تورکیا ده کهین ب
مرجانه خواره وه:

۱- ده بی تورکیا و اتحاد حکومه ته که ت
همو و په بیو دنیه کانی له
جهانی ئیسلامی بی پریت.

۲- ده بی خلا لافه تی ئیسلام نامه مین
واتا ئالاء بکریت و له جیگا ئ
خلا لافه ته حکومه تیکی توره
در وست بکهن.

۳- ده بی تورکیا به لین بادات
کو زاندته وه و زایه تیکردنی هه مو
جو لانه وه کی ئیسلامی.

۴- ده بی تورکیا دهستوریه
مده دنی هه لبیزیت له جیاتی ئ

A formal portrait of Recep Tayyip Erdogan, the President of Turkey. He is dressed in a dark suit, white shirt, and patterned tie. He has short, light-colored hair and is looking towards the right of the frame with a slight smile. The background is blurred, showing what appears to be an indoor setting with warm lighting.

دایکرکد.
لهم کهش و ههوا ناخوش و پ
له مفترسیه مستهفا که ما
جاریکی تر دهستی کرددهو به
هیرشکردن سه ره هیزه کان
ئینگلیز و یؤنانیه کان له ناوجه
نه ناداول و بیزنته خه لکنی
زوری له خوی بنهشیکی زور
رزگارکرنی بنهشیکی زور
شاره کانی ناوجه هی نه ناداول
و له شهه سه ره "ستاریا" له سال
۱۹۲۱ که وورتربن دهستکه و توت
به دسته تیبا له ۴۹ / فوکتوپون
کوماری تورکیا راکیاند
خوشی بیو به یه کم سه ره روز
کوماری تورکیا، له سال
۱۹۳۶ مافی سره پیر شتکردن
درهی نده کانی و در گرت بفی
به یمانی موتنریا، له سال
۱۹۳۸ کوچی دوایی کرد و بریز عیسمه
ئینینو هاته شوینه که هی و هک
سره روز کوماری تورکیا.
و سه نهضون یا نابی، بیوه په بیانه
شومنه که ای "لوزان" بیدته نهای خوی
رووداوایکی تائینی و سیاسی
و کومه لایه تی و تابوری و روی
له نیوان بیو لایه نهای نابه رامبیر
به سترات، تورکیا که مالی -
ئینگلیز. بیش مه و مهیئنگلیز کان
بیبر له و بیمانه بکنه و باش
ده باز از ای که روزگاریکی گونجاو
له بیار هاتوته به رده میان بیوه و مه
بگهن به مردمی خویان، نه ویشن
به لایی ئیمه له پیش هم مه ویانه و مه
لیدانی تائینی تیسلام بیو.
بهه ن بار و دو خه که له بیار و کونجاو
بیو، شه پری به که می جیهان
۶-۴ سالی به سردا تتبیه پیو
ئیمیرا تو ریه تی عوسماانی
که ته ره فیکی بیهیز و دهست
کورتی شه ره که بیو، روز به روز
ده لاقه بی رسیه هتی و گهندلی و
بیره لایی له پویه بیو، ناکوکی
نیوان مسته فا که مال و سوئنات
عوسماانی له پر مهه ندندابو،

لهشکری ئېنگلیز و فەرنىسا
بەشى زۇرى و لەتكەي عوسمانىان
داگىركىدبو، كار كېيشتىبووه
ئەو را دەيدى بە ئىمپاراتورىيەتى
عوسمانىان دەكوت: بىباوه
نەخۇشمەكە "الرجل المريح".
لەم روژگارە تارىكە دا ئېنگلەزەكان
بىريان لەمە دەكىرەتە دەولەتكى
ئەلاقە لەكۈپە سەربەخۇزىان دروست
بىكەن، لە چەند كەسىكى كە لە
بىنەرتىدا خەلىقى ئام ناواچانە نىن
تا ھەممۇ فەرمانە كانى ئېنگلەز
بىدىيە وەستان و دۈددەلى جىتەجى
بىكەن.
روۋىز بارودۇخى سولتان
بىرەمە خراپى دەچوو، لەمە مۇو
لايىكى شىكىت و ھەلاتن بۇو لە
بىرەكانى شەپىدا، بۇ يە سولتانى
عوسمانى بىريارىدا مەستەفا
كەمەل ئەتاتورك" بېچىت ئەنادانى
بىچۇشىكىن دۆزى ئېنگلەز، ھەر
بە كەيىتىنى مەستەفا كەمال بۇ
ناواچە كە ئېنگلەزەكان چۈونە بىن
پالىي و كاكەلە و بىرالىي خۇيان

مستهفا کەمەل ئەتاتەردىك

نامبرین.
باودنناکم حیزبه به ناو
عه لمانیه کانی تورکیا، که ثیستا
نئی هه مو شاشتی و شارامی و
برايه تیکه کن له تورکیا شتیکیان
کمتر بئی له بیلانه گلاوهی
په بیانی لوزان، چونکه رون و
شاهرمانه ناشکاریه زور بیناک و شهربان
نئی کورد و کورسیستان رفتار
دهکن، نئیمه له چهارچی بیست و
یه کهم دمین، له رؤوانی زانست
و زانیاری داین، ته که له جیا
که بشنوتنه ناو نیسقانمان
که چی حیزبی گله چمهوری
حیزبی نه ته وهی تورک ده لین:
کورد وجودی نئیه له تورکیا و
پیمان ده لین: تورکی شاخاوی،
به پیچه و اوسهی هه لویست و
زانیاری زوریه کله تورکیا،
کوهه لانی نیودهولهی له نه ته وه
یه گکرتوهه و کانه وه تا ده گاته
بچوکتربین ریکخراوی مافی
مرؤف. واتا رؤوی شهوده هاتو وه
یه کیتی شهور و پا ریکخراوی مافی
مرؤفی نیودهولهه و دادگای
نیودهولهه تیکه کان و حیزب لا یه نه
سیاسیه کانی ئیسلامی و حیزبی
تورکی چیتر بیدنگ نهین له و
پیلانهه ده کریتته سره که لانی
ئیسلام بوق له ناوارین و نیکدان
و نیشنته وهیان له ناوا دریای
نه خوشی و نه خوبینه واری هه تا

مال نهاتورک
محاکمی شے‌رعی لابردو همه ممو
قوتابخانه دینیه کانی کرد.
قوتابخانه مدهنه‌ی، له ۹۰.
مزگه‌وتہ کانی داختست و بپارید
باندکان بکریت به زمانی تورکی
بیتی عهربی یان گوری به پیتو
لاتینی.
ئام کرده وانه‌ی مسته‌ف
کمال، که هندیکیان لـ
په بیانه که‌ی "لوزان" ناویشـ
نه هاتشو، بـلـام له خوبیه و
دزایه‌تی ئیسلام و دنیا ئیسلامـ
دکرد، ئامـش بـو بهـھـو
توروبری و نارهزاییه کی یـکـجاـ
گـهـرـهـ زـوـرـ لـهـنـاوـ تـورـکـیـ
ولـاتـانـیـ ئـیـسـلـامـیـ، لـهـهـمـوـ
لـایـکـ دـمـسـکـراـ بـهـ خـوبـیـشـانـدـانـ و
ماـنـگـرـنـ وـهـنـدـیـجـارـ توـنـوـتـیـزـیـ
بـهـ لـامـ بـهـ هـاـوـکـارـیـ ئـینـگـلـیـزـکـانـ
لـهـ گـهـلـ تـورـکـیـ ئـامـ نـارـهـزـایـیـ یـانـ
داـمـرـ کـانـدـهـوـ، بـیـلـانـکـهـیـ ئـینـگـلـیـزـکـانـ
مـسـتـهـفـاـ کـهـ مـالـ سـهـرـیـ گـرتـ

شاخه وان عملی حمد

لیمه خاوه‌نی سپنه‌ماین، به‌لام خاوه‌نی شوینی نمايش نین

مل چهندین نیشی کردوو، نیستا
دیجیتال کاردهکا، لمهبرهه ومو بـو
هـرهـیـنـیـهـ وـلـاتـیـ نـیـهـ دـیـجـیـتـالـ
کـهـمـتـرـینـ خـرـجـیـ تـیدـجـیـ وـزـوـتـرـ
تـهـاـوـدـهـیـ وـکـهـمـرـ کـیـشـهـیـ رـهـنـگـ
وـثـواـنـهـ بـرـوـسـتـ دـهـبـیـ، نـیـهـمـشـ لـهـوـ
خـوـلـانـهـ خـوـلـهـ بـرـهـتـنـانـ، سـیـنـارـیـوـ
نوـوسـینـ، وـتـنـگـرـتـ، نـوـانـدـنـ، کـهـ
هاـوـرـیـ مـسـتـهـفـاـ باـسـیـ چـوـنـهـتـیـ
نوـانـدـنـ لـهـبـهـ رـهـدـمـ کـامـیرـایـ کـرـدـ
لـهـوـ سـهـرـجـمـ ٹـهـ وـهـوـنـرـهـدـانـهـیـ
تـهـ وـخـوـلـهـ بـیـانـ بـیـنـیـوـهـ نـیـسـتـاـهـیـ
شـارـهـزـایـهـیـ کـیـ تـرـمـوـهـ دـهـجـهـ بـهـ رـهـدـمـ
کـامـیرـاوـ دـهـتوـانـ بـهـ وـرـدـیـهـ کـیـ
قـایـمـتـوـهـ نـوـانـدـنـ بـکـنـ، هـهـوـهـاـ
خـوـلـیـکـیـ گـشـکـیـرـیـشـمانـ بـوـ کـاـکـ
تـاـوـاتـ عـوـسـمـانـ کـرـدـهـوـ، لـهـ سـیـنـارـیـوـ
وـبـهـرـهـمـهـتـنـانـ، نـیـهـ چـوـنـ دـهـتوـانـیـنـ
فـیـلـمـیـکـیـ سـینـهـمـایـیـ بـهـرـهـمـ بـیـنـیـنـ وـ
حـوـنـ دـهـتوـانـیـ نـیـشـهـ کـانـیـ بـهـرـهـمـ
هـتـیـنـ رـایـیـ بـکـیـنـ، هـهـمـوـ وـهـوـانـهـ
بـوـونـهـهـ پـاشـخـانـیـ زـانـیـارـیـ تـازـهـ،
نـیـهـمـ بـهـرـدـوـاـیـشـیـنـ لـهـوـهـیـ کـهـ دـهـیـ
بـهـرـدـوـاـمـ خـهـلـکـ بـنـیـرـیـهـ دـهـرـهـوـهـ
وـخـلـکـ فـتـرـبـیـ، خـوـشـبـهـ خـتـانـهـ
نـیـسـتـاـهـیـ بـهـ هـیـمـهـتـیـ جـیـگـرـیـ سـهـرـوـکـیـ
حـکـومـتـیـ هـرـهـیـ کـورـسـتـانـ کـاـکـ
عـیـمـادـ ئـحـمـدـ لـهـ وـمـاوـهـ پـیـشـوـوـدـاـ
چـهـنـدـ هـوـنـرـهـدـانـیـ کـیـ نـارـدـ وـلـاتـیـ
سـوـرـیـاـ بـوـ ثـوـهـیـ لـهـ پـیـهـانـگـاـکـیـ

ههنهن کاک هاوکار فرهادمان ههیه
که له شاری ههولیزه، ئو بەریزه
کیکیه له فوکسمانه کانی ئىمە،
حەممە دجانو يەکیکە له وینەگە
باشەكان و له كۈزىا گەواھتەوه
و ئىستا خەریکى كاركىرنە له
دەوروبىرى شارى ھولىز، عەدنان
عوسۇسمان كە دەرجىووئى كۆلۈزى
سىسىنە مايه، خۇي وينەگە يېش باش و
شىشارازايە، چەندىن كەسى دىكەشمان
ھەھە، «ھاوار مىستەفا و سىروان
تىمىزاعيل» مان ھەيم،
تەكتەم پشت تەستۈرۈن بەتوانى
ئەوانە، بەلام لەپەرنەوهى ئەو
كەرسىتەنە له كورىستان نىن و كاتىك
وينەگە يېش پۇرۇشتنال له دەرمەد دى
تەم كەرسىتەنە لەگەل خۇي دىنى،
بە تاچارى دەبىن خۇيان كار بەو
كەرسىتەنە بەن و ئىنمە هەميشە
پارىزدەدرەكان لە ئىيە دەبن و ئىمە
دىغانچە، بەن خزمەتىيان.

لەپەرنەوهى سىينەما كۈردى لە
وەرتادىا، ووكو بەرپۈدوەرا يەتى سىينەما
چەندەنە هووتىنان داوه نەرپىڭ كۆر و سىمعەنار
ۋەشىپىرى سىينەماين بىلاۋەكەن نەدو نەدو
كەسانەتلىك كارى سىينەمايل دەكەن؟

— من نەوريتىنەم ھەي بۇ سەرچەم ۋە
رایانى ئىمە كۆر بەن خاومىنى
سىينەما ئەۋماز دەكەن، چونكە
ئىمە كۆر لە سالانى ١٩٣٧ بىداۋوە

پلان، برباریانداوه له نزیکترین فرسنگه تدا چهند هوْلیکی شایسته له شاری سلیمانی بکریت وه بُو خناشیرکردنی کاروباری فیلمسازی و له گهل لاینه په یوهندیداره کانیش قسمه مان کروووه، که له برام بهر ئئم و موْلانه هی هوْلی سینه ما بون و دروغ خنثیتین داوا له کامسە دهولمه ده کان کاتیک ئه و شوینانه ده کنه ته لار و باله خانه هی گووره گووره، هوْلول بدمن له پال شومندا هولیکی سینه ما بیش شیا و به شاری سلیمانی بکهندو بُو ئه وهی ئئم هوندره بتوانی نمایشی خۆی بکا و جه ما و مری ئىمە له هوْلە کانی دانان بیر و جه ما و مر و ای لى نهیي تەتتىپا بیداره لە فەزیئە و دابنیشی، تەگەر تەماشا بکېین جەنابت پىرسىارېتکت و روْزاندۇخ نازارمان دەددە بەھوپى كە ئەگەر كەسپىكى بىانى بېتىت ئەم و لاتە ئىتمە بېبۈرى بىچى بُو سینه ما بولىك يىيە ئىتمە بېبىن، كە ئەم خەۋوشە و دەبىح حکومەتى هەرىتىي كورىستان لە نزیکترین درغەتىدا له گهل گرنگى سینه ما خۆى گرنگى بىدا بە دروستىرىنى چەندىن هوْلول لە سەرایا شار و شارۆچکە و لە پارىز گاكانى كورىستان، بُو ئەھوھى خەلک ئاشتا بىنەو بە سینه ما.

سینه ما به یه کیک له رگنترین بهشه کانی هونه ره داده اری، له کودهستانیش دوای رایه زین کارکردن له و هونه ره دستی پیکرده، زوریه کارمکانیش له ریگای به رویه ده رایه تیه کانی سینه ماوه دمکرا و دمکری، به رویه ده رایه تی سینه ماوه سینه مانیش یدکیکه له و به رویه ده تیه اده تا نیستا چمنیز فیلمه زن بدره هنینه، درباره کارو چالاکیه کانیان "تازه زوره" به رویه ده رایه ده چمنیز فیلمه زن سلیمانیه ده دادن... تا: تیمه به درخان - سینه مانی * و دکو به رویه ده رایه تی هونه ری سینه ماوه سینه ای ته نیستادا کارو چالاکیان چیه؟ - به رویه ده رایه تی سینه ماوه سلیمانی نزیکی؛ سال زیاتره دامه زراوه، له میانه یه و سلانه دا چه دنین چالاکی و کاری هونه ری و وورک شوب و سینه نارمان ته نجاده داه، بُو سالی ۲۰۰۹ به هوی دواکه وتنی بودجه هی سه رتاسه ای حکومه تی هر ریمی کوردستان، نیمه ش و هکو و وزارتی روشتبیری شو بُو بودجه هیمان به یه کالایی بُو ته رخان نه کاروه و لمسه بودجه هی سالی ۲۰۰۸ کاره ده کین و توانیو مانه له مسالدا فیلمکی دیکوه میتتاری بُو هونه رمه نه هاوی به هجهت به رهه م بین، که له سسر کاره ساتی هه لمبجه بُووه، به ناوی چوار ریگا بُو ژیان "یان" ریگا" که ثم فیلمه له شاری هه لمبجه نهایش کاره هه نهایش هه نهایش هه نهایش

سازمان اسناد و کتابخانه ملی

لەنگەر لەکانوونىڭ يېڭىن دەرىپەلىرى

* هەردوو بىكۈز بىر لە دادگايى
كىرىيان تىپرۇركان.
* نارۇونى و تەمتومانى كە
لىرىدە.
* بىر لە هەفتەيەك لە
تىپرۇركىنى لېنکۆلن، بىكۈزكەى
لە مۇنۇرى مېرىلاند بۇو.
* بىر لە هەفتەيەك لە تىپرۇركىنى
كىتەدىش، بىكۈزكەى لە كەملىن
مارلىن مۇنۇرۇ بۇو.
* حەسەرتىكى شاراوه ئەمە
بۇھەمۇ ئۇۋانە رەوانە بىكە،
دەپانناسى، چۈنكە ئەمە پەندىكى
مېرىۋەپپە.
ورگەرانلى لە ئينگىلىزبىيە بۇ عەربى:
جەمال ھەممۇنى
ورگەغانلى لە عەربىيە بۇ كوردى:
بەدرخان

ناوى "لېنکۆلن" دروستكراوى
كۆمبىانىي "فۇردا".
* لە شاشۇدا تەقە لە لېنکۆلنغا،
دواتر بىكۈزكە خۆى لە كۆكادا
شاردەدە.
* دەمى تەقە كىرىن لە لېنکۆلن لە
شانقىيەك بۇو بە ناوى "فۇردا"
لە كۆكابۇو، خۆى لە شاشۇدا خۆى
كىرىد، بە ئۇتۇمپەلىيەك بۇو بە
حەشاردا.

* هەردوو بىكۈز بە ناوى سىيانى
ناسراون.
* ناوى هەردوو بىكۈزىش لە "15"
پىت بىكەتاتوو.
* دەمى تەقە كىرىن لە لېنکۆلن لە
شانقىيەك بۇو بە ناوى "فۇردا"
لە كۆكابۇو، خۆى لە شاشۇدا خۆى
كىرىد، بە ئۇتۇمپەلىيەك بۇو بە
حەشاردا.

* سەركەندى هەرىپەك لە لېنکۆلن
مندالەكانى لە كۆشكى سېلى لى
پىشىتوانى كەسىك بۇو بە ناوى
جۇنسۇن و هەر بۇو كىشىيان
خەلکى باشۇرۇ بۇون.
* سەرۆك كراوەو ئازاستە
لېنکۆلن لە دايىكبوو سالى
بۇو.
* جۇنسۇنى پىشىتوان و سەرخەرى
كەندەكەپتە.
* ناوى سەركىتىرەكە كىتەدى،
ئەپرەهام لېنکۆلن بۇو.
* سەركىتىرەكە لە لېنکۆلننى
تىپرۇركەد لە دايىكبوو سالى
بۇو.
* لى ھارفى ئۆزوالدى، كىتەدى
تىپرۇركەد بە دەستى
باشۇرۇ بۇون.

لە مامۇستاي مېتۇو بېرسە،
ئەگەر راقىيەكى بۇ ئەم لوغزە
مېتۇوپەيە مەبىت ئە!
* ئەپرەهام لېنکۆلن لە سالى
1946 بۇ كۆنگەرس كاندىدە.
* ئەپرەهام لېنکۆلن لە سالى
1946 ف. كىتەدىش لە سالى
هەلبىزپەترا.
* جۇن. ف. كىتەدىش لە سالى
1946 بۇ سەرۆكى ئەمرىكى
هەلبىزپەترا.
* جەمال ھەممۇنى
تىپرۇركەد لە دايىكبوو سالى
كىتەدى بۇو.
* هەر دۇوکىيان لە سەر دەستى
باشۇرۇ بۇون.

بەئەسپايان

كە متىرىن وزە...
گە راي زۇرتىرىن گومان
و پرسىيار

عبدولرەھمان مەعروف

كە لچەرى بەرخان

Bedirxan

بلاوكارىيەكى رۇوناكىبىرىيە

كەتىپىيەكى

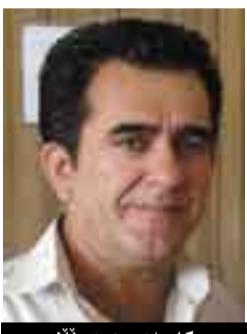
لەكەل بەرخان دەردهچى

بلاوكارىيەكى رۇوناكىبىرىيە

كەتىپىيەكى

خەرەندەکانى سنۇور

من و کوچمه لیک که سیدیکه پاش نئوهی کیویکی سنه خت و عاسی له
سوامنه وه جیتما، خومان له پیده شتیکا بینیبو، که بیو دهستیشان کردن
و چاو دیریکردنمان زور ناسان بیو، نئمهه چهند له شاره که مان دورو
دهکه و تینه وه زیترو زیتر له دلنيایی نزیک دمو وینه، نئمهه غهربیب
و سره لیشتیواو، گه رونک به دوای په ناگه یه کدا، نه مانده از نی شاراسته
نه نگاوه کافمان رو ووه کوی بکهین، نئوهی که زور هه رهشه هه مینی و نه گهین به هیچ کوی
تررسبوو له ووه تو ای روی شتمان نه مینی و نه گهین به هیچ کوی،
نیمهه تا گهیشتینه ستووریش هه وای نئو ناوه ئالو وود بیو به بونی
سیبو، من خوم نه مده زانی له کویو ستووری نیمهه کوتایی دی و ستووری
نیانیش له کوی دهست پینده دکا. به لام نئو و کاته له پینده شتیکه دله
که کول کوچمه لیک له وانه هه وک خوم هه لاتیبوون یه کمان گرتمه، زانیم
که نیستا نیمهه له نیو خاکی ولا تیکیدیکه داین، من بهو زانیاریه نه دلم
خوشبوو نه تو قرم دهکرت، ناوه ناوه داده ماام، وک نئوهی شتیکی
گر نگم ون کردنی، یا به شیکی جه ستم له شوینیک جیما بی، من گوین
له مشتمو پری نئو و که سانه دهبوو که لیمه وه نزیکوبون، به لام به روونی
نه مده زانی کی جی دلین، له کمسیک دمچووم ورو کاس بی، له یه کیمک
دکدره نه خوشیه کی کوشندیه گر تینی و بیوه سه دانی دکتور بکا.
چاوه کامن به رادیه که دمسو و تانه ووه دهخوران جه جمانیان له به
دیروایه به راده دهستیکم بخوراند نیان به کار بھینواهی،
نه وانه له گه کل منیشدا بیو نه زور بیهیان تو ووشی هه مان ده رده چاوه
ماتیبون، پیده چوو یه کیکیان له ئاخرو خوشی ساته کانی بینندیا بی،
من که خوم له گه کل نئوانیکه به او رود دهکرد، هه ستم دهکرد له رووی
تو اناوه هیشتا له وان باشتر بیووم، هر نئو نیمهه که به جه سته ممهوه
سابوو، وا لیکردم خوم بگهیتنه نئو و کابرا یه که لمبه رئازاری زوری
چاوه کانی، خمیکوبو به لاد ده کمکت، خیرا له کابرا نزیکوبومه،
دهستیکم گرت و هه لمسانده ووه، سه بیرو بیو خودایه! نئو بیاوه پیریش
نه بیو که چی هه مو و گیانی وک نئوهی له مه رگ نزیکوبوبته وه
دینالاند، نه مده زانی چی لینیبریسم، زمامن له ئاست ئازاره کانی
له شی له گو که وتوو، له هه مو وی سره رسامت نئوه بیو هه ستم به
گرگیانیک دهکرد وک نئوهی له شوینیکی قولده ده ریچن و به سه
جه سته میا به خش بیتته وه، گریان به هه سپایی به لام بی له خوگری،
له بن لیوو چاوه له تاکتاکی په نجه کانیه وه ده دمچوو، له ریگه کی
په نجه کانمehو به نیو جه سته می منیشدا ره تدبیوو، له گه لیدا ئاگری
له ده روونی منیش ده دا، له دهه و امدده زانی نیمههش مه حکومین

کاروان عہدوں لہ

لە پەكى لە دۇغايانە نىچەم، ھەجى وسەكان لەپىن
 كۈرمۈلە دەبوبۇن و ھېچىلىقىنى دەگەيىشتم، لەناكاو كاپىرا لە
 شۇين خۆى و مىستاو بە جۇرىك سەپىرە كىردى، لە دىلى خۇمدا و تم
 (رەنگىنى بىبەۋى و مىسيھەتم بۇ باكا) كەچى لە سىيمام چاواه سوورو
 خۇين تىزلاۋەكائىدا كەلەپەكى زۇرۇ بىنىي، بەر لەھۇمى دەھى بىكاتوه،
 بە زەممەتەنەسەيەكى ھەلكىشىاۋ بە پچەر پچەر دەرىدایاپوه و ئىتى:
 - تەھاوا كوردەكمەممۇ شىتىك تەھاوا !!
 و يىستىم بە دىلدانوه كەمىك لە ئازارەكەنلى دۇور خەممەوه، بەلام سوودى
 نەببۇو، بە نائۇمىدىيەوه قىسىمە كەمى بىرى كاتىك پېيۇت:
 - ئارام بىگە مامە گىان ئىستىدا دەگەبەن ئاشاپىي !

- کهس ناتوانی له مردن رابکا کورکه هم !
ثئيمه له سره خو كيسه لئاسا بهريوه دهرويشه تين هاوشاره کانم
له دوروئي ثئيمه به نشي ويکدا شور دهبوونه ووه، له پير هه ر له نزيك

خومناوه دستريي يكمان ليکرا، من و ته پياوه بيتنهوهه بستنکيکه
مهنگاوه بنين، له شون خومان دانشتنين، من چاوهري بعوم شتنکيکه
دورووهه، له دورووهه چهند که سانیکم بیني که له دواه تهقهکه له پشت
ووبده، له دارکاره هر چند باشند، باشند باشند باشند باشند

چه کاربری دارد؟ از این نظر، ممکن است این سایر افراد را با خود مواجه شوند. اگر این اتفاق رخورد کند، آنها باید این اتفاق را با خود مواجه کنند و این اتفاق را در خود برداشته باشند. اگر این اتفاق رخورد کند، آنها باید این اتفاق را با خود مواجه کنند و این اتفاق را در خود برداشته باشند.

تازهه تئمه شتیکمان نه ما بیو و لیمان زهوت بکی، له يشتهوه تارمايی
نه مگوت بو هر کوئ بچین هرگ پیشوازیمان لیدهکا!
که له هه مو شتیک نائو مید بیو، رووی له من کرد و تی :

مه رگ رواید هناین له پیش و مه چاره نو و سیکی نادیار چاوه روانی
دکر دین، هاو شاره هکام بق خوبه دسته و هدان له سه ربازه کان چوونه
پیش، من و کاپر اش و امان دز افی کس له و سه ربازانه ژیمه یان
بینیو، ها وله کم به سرسور مانده له من راما و تی :
دسته وی چی یکه بت؟ هسته بی نئمه ش بچین خومان به دسته و

دهستبهجه رهرووکمان بهستمان بهرگز دهدهوه له سره بازه کان
نهزیک بو وینهوه، ئیمیان لاه يك شوین کوکردهوهو دایانیشاندین، يك كده دهستاش بە

چاوهی هه مومن دریت کرد، به مهباشتی شهودی به خیراترین و مختصرترین شکل از این روزهای خوش بود. شاهزادگانی که در این روزهای خوش باشند، نیز میتوانند از این خوشی برخوردار باشند. شاهزادگانی که در این روزهای خوش باشند، نیز میتوانند از این خوشی برخوردار باشند.

نهیناین، دوای نهادی بهتری ناوامان خواردهد، ههربهکه و پارچه سمهونیکیان پیداین، هینده نهیرد گویمان له گهرگری موّقبنیایک بیو، تا دهات لیمان نزیک دهبووه، ثیشارهتیان پیداین که هلسین و روومو نه زیله چین که له خوارمهه بومان و مستابووه، من بخوم

میخواستند این قدری فرازی ترسنگی رومانبو و موهه، نه و کاباره‌ش که به
آن‌استم به‌ریتی خوی دهیمنی و له‌نمود زیله‌کهش هر دستم گرتیو،
به قسسه پر نائومیده کانی زیاترو زیاتر دهیترساندم، کاتیک که ب

نیان شو سروواره همه مومی خرهندی مهرگه !
واهاته بر راقوام، و مک توهی پشتی شو زیله که همه مومن
تنددا تاخت ابو من، که بک به که مدا، س و ها کایه، به خاشه شو

شاخانه‌یان پیترکریدنوه، شو کاته‌ی نینه سواری زیله‌که بوونی خور له ئاواووندا بولو، بشتی زیله‌که ش که به چاربیکی خاکی دايوشرا بابو تا دههات تاريكترو تاريكته دهبو، وامهه‌ست دهکرد زیله‌که به خيرابيه‌کي له ئەندازه به دهدر به نئيتو تونيلكى تاريکدا دهروا و تا دههات تونيلكى ته سکترو ته سکترو ده بيتته‌وه، من ئەوهندە ئاگام له خۆم بولو که تارمايى دەستىك بەنئيتو هنارومدا گەراو له و دۇنيا يى كو استمهوه، كه چاوم كردوه، خۆم لەنئيرو دەستى كەسىك بىينىهه، كه يە ئاوا دەمچاقا مۇ تەپ دەكىد، دوازىر بىئىنه‌وهى هېچ قىسىهە كم لەكەل يىكەن، منيان بە ئۆقۇم بىلىكى هىنايىه ئىزىد.

میر ظیمگوون

بدهدواری تو پسپورتینه ووه
له همه وو لایه ووه بتینه
وهک نن همه ووه شوینیکت خرپن
هاوکات خوش، پان وک دیوار
به رانپهرت وستابووم.
چراچ کامهیانه منی کرده سیپهه؟
رووناکی دمنوانی رووناکی بکا به سیپهه؟
نه هی سیپهه چیمه؟
له و شوینهه له زووری تنه نیایی زیندان
که وتبووم
به چاوه کانی ناخم
وینهه بدهله میکم بینی
به له میکی به رنده بیوو
به له میک، دمنوانی تیندا
له ناو نوچیانوسوو
دوره له وشکایی، رنگه به ماسیگرتنه ووه
پژشم.
که شته وان، تاویک بودسته
وا خونه به بهله میکه ووه دهینم.

که رووناکی و سیپههدم بینیوه
نیومه نیکهه لیان بکهه.
جههه وانههه یهکتری نین.
ن و پیاون.

ساریکیان، پیاوونکی کزیلهه ودک سیپهه رم
ز نیکی کوزلهه رووناکدا په راند.
رهکهه لهند رووناکیهه کی تاریکدا
ازیکیهه کی رووناک بوبه.

بک به ناو مندا
انگ و خور پوشنگ دهدن
که نهوده من هیچ کاس ندبه.
نه هی چی تقوی کرد به سیپهه؟
فیری کرم
مه

ئاسمانى نىيە
بو فريپىنى كۆتىرەكانى ئەققىنەم
پەنجەردەكى نىيە
بو بىينىنى ئەو ديو سنتوروم
لەشەۋى پېر ئازارمدا
ئامىزى نىيە بۇ تەننیايم
سوزى نىيە بۇ غەممەكان
رەنگىكى نىيە بۇ چاوهەكان
گلىنەكەم، من لە دەورىيەت
بىيکى ژەھر دەخۆمەدە
نا. بەرگەنى نامۇيى ئاڭرم
نەكەمە. نا. نا
خۇمنەكانىم، بەكيتە گەللاى
وەرىيۈ
باخچە چۆل و وېرانەكان
نەكەمى ئەم دالە ئالاولودەم
نەجەيتە ئىتو گرکانەمە
تۆ لە ئىنگايى ئىتو چاومدا
ھەر ئىنگايى تۆ بەدى دەكەم
جىئم مەھىلە
تا هەست بە بۇونى خۆت بەكم
تا هەست بە بۇونى خۆم بەكم

خوشكە "سارا" يى مەخمووري.
لە شاعيرانى كۆن و نسوى، كاميانت
دەلە؟
مەمولەسى- نالى- مەحوى-
سالىم- ع. بىتلاف- سەركەوت
مسوول- خورمالى- كۆسار-
نەي لە گۇرانىيېئان؟
زەھەرىپا- ئەيوب- عەدنان-
ھەجھەت- خەندە- چۈپى- تارا-
سەھىيەن.
نەي كىتىپ؟
زۇرتىر فەرھەنگە كوردىيەكان.
زا زامان بېرۋىزى و دەولەمەندىز
م..!
دوا شىعەت؟
دەلىم:
ئىتىوارىدى شىعەكانىما

اقگه قەرەداغى

بینا و ناوادگان
 له میژووی
 گه و رو پچوکو فه له ستیندا
 شوچی نازادی
 بو شیخه هه محمود
 فه نغان و خوارگری
 له میژووی
 مینیمه کانی ولاتی منیشدا
 مردندو درنایه تی
 -4-
 چیزی رو تو بونه ووه
 دره خنکه کان
 له ظانی پاییزدا
 روت دمنه ووه
 پرته قانه کان
 له چنگیکدا رووت دبنه ووه
 تا بد نازه ووه
 بخزنه نیوان دوو نیبو
 به ذی به ناشکرا
 له تاریکی و له روونیدا
 هه ناسه کان
 بو چیزی جه سته رووت دبنه ووه
 نیونکان له بد دم ماجه کانداو
 په یقه کان له مائی دلدا
 هه مو رووت دبنه ووه... رووت دبنه ووه
 ودنی
 درندکانی ولاتی من
 خوین خوره کانی ولاتی من
 به کوهه ل
 دو همایه کیان روونکرده دوه !!!
 بو چیزی مردن !!
 بو چیزی کوشتن !!
 نه قسمی ... له قسمی !

چی
 پوهله بک
 سه مر مشتی پنکه نین و
 ناسه هیک له نازی عهشق
 و تیبان برقی و
 ولله یه کیان له دلیا ناشت
 چچ
 ددادلای شه رهیان
 خشیبه
 بیره تنه نیکی ژنگ گرتتو
 -1-
 هرام
 وونه به روزه دیک
 ازایانه
 سو سوده دوه هستایه پن
 هه دی هه آبری
 پویه دل
 بگا بگریته خودای خور
 ناکاوا
 له رشکان به هیزه ووه
 هله قله به دندوک
 اوایان کوئی
 سیان و ت :
 هماشی خودای خوش ویستی حه رامه .
 همه ماشی خودای خوش ویستی حه رامه .
 رام
 -2-
 دره
 میژوودا
 هه میژووی مرؤفایه تیدا
 دره
 نیمامای چا خیکه

ونوار ئېكىلوف

شیعری گونهار نیکیتوف
و در گیرانی له سویندیمهوه: رزگار شیخانی
کوچس میر نیمگیوون:

نهم ده نگهش. به رویه...!

مه حمود زادار

* چواهه لینیان؛ ۱۹۸۶-هه ولیر- سه میر

مستهفا

* خوشنده؟

- دووی ناوهندی

* بچه وا داکه وتنی؟

- هه ژاری و نه داری

* بیچگه له شیعر؟

- دهقی شانوی دهنوسوم و له

شانوی سه نتیری مهم و زینیش

به شداری دهکه م.

* بیچگه له مهش

- که مانجه ده ژدنم

* بیچگه له مهش

- دوو نامیلکی که دی "شه پولی

"نامه کانی عشق"

غدم" و

دنداری دهکه؟

- کردم و سه رنه که وتم.

نه خیر...!

له پشووی هاویندا؟

- کریکاری دهکه م.

* نهی و درزش؟

- توپی بی، خوشم یاریزانی

تیپی لاوانی رابه رم.

* بچو نامیلکه کاتن چاپ ناکهی؟

- بقوم چاپ ناکری، که سیش

یارمه تیم نادا.

* بکدهم شیعت؟

- دایه گیان" که سی سال ده بی

کوچی کردوه.

* کن هاندرت بوو؟

- خوشک و برا کانم، همرووا

گھمہ کانی با

<p>دادگاهتنه ناو پیشخوانی یارهکمه -۵-</p> <p>(با) له رنگیکه کی دوورمهوه به هاوار هاوار هات و خوی کرد به باوشی نهشکمهوتیکا به نازامی خهود نیکه وتن -۶-</p> <p>که مندال بوبو رزوی دژایه تی (با) دمکرد کاتنه کولا رمکانی لینده قاند که گه ورد بوبو بوبوه جمکی (با) نمای به دزیبه ووه سیدیری بن ته دزوره کچانی شار بکهن -۷-</p> <p>(با) رهش دندربای تووشی په رکهم کرد دیواری مانه هدهڑنیکی رماندو دوو عاشق فریندایه باوشی یمکدی</p> <p>وینه کانی دعوا... وینه کانی من -۸-</p>	<p>تاقه که قه ره داغی گه مه کانی با -۱-</p> <p>(با) پرچی دره خته کانی رنیمهوه شار کوزری یه کی قوئنداغ زمردی لدار و شکرد ناویان نا پلیز -۲-</p> <p>رهشه بایه کی شیت یه که بیه که که په ره کتیبه کانی نواهه کرد هر که چاوی کدوت به وشهی خوش ویستی بوبوه سروهیه کی فینک -۳-</p> <p>(با) جگه له (با) کمس مانای سه ره رؤیی نازانی -۴-</p> <p>پریه دل تیزه می به با ده بات که هه موو ددم -۵-</p>
---	--

چرا سایپیر رهشید
منم مانگ
منم مانگ. منم مانگه شهو
منم داریکی کپی بن خدو
دلنم سندوقیکی مؤسیقایه
ماندوونابی!
له ڏینه نیز ناوازهکان
توش گهر ماندووی
له سه فور کردنای...
شیوهی من له وینه کانا
بیرونو...
نهوانی تر وک خوی جن بینه
من له همه رو ههورهکان...
من ایکیم به تمیم یاری نمکهم
وک گشت دارهکان..
گه لآکامن رووتاونه تمهومو
پاییز وشک کردروم
له گشت وهر زکاندای...
باییکی بن دندگم

به هیمنی هه نددکهم
له ڙبر گشت بارانیدا
کپ ددهکوم و
سیدیری چاودکانی ناسامان ددهکم
تذاکر دهبن ناسامان
له رؤمانسیبیت
له گشت به فر بارینه
له ناو دلا به زمانی به فر
دیدیوئنم!
که چی خوش تیناگهم
که چون دیدیوئنم!!
رُوز پیغم خوشه باییک هه نکاو
چاودکانم بنوچینتم
رُوز پیغم خوشه زدردی پاییز
دردیده در بکم و
نییدی شادی دنم..
رُونگی به هار بنی
تمهنا له یهک ریگای فهنتازی
دروافنه نایینده و
ده راستی له هلقتم ددگه دهنم.

تەرت راستگر دەوه!

موکری

ای مگس عرصهء سیمرغ نه جولانگه توست
عرض خود میبری و زحمت مامی داری
حافظ

دہ پرسم چیت راستکر دو وہ تھے وہ گیریمان
ئے م رسٹے یہ زیارت لے ہے لہ بیکی زمانی و ریزمانی تیا یہ! باشے بو لہ
راستکر دنہ وہ کہ تداہم ان شا وہ ہلائے

-

بیوان)

لیزهدا ئامە دیارخراو و دیارخەن
و گریتەکى ناوییان پیکھەناوه،
گریکە ھەردۇو و شەکەی (ناوه)،
جا کاتىك ناوايى دەمپتە دیارخەرى
ناوايىكى دى، بەپېشى ئىزى و مەنتىق
و زمان بەچەند شىۋو ئوتاۋرا ئەوا
كۆدەكىرتەوه، كەواتە (چاوانى پىاوان)
و (چاولى پىاوان) لەرۈوچى رېزمانىبىوه
ھەربووكى راسىتن، ئەمەمىش ناكىرى
كاڭ عەبدولەرە حەمان دەستتەۋاڭى
خۇى بەراست بىزانىت ھى نۇرسەرەكى
دىش بەھە لە.

گردوهه، گریمان به رهه مینکی (سارتنه)
ته رجهه به بکم و له بدرهه مه کده ناوی
(پاریس) تیدابوو، چ کوری لیدج
قبول همکات ناوی (سارتنه)، بکم به
(ساغته) و (پاریس-یش) بکم به
(پاغی) فهرمنسیه کان ده لین (ساغته)،
پاغی) یا (بوستوفسکی) بکم به
(داستایه فسکی) و (تشیخوف) بکم به
به (چه خف) که روو سیه کان ده لین
(داستایه فسکی و چه خف).
نامه وی و هک موته جیمه
فه پهنسیه کهم به سربریت، کاتنی که
رؤمانی (دون کیخوت) هی سه رفانتسی

هر که کچیکی جو اونم دیبا به خیال
رووت و قوت دکرده او.
یه کم بسمنج و دووهم به خیال
هـ روو حالتکه کچان وجودی
مادیان هـیه، راستکردن و کمکی
ئم برادره پیچی و اونه مهستی
موسـلـونـیـه (به خیال هـه موو کچیک
رووت دکرده او) داشـتـی گـنـجـیـکـی
موراـهـیـقـ (بـیـورـنـ) هـرـزـهـکـارـ (به خـیـالـ)
(مـوـنـالـیـزـاـیـ) رووت کـرـدـیـتـهـوـهـ.
(مـوـنـالـیـزـاـیـشـ) بوـونـیـ مـادـدـیـ نـیـهـ
دـسـکـرـدـ خـیـالـ وـیـنـهـ کـشـیـشـهـ. جـگـهـ
لهـ مـوـنـالـیـزـاـ وـیـنـهـ کـشـیـشـهـ کـانـ لـاسـکـیـهـ کـانـ

چیزهایی که باید مینماییم
۱- معرفت باشید که این دنیا برای شما خوب نیست
۲- معرفت باشید که این دنیا برای شما بد نیست
۳- معرفت باشید که این دنیا برای شما میتواند خوب باشد
۴- معرفت باشید که این دنیا برای شما بد باشد
۵- معرفت باشید که این دنیا برای شما میتواند بد باشد
۶- معرفت باشید که این دنیا برای شما خوب باشد
۷- معرفت باشید که این دنیا برای شما بد نیست
۸- معرفت باشید که این دنیا برای شما خوب نیست

گهر له پهړه ګافیکدا ئه م وشانه
کارهینا (مهنډو، ټېږه،
انون) کاک عهبدولر ډهمنان بوم
کاته (کوردي) و بیانکاته (قدهدله،
ززووچه، یاسا) ئهوا پښیدله لیم قوربان
ډه وشانه کوردي نين و مه ګولين!
از انم گهر کاک عهبدولر ډهمان بچېت
څو لای دکټور (بیبورون پیشک) و
یتهوه به هاوريکانی دهلى: ئه
نووارهه لای پیشک بوم پشکنې
ځک کرد: یا دهلى: لای دکټور بوم و
حسی بوم کرد.
اک عهبدولر ډهمنان ئاززاده چون

عهبدولرهمان فهرهادى

۱۹- (نومهت لهداوی موهمه
به خویو دندواند) بهم شیوه‌یه
راستکریدوه و هدهم (نومهت لهداوی
تومهت دهایه پال خوی)
نارازم لهمانا داده ج چیا وزیک له نینوان
نهم دوو رسنه‌یدا ههیه؟ جگه له دوو
دارشتنی جیاوار؟

۲۰- (پیاوانی حقیقیان) کرد ووه به
(پیاوای راسته قیقهیان)

له نیسبتیاً باشد و کرده فهرستی می‌باشد که
کرده (دونکنیشوت) جگه لامه بش خودی
سرفراحتنیس (سرفراحتنیس) له بدرگی بووهمه
رومانه‌کاری له بیری چوبووهمه، که
له بدرگی یه که‌می رومانه‌کاری باش
له ووه دهکات که رمه‌کاری سانچو پینسای
باوهرهی دون کیخوته دزراوه.
موته‌رجیمی فرهمنسی له بدرگی
بووهمه‌دا ثم غه‌فله‌تی سه‌رقافتیس

و پنهانی دهیان کھیان حسناوه، رور
کس به خدے پالا و دهتوانی ئەو
پستانه رووتاتاهو.

۶- بەندە نووسوییه تى (چەبەھى
جەنگ) و ئەو برادرمەش كردووبىتى
بە (بەرەكانى جەنگ) چاڭشىز دەزانى
زۇربەي كورد دەللى جەبەھى نەك
بەرەكان.

۷- ئەم تاقە و شەيەي (دەرىيى) كردووھ
چاھىزدۇوھەمەو (چەندىنى سەر زمان).
قورس و بازارىيانە هاتە سەر زمان.
وەك گۆتم ئەمە مەرسۇلۇنى دىكتاتورە
قسەسى بازارى بېبى ئىراادى خۇى
نەچۈرهە سەر زمانى، بەلكو
بەئيرادو سەلۈزۈرادىد ئەو قىسەگە لەم
گۆكىردووھ، ئەمە يەك، دووهەم
جياوازى چىلە لەتىوان قىسەگە لىك
و چەندىن قىسە. و شەيە (بازارىيانە) و

رینوسی
عه‌رهبی

ادم	نادم	عىبريه
أباريق	لباريق	فارسييه
ابراهيم	نيراهيم	ناشورييه
استبرق	ئيسته برقه	فارسييه
انجيل	نينجيل	يونانييه
تورة	تدورات	عبريه
جهنم	جهه ندم	عىبريه
حور	حور	پهله ويه
زكاة	زهكات	عبريه
زنجيل	زنجه ييل	پهله ويه
سبت	سه بت	عبريه
سجل	سجيبل	پهله ويه
سرادق	سه رادق	فارسييه
سكينه	سه كينه	ناراميه
سوره	سورهت	سرانبيه
صراط	سيرات	لاتينيه
طاغوت	تاغوت	حدب الشيه
عدن	عهدن	سرانبيه
فرعون	فيزعون	سرانبيه
فردوس	فيردوس	پهله ويه
ماعون	ماعون	عبريه
مشكاة	موشكات	حدب الشيه
مقاييد	مه قاليد	پهله ويه
ماروت	ماروت	ناراميه
هامت	هامت	ثالثانيه

خوکرديبيه هرگاهه سان دادن نه بني خوي تالبي
نه معاون دها له زمانى كورديدا جيناوي (خو)
ده متواتي بچيته بال و شهبيكى دي
و ماناي نوي بيهه خشيت، كوهاته
- خوکردي - خوکوي - خوبزيلاني -
ئامانه دستوازن و بهكارين.
همه موو كورد به خوينه وارو
نه خوينه واروه به ماموستاي زانکو
پسيپرانى زمان و ريزمانى كوردى
ديمانكوت شمهوي براکوئى شهري
خوکرزي. تاقه يك كەس ده (كاك
عهد بولو رەحمان - شەھەوده) نەيدەگوت
شەھرى براکوشتن) و (شەھرى
خوکوشتن).
شەھ سالله له هەموو قەناتە
كوردييەكانى تەلە فەزیون گوئى لىبىه
و دەشخۇيىتتەوه (كەسيكى خوکوئى)
هەركىز نەھۇغىراوه (كەسيكى خوکوشتن)
سەيارەيەكى تەقاندەوه (واته) خۇي و
سەيارەدەكى تەقاندەوه.
لەشۈنېنىكى نۇرسىنەكىدا دەلى (يا)
دەنۋوسى: سيسانەه و دەپوايە لە كۆتائى
باپەتكە سەرچاوهە دەپگەنەكە
دياري بىكىت، (ايدا خاوهە ئەممە بۇوهە
ديارەدەكى كە هەقەق بەسەر
گۆقارو روئۇنامەو بلاکوراوهەكى
تىنەپەرى) لېردا بەداخوه خويتەر
نازانى كە كاك محمدە موكى ئەم
باپەتكە لەعارضىي يان فارسى يان
زمانىكى ترەوه كەردىووه بەم كوردىيە،
كە بەوارى من بېۋىسىتە سەرلەپەرى
داپېرىزېتىپەتى.
لەم بەرگەراھەدا دوو شىت دەختەررو،
يەكەميان گوايە باسى سەرچاوهە
نەكەردىووه، وەكۆ ھەندى لە خەلكان
شتى كەسانى دىم كەرىپى بە هي خۆم.
بۇ رەتكەرنىھە ئەم بۇختانى
سەرنجەدن (شورەيى سىكىسى
سەرگەرەدەكانى جىهان) ئامادەكىن
و لىكۆلىيەھە دەھىن جەفر لە
پېشىكى باپەتكە كەيىشدا نۇرسىمە
(ئەم كېتىبە).
يائى شەمە كېتىبە دەھىن جەفر
ئامادەي كەردىووه بەندەيش تەرچەمەي
كەردىووه. كاك عەبدولەھمان
- خورەدەگەرەيەكى - كەيشتەرەتە
رادەي خۇگىل كەردىن و دەرسى
بۇنىڭ سەرپارىزايەكەي لەپىن بەكتەوه)
ئەم چەشىنە زەمانى خاچانتى
ناوچەگەرەيە، خۇي چۈن دەدەپت
تەنەنە ئەوه بەپەستەت دەزانى، دەنلىام
دەبىان جار بېسسوپويەتى، كە گۇتراوه
(پېلالوھەت داکەن) (پېلالوھەت
لەپېتكەوه) جا بەم پېنى بېت ناوچەي
سەليمانى دەستەۋاژەھى (لەپېتكەنە)
بۇ دۇوپارەھەنەرەنەمىي پېلالوھەپېتكەن
بەكارەدەھىن، كەر بەپەت ناوچەگەرەي
خىساب بۇ زەمانەھەكى عەبدولەھمان
بىكەپت تەعېبرەكەي هەلە دەپت.
دۇوھەم: "سەركەن و مەزىرانى
ئەندەن دۇسپىا هوپىلەدا ئەم شورەبىيە
سوکارنۇ نەتەقىتىتەوه، كەچى سوکارنۇ
كەلا ئىيتابوو دەستى لەسەر ئەوه
دادەگەرت كە دەبىن (ھارتىنى) بخوازى"
عەبدولەھمان لەحشىتە بەدار
سەتەپەتكى قەرتاندۇووه دەسكارى
كەردىووه (دەستى لەسەر ئەوه دەدەگەر) كەر
دايدەگەرتى - كەردىووه بە (دايدەگەر) و
بەم شىۋىيەتىن چاکىكىر دۇوھەتەوه
لەسەر ئەوه دەدەگەر (لىتەدا ھېچى
لىتايپرسىم لە غەمير ئەوه دەزۇر
دەھىھە وەكۆ خۇزى بىنۇسەم. بىۋە كەر
من لاسابى يېكەمەو ئەلبەتە لاسابى
زەمانىزنانىم دەكىن نەك جەنابات!
- ٢ - (زىانى پىر لە سەھەمەرەي سەرەكىتىشى
سېكىسى عەجىب) پەرگەرەفەكە:
(سوکارنۇ نۇرسە سېكىسىيە
بېنىلىقورەكىي لەناسىتى جەھانىدا
خىستەكار بەھەمەو دەنباذا دەگەر،
پەيوەندى سېكىسى لە گەل ۋىنلىنى
ھۆلەندى و روسي و ئەمرەيىكى و
چىنى و ۋاپىنى و فەلىپېنى و رەگەزو
نەتەوەكانى دەدا بەپەتكەردىووه)
زىانى سوکارنۇ نېجىرىدە كە بۇ لە
رۇوادىو سەپىرۇو پەر لە سەھەمەرە
سەرکەپتى سېكىسى عەجىب
- ٢١ - (ئامادەيى مۇئەتمەدرەي حېلى
دېمۇكرات بۇولى - كۆنگرەيەدا
رۇزىلەت).. پەرگەرەفەكە:
(ھەرمۇھە لەسالى ١٩٣٦ ئامادەي
مۇنەھەرەي حېلىبى دېمۇكرات بۇو لەو
كۆنگرەپەيدە رۇزىلەت...) ئامادەي
ئەم برايە جەڭ كەلەپى دەسکارى
ئامادەمەش، ١٩٤٨ كەمەم (ئامادە)

۲۱- (له) بر روزگفت شایسته کارهای موتبه همچشمی که بین زانی دایانه پنهان و تشنگی که بین زانی دایانه بوده از استکردوه و موتده (له) برئه و موهی روزگفت شایسته که و موهی خوش بژیت لیرید داد (که) وی پدر بیو. روزگفت شایسته که و موهی خوش بکریتی ای کرد و بده (روزگفت شایسته که خوش بژیت) باسی حیاواری له نتوان ئه دو و وشهیه ناکم (شایسته) و (شایان)، به لام باس له حیاواری (خوش ژیان) و (خوشگوز مراندن) ده کم.. باسنه که باسی سیکس و باسی خزارکی به تمام و ثیستراحت و قفسن نیمه تا خوش بژیتی بی بی به کاربهیزی، خوشگوز مراندن لیرید داد به مهانای چاکه کاتوه، فهمنسیه که بین زانی دایانه کارهای موتبه همچشمی که بین زانی دایانه بوده تشنگی و بین زانگوت به ج حدقی (غله) تی موئه لیه ته صحیح ده کمی. کاتی ئه رسنیه ای نیو که وانه کم نووسو منالیکی خزم سه فی شهشی شبتدائی بوده له ته نیشتموه دانیشتبوبو، گوتی: کاکه ئه ورسنیه هله لیه، گوتم بؤ؟ گوتی هه مووی عه ربیبیه، گوتم بومی چاکه کوه، ئه ویش بؤی نووسیم (هله) دانه ر چاکه که کیت. گوتم مه منون، گوتی کاکه بی سوپاس! ۲۲- لە خشتەکەمی کاک عبدول محمان (داھزیسی ده روونی) کرد و بده

رینوسی	رینوسی	کوردی	عه‌ربی
عیبریه	نادام	ادم	
فارسیه	ناباریق	اباریق	
نیپراییه	نیبراهم	ابراهم	
فلارسیه	فلاترت	ابلترت	

۱۰- (په یو هندی سوزداری جددی موسولونی) کردووه به (په یو هندنیه سوزداری بیهوده کانی موسولینی) که مسالی په گرد افاهه که بش مهمه به (په یو هندی سوزداری جددی موسولونی له کمک کار دنبا بهو که له داکه وء	فارسیه	یسمه برق	اسپرسو
۹- (زنه که) راهاتو وته سهه خیانه ته کانی) بهم شتوبه هی راستکردن وه که توه (زنه که) له خیانه ته کانی راهاتو وه.	یونانیه	ئینجیل	انجیل
خیانه ته کانی) بهم شتوبه هی راستکردن وه که توه (زنه که) له خیانه ته کانی راهاتو وه.	عبریه	ته ورات	توراة
خیانه ته کانی) عه رهی بن ماموستا له راستکردن وه که تدا تو بچی به کاری ده هینی؟!	عبریه	جهه نه م	جهنم
۱۰- (په یو هندی سوزداری جددی موسولونی) کردووه به (په یو هندنیه سوزداری بیهوده کانی موسولینی) که مسالی په گرد افاهه که بش مهمه به (په یو هندی سوزداری جددی موسولونی	په هله ویه	حور	حور
له کمک کار دنبا بهو که له داکه وء	عبریه	زکات	زکاة
له کمک کار دنبا بهو که له داکه وء	په هله ویه	زنجه بیل	زنجیل
له کمک کار دنبا بهو که له داکه وء	عبریه	سدت	ست

یه‌کام: خوینیر دهزانی (هیلانه) یا بیکی
له‌چایدا په‌بریوه و دهیتته هیلانه (ی)
سوزی هله‌لچوو.
تمه برایه کردوبویه به لانه (وهک
نه‌هودی جیاوازیکی زوره‌هین له‌نیوان
(هیلانه) و (لانه).
۱۴- (ژنانی به‌میردو بیمیرد) ظاوهای
راستکردووه‌تمهه (ژنان و بیوچنzan)
برادرم باسه‌کان له تمیرکاو
نه‌ورپایه، خو کورستان نیه
ژنانی بینیزید بکاته بیوچن، بیوچن

سالان ۱۹۱۲ یه.	پهله و پنجم	سجیل	سجیل
ئەم برايدە لىردا ئەوه دەسىھەلىتىتىت	فارسييە	سەرادق	سەرادق
ھەر ھىچ شارەزايىكى لە رىزمانى	ئازارىيە	سەكىنه	سەكىنه
كوردى نېيەو رىستەكى قىرتاندۇووه	سۈرەت	سورە	سورە
(ب) مۇندى سۆزۈدارى جىدى موسۇلۇنى	سۈرىانىيە	صراط	صراط
لەگەل كارلىتىتى بىوو) عەبدولەھەمەن	لايتىنېيە	سېرات	سېرات
لە دارشتنەكەيدا لەخۇرا و شەكانى	جەدەشىيە	تاغوت	تاغوت
كىردوووه بە ناساراوى كەن بەثارمازى	خەنە	خەنە	خەنە
دېارخراو و دىيار خەرەكەن بەثارمازى	خەنە	خەنە	خەنە
خىستەسەرى (5) بېكىھەسىۋەتەمەنە!	خەنە	خەنە	خەنە
لەكتىكىدا بەندە تەنبا باس لە	خەنە	خەنە	خەنە

لیتوارده‌گرم).
برادره‌ممه قسمه که سیکی هاکه‌زایی
نیبیه، که تنهای خوی له‌هزت
و درگری و پس، نمه قسمی
روزفلت که له‌هزت له له‌هزت
و درگری تنسی تأفرجه‌ته که وردده‌گری
(له‌گه‌لیا و درده‌گرم) واته لیره‌دا
هه‌ربو و بهشدارون له له‌هزت
و درگرنه‌که، به‌لام که بتو شیوه‌ی
راستکندر و دهه و ته‌نها کردو و ته به
یه که نه هشتاد و ته‌نها کردو و ته به
که رمه‌سی چیز لیتوارده‌گرم.
لیره‌دا به‌منه دهه یکتانا دهکم، ته‌نها
باس له رسنه‌یه کی دیسی دهکم،

له همه و دنیادا دهکاته ئه و ۋېنى
(میرده‌گهی مردیبی) ياسا (تلارقابی)
يا خۇی (میرده‌گهی تەلەقابی)
له ئەرورپا و ھەمەرىكادا ھەزاران
ئىنانى بىمەرەد ھەن ھەندىكىيان چەند
مىدىكىيان ھەمە و سۈپۈران نەكىردووه،
مارهیييان لە دەولەت و لە كەنیسە
نەبراروه. ئۇ جۆرە ئىنانە هەرگىز
پىيانتاڭو ترى بىبۇ مۇن، بەلكو ۋىنى بىن
مېزىن.

15- (كارگەل) کى كىدووه بە (چەندىن
كار) جياوازى لەنیوان ئەممۇدۇدا چىيە
جىڭ لە وەي دەھىيە ويت و شەھى دەفەرىك
فەرزىكەت سەر ناۋاچەپىكى دى (مېگەل).

په یوه‌ندی سوّزداری موسوّلینی	سریانیه	عدهدن	عدن
له‌گه‌ل (کلاریتا) ده‌کم. که‌واته له‌گه‌ل	سربیانیه	فیرعهون	فرعون
تاكه‌که‌سیکدا په یوه‌ندی هه‌بوو، نه‌ک بیکاته ناسراو و پاشان کۆئی بکاتاهو،	په له‌لوویه	فیردوس	فردوس
گور رسته‌که په بیتی راستکردن ووه‌که‌کی و او استکریتیه و ده‌بیتیه ئەم چه‌شنه	عبریه	ماعون	ماعون
دارشتنه (په یوه‌ندیه سوّزداریه جذبیه کانی موسوّلۇنى له‌گه‌ل (کلاریتا) بولو، که‌واته چەند جاریک دەکات كە موسوّلۇنى په یوه‌ندی ھەبوبیت له‌گه‌ل (کلاریتا)، ئەم جووھه دارشتنه بیش له نەزخى دەقە وەرگىزباده کەمەدەکاتاهو. و شەھى (جىددى) كوردىيە؟ باشىه تۆيىش	حەبەشىيە	مشكاة	مقايىيد
	پەھلەویه	مەقايلىد	ماروت
	نۈرامىيە	ماروت	ماروت
	ئاڭلىرى	هامتىت	هامتىت

نووسیویه‌تی (نازانم شم کاره)
 له‌کول خوکردنوه بوده یا نهاری! [۱].
 به‌کارهنانه ثم چهشنه دستووازده
 له‌که‌کارهنانه ووه نرخ زیارات مانا
 نایه خشتیت، جونکه وشنجه (نرانی)
 به‌کارهنانه اووه، داوی و شهکه‌یش
 نیشانه‌کانی پرسیارو رامانی داناوه.
 دواو شم بـ کـ اـ کـ هـ بـ دـ لـ حـ مـ اـ
 ئـ وـ دـ وـ بـ (برادر به‌سـهـ قـمـتـیـ خـوتـتـ)
 خـستـهـ روـوـوـ نـزـیـهـ تـیـمـهـ يـشـتـاـ،
 ئـهـ گـهـ رـهـ وـهـ مـهـ وـهـ دـسـتـکـارـیـ وـ
 سـهـقـهـ تـکـارـیدـتـ نـمـکـرـبـیـ رـهـگـیـزـ وـلـامـ
 نـهـدـدـاـیـتـهـ وـهـ!! جـونـکـهـ لـهـنـاـ وـهـکـنـتـیـ
 نـوـسـهـ رـانـیـ لـقـیـ هـهـوـلـرـهـ لـهـ شـوـنـیـکـدـایـ
 ئـهـ وـهـ شـوـنـیـهـ شـوـنـیـتـ نـیـوـهـ نـیـهـ، لـهـ
 فـهـراـگـیـکـیـ زـهـمـنـیـ وـهـ سـیـاسـیـدـاـ ئـهـوـ
 شـوـنـیـهـتـ بـهـرـکـوـتـوـوهـ، وـاـنـوـشـیـ
 غـرـوـهـ، كـرـدـوـوهـ.
 گـاـکـهـ لـاـ (یـکـیـ قـبـوـلـهـ، كـارـگـهـ لـیـکـیـ) قـبـوـلـهـ
 نـیـهـ، كـهـ سـهـرـلـمـهـیـ کـمـرـمـیـانـ وـ
 ئـهـرـدـلـانـ بـهـکـارـیـ دـهـفـتـنـ!!
 ۱۶- (بـیـزـارـیـ رـیـیـ بـوـ دـلـ مـؤـسـلـیـنـیـ
 خـوشـکـرـدـ) خـوشـکـرـدـ (موـسـوـلـیـنـیـ
 خـهـرـیـکـ بـوـ بـیـزـارـدـبـیـوـوـ).
 لـبـرـدـدـاـ کـیـزـارـیـیـهـ کـهـ هـنـدـ کـهـرـدـیـهـ رـیـیـ
 خـوشـدـهـدـ بـجـیـتـهـ نـتوـ دـلـ مـؤـسـلـوـنـیـ
 یـانـیـ ئـهـ وـهـ بـیـزـارـیـیـ بـهـیـ ثـیـرـادـهـیـ
 مـؤـسـلـوـنـیـ بـوـ، نـهـ کـهـ مـؤـسـلـوـنـیـ بـهـ
 خـواـشـتـرـخـواـزـیـ (خـهـرـیـکـ بـنـ) بـیـزـارـبـیـ.
 خـهـرـیـکـ بـوـ.
 بـیـزـارـدـبـیـوـوـ. هـمـ رـاسـتـکـرـدـنـهـوـهـیـ
 دـهـمـ نـاـوـهـاـیـ نـوـسـیـبـاـ (خـهـرـیـکـ بـوـ
 بـیـزـارـبـیـ).
 ۱۷- (کـارـدـانـهـوـهـ تـیـزـیـ بـهـ رـانـبـهـ رـیـانـ
 دـهـنـوـانـدـ) بـهـمـنـیـوـهـیـ چـاـکـیـکـرـدـوـمـهـوـهـ
 (کـارـدـانـهـوـهـ، تـوـنـدـ) بـهـ رـانـبـهـ

با هر اسکرینه و کاندا و شاهی
عمرده‌ی به کارده‌هیتی و دیدگیتی
(جدیتی کانسی). گریمان به نهاده
نازانین به کوردی مانای نهم و شانه
چین (سینکس) (خیال) (عشقیقه)
خیانه‌تکانی (جدی) (فوفیسه‌که)
(جزمه) (تومهت) (دمبلو ساسی)، که‌چی
جهنابیت اه راستکردن و کاندا همان
نهام و شانه‌ت به کارهیتاوه، با ورنکام
ئیوه‌یش هندی من کولهوارین!
نه‌وهتا خوتان گله‌ییم لیده‌کهن و
ده‌نوونس (هر وودها کاک موکری لام
و درگیرانه‌یدا سه‌دان و شاهی عماره‌ی
لوجی خوی هیشتوونه‌ته‌وه، که وشه
کوردیبه‌کانیان له زمانه‌که ماندا زور
باوه‌کارهاتونوی
نهام برادره لراستکردن و کانیدا نهم
و شاهی عمر میانه، راستکدو و مته و
ربوا (ایده) دانانه، و هچ، بع

نهفوناند) نهاریم و برویم
نهنیا و شهی (تیز) ای کردیوه به (توند)
وشهکانی (رق- توند- تیز- سه خت)
نهمانه همه موسوی له زماندا له گهل
(کاردانهوه) به کاردین.

گه لا جار بیستو و هیتی گوترا بیت (زمان
زبری) (فسدرقه) که نهمانه تعبیری
خوازه می زمان و رهوانی تیزی له زماندا
دروست دهکن و زمان دولله مهند
دهکن (کاردانهوه) تیزی (ههله نیمه
هرودها جنایاوی لکاوی (یان) که له

(جه بهه‌ی چه نگ) کردووه به
(به ره کانی چه نگ) (عینادی) کردووه
به (که لره هقی) (باره‌گای ریئاسی)
کردووه به (باره‌گای سمرکردیه‌تی).
۱۱- (وینه) یه کی چونه‌ی نایابی
مُوسَوْلِینی (کردووه به) (وینه) یه کی
هونه‌ری نایابی موسوی لینی.
نه سلی رسته که یش ته مهیه (وینه) یه کی
هونه‌ری نایابی مُوسَوْلُونی (رینتووسی
(وینه) یه کی کردووه به (وینه) یه کی)
(مُوسَوْلُونی) کردووه به (مُوسَوْلِینی)
کوایه من ئام و شانم ناوا
نووسیوه.
له سر ناوی (مُوسَوْلُونی) و هندی
ناوی دی قسمه هیه:
یه که: من و هرگیم، د. حسن جعفر
چونی نووسیوه دهی ناواهابه رینتووسی
کوردی شکلتووسی کم. نه ک بیو
چاکه‌مهوه دزمانم ئیتالیه کان به
(مُوسَوْلُونی) ده لین (مُوسَوْلِینی)،
چونکه له عربه بیه و تدرجه مهمن

بابته که زیاد نه کردووه، جکه له
دهستیو هر دانیکی بیمانو بیننما،
هه رووه‌ها لهدوای و شاهی (له مکله)
(دا) یه کی زیاد کردووه - کوایه مبهمستی
راسنکردنوه‌هیه - به لام به بیون و
نه بیونی نهه (دا) یه دارشتن ریزمانی
رسنکه هله ناپیت.

۵- به نه نووسیوه‌تی (به سه رنج
هه مو و چیکم رووت دکرده و) ئام
برادره ناواهه چاکه کردووه نهه و
(به خه) یال هه مو و چیکم رووت
ده کرده و) ئسلى په ره گاهه که پیش
ئامه مهیه: (به سه رنج هه مو و چیکم
رووت دکرده و. هر که کچه گنجیکی
چوام دیبا به خه) یال له بیده دهه
چوام روت و قوت دکرده و).

لیردا مُوسَوْلُونی دهی: (به سه رنج
هه مو و چیکم رووت دکرده و). و اته
ئو و کچانه و جو وی فیلیپیان هه
تنهها به سه رینکردن رووت دکرده وه،
ئو وجاهه بردام دهی و ده لی

خوینه نازانی ئەم باباته لە عازمی بیان فارسی یان زماننیکی ترزووه کروووه بهم کوردییە، باشە بو سپیری رینتوسو: د.حسن جعفر ناکەت تەنانھات ناواکەم بەعەرەبی نووسیو، نەمنووسیو د.حسەن جەعفر، برادر کۆلکەخونەواریش دەزانی د.حسن جعفر -عەرەبی، ئەگەر فارس بۇوايىھ شەوا دەببۇ به د.حسن جعفری، ئەگەر تۈرك با دەببۇ به د.حسن جعفر اوغلو.

رەنگە بلى لەعەرەبیشدا: (جعفری) ھەنھەیەو (ئېراھیم جەعفری) بىش نۇوننیھە.

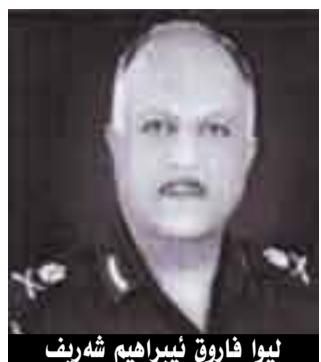
د.حسن جعفر -ئەم جعفر - ناوی باوکى دىكتۆر حەسەنە و لەقەب نىبىيە. نووھەم شىتش وەك مامۆستايىكى پىشپۇر دەلىن: (بىم کوردىيە كە بە راي من پۇيىستە سەرلەبەرى دابىرچىرىتەوە. بەمانايىك الەماناكان دەمەويىت بىكەم بەکوردىيەكە خۆي. لىزىددە دەچەم سەر ئۇ خەشتانەي رووستى كەردوو، كوردىيەكەي من رەندەتكاتەوە، كوردىيەكەي خۆشى خەستووته ورۇ، ھەندى لە رىستەكانى دەنووسىمەو:

1- من نۇووسىمە:

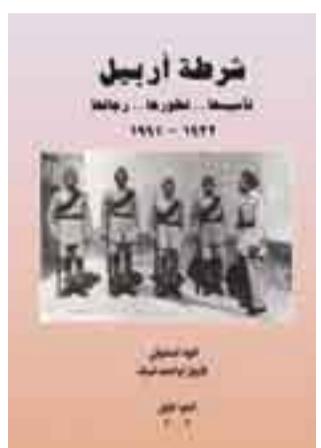
(شورەبىي سېكىسى سەركردەكانى جىهان) عەبدولرەحمان بەم شىۋىدە دەسكارى كەردووو نووسىوپەتى (شورەبىي سېكىسى سەركردەكانى جىهانە) بەم شىۋىدەش راستىكەردووته ورۇ (شورەبىي سېكىسى سەركردەكانى جىهان).

باشە كەرىمەن ئەم نۇووسىنە - تەرچەمەدە (پۇيىستە سەرلەبەرى دابىرچىرىتەوە) فەرمۇو تو ئەم رىستەيەت داۋاشتووھە و (جەلە شورەبىي دەسكارى كەنەكە) جىاوازيان سەرنىنجى ئەم وشانە بەدن لە خاشتەمى سەرەوددا:

لیما شادیق نیز این کنیتی میگویند که بخوبی دلخواهی داشته باشد و بخوبی دلخواهی داشته باشد.

لیوا فاروق ئیراھیم شەریف

شـرطة أـربيل

به دهستاریه و چاپده کریته و،
نزیکه ۷۰۰ وینه دهگمه نسی
له گه لدا بلاوده کریته و.

د.کمال مهندس میزون و نووسی
گهواره که لاهکه مان له پیشنه کی چاپی
دومومی کتتبی پولیسی هولیز.
دهانی: دهبن مروف له ثاست نمود
کتنیه هققیت بی، به تاییهه تی
کتتبی "پولیسی هولیز..." که
ئه وه نیشانه داد، که کورد روالی
به رزی هبووه له دامه زراندنی
دهولهه تی عیراقی نوی.

هه رودها له شوینکي دikeه دهلى:
نکولى له دارشتنه وodi زمانى
نووسين ناکرى، کوايکروه
بهشتويهکي ثاسان و له هر
بارود خيکدا بى خويئر بؤ لاي
خە بالكتشكات.

خوی بالسینیک.
شاپیلی باسه لیوای مافپه روهر
شارووق ظیراهیم شهربیف له سالی
۱۹۵۱ له کورکه سه راهی قه لای-
ههولیز له دایک بووه، خویندنی
سرهورتایی و ناوهندی دواناوهندی
له ههولیز تهاواکردووه.
له سالی ۱۹۷۲ له کولیژی
پوپیس و درگیراو. نیستا جیگری
به ریووه بری گشتنی هاتوچوچوی
هه ریمی کوردستانه و چهندین
پوستی دیکه شنی له و مزاره متی
ناوخرؤی حکومه متی هه ریمی
که، بستان له نهسته گ ته.
۲۹

دەقەکانى ئاقايىستاي زەرمەدشىتى بە دەستى جەنگاوارەرەمەكەننېيەكان و خابپورەكىرىن و دىزىنى زۇربەي شوينەوار و كۆننېهكانى كورە.
بەدرىزىايى مىزۈۋو كورە بايەخى بە جىپۇلەتىكى ولۇتەكەي داوه و لە شورىشەكانىشدا "دۆل و درېبەند و لوونكەمى چياكانى" بۇ دۇزمۇن جى نەھىيەسۇرۇو و پېشىتى بە چياكان و سامانە سرووشتىتىكە خۆى بەستوو و درىزىدە بە بىزافە رەواكانى داوه.
دەرىبارەمى بايەخى جىپۇلەتىكى "چياكان" زانى گەورە "ھۆلدش" دەلىن:
چيا باشتىرين شوينە بۇ بەرگرى لە خۆكىرىن و لە ئامىيز كەدىنى نەتەمەيدىكى بەش خوراۋ، چيا بۇ كورە مۇلگەي ژيان و سەنتەرى بىزۇننەوەيى رىزگارىخواز و ناكىرى فەراموش بىكىرى، چونكە چياكان بۇ كورە وەك بەرئىزىنېكى بەھىز و كۆشى ئازام وايە.
شورىشەكانى كورە بە بەلكە سەلماندىيان، كە چياكان لە نتوانەرچاوار بارچە لەيمىد دابراوەكان، كورىستانى نەكەردىتە چوار كەرتى لەيمىك جياواز، بەلكو كورە لەكاتى هەلگىرساندى شۇرۇش دەتوانى لە دۆل و دەرىبەندەكان يارماھتى يەكتەر
ئۆزىيان پېشىتىل كەرۈۋە...
رەۋەھە "ئەلڪسەندەر دى سېقەرسىكى" كورىستان بەيمەكىن لە باسمانى كارەمنۇسى جىھان دادەنلىقەچى جارەمنۇسى جىھان دادەنلىقەچى لەم ناۋەچى يەدا دەلىن: "ھەرچى لەم سەرۇرىتىتى دەست بىسەر تىكىرى يەھاندا دەتكىرى".
لۇھەمان مەبەست زانىايى سۈىدى "رۇدۇلۇك كان" و زانىايى مەريكىي "نېيكۆلاس سپايكامان" لە بىتۇرۇنىيەمەن كەناباندا بايەخىنى، بايەتىيان بە كورىستان داوه.
ھەرچى كورە حالى حاززە لە كورىستانىكى كېشەورى و بىن الائنى درىيايىي دەنى - الدولە مەغافقە - بەلەم بۇورى لە دەرىيا بە بايەخى شۇنىيەتى كورىستانى ئەم نەكەردىتە، بەتايىھە ئەم بەرددەمە ئەتەۋۇزمۇي جىھانگەر ابىي - العو لمى - بېشىكەوتى كەنەلەلۇئىياس سەرەدمەن و بەرپلاۋى ئاناڭلەكان راڭەياندەن و مانىچە سەنگىر، دەنگى دەلىرى مېللەتى كوردى گەيەنۇتە ئەم دەنگى دەلىرى بەرفاوانە.
د و ر ا بىيە

تارکی *Turkey* **بادات، بیو نموده:**
سمکوی شکاک یارمه‌تی شورشی

شیخ مه حمودی حفیدی دا کۆمه کي
کرد. هه روههها "بارزانی نهمر" و
پیشمه رگه کانی له رینگي
"کیلهشین و مرگه موهر"
خۆيان گەياندە برا
کورده کانیان له
کوردىستاني ئىران
و يارمهتى پیشەوا
قازى محمدىان
دا بۆ دامەزراىندى
کۆمارى كوردىستان
له مەھاباد.

ریاضی پیشگیرانه مذکور است.
لهم سه مرتبه ندهدا بوقمان رون
دهبیته و که کورد ناویزانی
سروشتی و لاتکه هی بورو و لئی
دانایری، چونکه سروشتی پیکه هاتهای
جبولوجیا و هئت تکرافیای وا
رخ خساند ووه به جو ریک کورد لهم
سی گوشیه سفونورییدا شاگاداری
هموال و جموجو لی یه کتر بن و
به شداری له دارشتنی به رنامه هی
ستراتئری نه ته وهی و نایینده
خوبان یک، لیرددا بی پویسته
وک شرکیکی نه ته وهی و مافیکی
رهها پت خومن به جو گرافیا
و جیو پله تیکی و لاتکه مان
ببستینه ووه بدره و نایینده هی کی
پرشکدار و دعوا روزیکی روناک و
به ختوده.
زیده: ۱- د. محمد سعید السماسک- الجغرافیه
السياسیه.
۲- د. علی محمد المیاح- علم
الجیوپولیتیکس.
۳- د. رشاد میران- نهزادی کورد.

۲۰۰۹ یه کمه می شو و کتیبه له سالی
له چاپخانه کی ثاراس چاپکارا وو
نزيکه ۵۰ وينه له خذگرت وو وو
له ماوهدیه کی کورت له بازار وو
کتبخانه کان فروشراوه، بؤیه له
ئائیندېه کی، نزيک جایي بو وو وو

له‌گهله بلاوکردنه و هو خوینه ران
پیشوازیبیه کی گه‌رمیان لیکردو
جیگای شانازیبیه بهو کتیبه
می‌ژووی پرشانازی پویلیسی
اهه ولیرم خستوته روو به وینه و
دیکه منتنی، ته‌واوه. بـو جایه

دهدکرد، کتیبه‌ی «پولیسی هم‌ولیر...» ثهودنه لای خله‌کی خوردستان به تایبته‌ی و هم‌ولیر گشتی قبول بی.

کورد و چیزی بله تپکی کوردستان

پیکه‌یه‌کی به‌هیزی جیو-پولتیکی
هه‌هه، وی‌رای بیونی رووبه‌ریکی
به‌فراروان له‌پیده‌شته به‌پیت و
فه‌پی کشتو کالی و ژماره‌هیدک چیا
عاسن و سهکه‌ش و دهله‌مندی
له سامانی کانازی و داهاتی شاو،
ئه‌م فاکته‌رانه‌ش تاییه‌تمه‌ندی
کوردستانه و بو حالتی پشیوی
شه‌رو و

تاختیک و به رژیوه‌ندی دوله‌ت و
هاوکوک بعونی له‌گله جوگرافیای
سیاسی و ثابووری و سوابی و
مسوکم، کردی نایینده‌پیو دنیبیه
دبلوماسیبیه کانی نیو دوله‌ت و
خوشنگزه راتی دانشتوانه‌که‌ی،
چونکه جیوپلیتیک چ وک
زانست یا وکو تیور به دوله‌ت و
به‌ستراوه و هلمه‌رجی دارشتنی
سترایتیزی نه‌ته‌وهی و برنامه‌ی
کاری ئیستا و نایینده‌للاتی
پیوه به‌نده پیو دنیبیه کی
نووندو تولی به

کورستان- ولاتی کوردان
بتو خاکه پیرز و موقدمه سه
ده گو تری، که نه تنمه و می کوردی
تیدا نیشته جیهه و وک گرو بینکی
یه گر تنوی هوموجین ناویزانی
خاکی ولا ته که بی بووه و هه زاران
سال پیش ئیستا مردانه به مرگ بیان
له زیدی باوک و بایرانی خویان
کرد ووه و نامیز به ندی چیا به
سم رکه شاه کانی توروس و زاگرس
و قندیل و حمسار و سوت و پیده شته
کشتون کالیه کان بونه و چه شنی
شو و رایه کی پو لایین به راه مهربه
له شکر کنیش دیندانه کانی نه بیاران
و ناحه زان و مستان و به بیگانه

بوبونی مهربنیک له حاکمه کیان رازی
 نمبوونه.
 له سوئنگی ئەممەوه ئارکیچلۇز
 ناسان و بېرمەندانى مېزۈوئى
 كۆن، لە ئەنجامى
 كەنھ و پشکنین
 سەدەن بەلگەي
 دانسقە يان
 دەستكەمتووه،
 وەكدىكۈمىتى
 بەھادار بۇ
 مېبەستى ئەرىپتى
 راو بۈچۈونەكائىناندا
 لە لېتۈزۈپەنەكائىناندا

پشتی پن دمه ستن، به
تایبه تی له کارو کرده دوه و
شیوه حومرانی خیله ساتنه کانی
زاگرس، که به نهاد و رمچه لهک
کوردن، و هک: "خوته و لوتویی
و کاشی و کاروخی و میتانی و
سبواری و مدبیه کان" که سالانی
پیش زایین جله و به دسته ته او وی
میسوزی و تامیلی باکور بیون.
لهم سه هرینه دنداد در دهدکه وی،
کورستان چه که کیک خاسیه تی
جوگرافی و نه تنزک رفاقتی
جیوه مرغوف لوزی ده گمه نه همه،
که له هرینه کانی دیکه عیراقی
عمره بی جیا ده کانه و، بؤیه
ده بینن کورستان شوینیکی
ستر اتیو با یه خداری له نه خشنه
جوگرافیا سیاسی روژه له لاتی
نا فیندا هه بیه و بیوشه روانگه
تبروانی کی جیوه بیه تیکنان
و سیاسته ته داران، تاراده هیک
هزرمدند "ماکینه در" خاوه نه تیوڑی
"لی زه مین" کورستان به بهشیک
لها نوچه که وانی ناوخته داده منی
که که وانی که دوره دلی رزوی داوه
و له رووی سامانه سرو شتیبه کاندا
ناوچه یه کی دهوله مهند و به هاداره.
ثاشکاره چه که کانی جیوه له تیک
کار دانو ویه کی فرموده ایان لمسه
مانه وه و دریزه دینه ایان نه ته وه
لمسه رخاکه کیده همه، چونکه
هاور ازیونو نه ئه مه که مکانه به
مانای بر کاره ارایونو نه چه مکی
ئاسیشی نه ته وه دیت، واته
دسته بدرک دنی کاروباری دولت
هه لسو وراندی کاروباری دولت
له خزمه تکرنی ستر اتیو و

الجيوبولتيكا" داده‌لتی: "نهت‌وهی کورد زور له میزه نیشت‌جهی زنجیره چیاکانی هه‌رئیم روزه‌لاقتی نه‌نیادول تا زنجیره چیاکانی راگروف بوده، که‌چی به ده‌ریزایی میزه و کوردستان دوای له‌ناوچونی ئیمپراتوریه‌تی میدیا، هه‌ردهم به دهست ئیمپراتوریه‌تی گه‌وره‌کانی ناوچه‌که وەک: "سەفه‌وی و عوسمانی و هی ئوروپیاش - بەرباتانیا و فەرمانساو رووسیا قەیسەری "نالاندیوه‌تی و بەپی قازانچی خۆیان کوردستانیان هه‌لی‌سوراندورو و ئەم پارچه و ئەو پارچه‌ی کوردستانیان کردورو بە هه‌رئیم بیاک‌کەرمەوە له نیوان خۆیاندا و ناماچ و ناوائی نهت‌وهی

خوکردن و سنهنگی
 جیوپولتیک و قوولاًی
 ستراتئیژی دستبتهایر دهکات،
 ئەمەش ھاندەر بۇ گەلى كوردىستان
 بۇ پېت مەنمەنە خوکردن و بەرگىرى
 و ماندۇوهى بەردەوام و درېزىھېيدانى
 شۇرسەنگانى بازىچى رىزگارىخوازى
 كوردىستان و گەيشتنى كورد بە¹
 لۇتكەي مورام و ئاواتى دىريۆكى.
 ئاشكرايە كوردىستان شوينىكى
 بايە خدارو گرنگى ھەيدە لەسەر
 نەخشەسى جوگرافيايىسى راميارى
 رۇزھەلاتى نافىن و دەكەۋىتە
 نیوهەگۆى باكۈورى زەمىن لە
 نىتىوان ھەرىدو خولگەي "قەرۋال و
 كارۋولە"، كە ناوچەي فينىكى
 باكۈر ناسراوەولە رىزبەندى ولاتە
 ھەرە بەتۇناناكان و بېرىچاۋەكانە و
 ئايىندەكەي روشەن.
 زانىانى جيوبولتىك لە ئەنجامى
 دارشىتلىك تىورەكانىيادا واي بۇ
 دەچىن كە ئەم شۇينە ستراتئىژو
 دەم لەمەندەن كە، سەستان بەن ئەنلەپ

ئەو وىنانەي پاش تەمەنیک، يادەوەریيەكانیان دەگىرنه وە

لە ئەرشيفى: كەمال مەھىدەن

بەغدا، كىلە الاحتفاط، ساٽى ١٩٦١
كەمال مەھىدەن، فائق جەمیل عەلى

ناھەنگى نەورۆزى كۆمە
ساٽى ١٩٥٤

بەغدا، جەمەيەي سەقافەتى كۆردى، ١٩٧٢
ئىسماعېل دەسۋىل، عەبدولەحمان گۇمەشىن، كەمال مەھىدەن

پارىس، تاۋۇرى ئىشلەن، بۇ پارىزىڭارى لە سىاسىيەكانى مەغىب
كەمال مەھىدەن، سامى مەجۇوب

بەغدا، شەقانى نەلەشىدە، ١٤ تەممۇزى ساٽى ١٩٥٩
خۇپىشاندانى ليزىنى ناچىچەي بەغدا

زىارتى قەبىرى جەمال عەبدولنەسەر، قاھىرە، ١٩٧٧/٧/٢٥ (كەمال مەھىدەن، شەقىق رەشيدات نەمین عاصى
پارىزىدەن ئەردەب، فەيسەن حەبىب خەيدەران نەقىبىي پارىزدەن عىرماق

قاھىرە، ١٩٧٧/٧/٥ خۇفتىنى فاتىحە لەسىر قەبىرى جەمال عەبدولنەسەر
جەمال المصورانى، مىستەفا بەرادەن، شەقىق رەشيدات، عەبدولەحمان يوسفى، كەمال مەھىدەن

قاھىرە، ٥ ١٩٧٧ دادانى گۈل نەسىر قەبىرى جەمال عەبدولنەسەر
مىستەفا بەرادەن نەقىبىي مىسەن، كەمال مەھىدەن، سامى مەجۇوب نەقابەي عىرماق

نەنچومەنلى پارىزدەن عىرماق لە بىرۇت، ١٩٧٠، مەھدى الحوسىن، عەبدولەزاق جەدىس، كەمال
مەھىدەن، حوسىن جەمیل، سەلمان عەزاوى، عەبدولەزاق سافى

قاھىرە، ١٩٧٧/٧/٨
میواندارى شەقىق رەشيدات بۇ نەقابەي پارىزدەن عىرماق

نەورۆزى ١٩٦٨، قاعدى خوند، قۇنسۇنى بايلەزخانەنچىن لەگەن سكىتىرەكە كاڭ حەمسەن حوسىن، كەمال
موقۇن، كەمال مەھىدەن

نەورۆزى بەغدا، ساٽى ١٩٥٩، هۇنى گەل
تىپى گۇرانى كۆردى

نەورۆزى ١٩٥٩، بەغدا، هۇنى گەل
كەمال مەھىدەن، عۆمەر دەھشەن، نەھىمەن نادىر

مەغrib، كازاپلاتكا، سەفاري عىرماق
كەمال مەھىدەن، مەممەد نەمین قەدەجەقى عەسكەرى عىرماق لە مەغrib لەگەن سەفيرى بۇنگاريا

كەمال مەھىدەن بەرىنۋەدىرى شاردوانى قورنە، مەممەد عەلى نورەدەن بەرىنۋەدىرى شاردوانى كۆنە،
عەبدولواحىد بەرىنۋەدىرى شاردوانى رواندۇن، بەغدا كۆنگەرى شاردوانى ئىيىكەن ١٩٦٧/٤/١٠

روونکردنەوەپەك دەربارەي "جەڙنى كەران"

تازه سیاقان به رو
شاوادن کردن و دمچو
الیر خانووی لئى دروست
دکترا، زوربی خانووه کان
قوروبه برد بون و سریان
داره بی بولو، ئەوکات
خالم لە خانومکى ئاوا
دەپەيا، بولو "کەرى" هېبۈو
ھاتنۇچۇي دۆلۈ سماقاولى
دەكىردى بۇ گۈندى ونكى
سوسىي و عەلیاوه، دارو
رەزۋۇو "خەلۇوز" دەھىتنا
و لە بازاپىي ھەولىر
دەھىفروشت، واتە بېئۇيى
زېئىانى لەسەر ئۇ دوو كەرە
بۈبۈو، لەسەر ووبەندى كەر
كىگىرانەكە سەردىتىم كرد،
شەمىي كەوتىنە قسان،
قسەسەتات و قەسىرى بىر،
ھەھەر لە ناو قسەسەكان خالم
كەنگۈچى دەزانى لەم رەزۋانە
كەنگۈچەندىكىم سازدا چاك
بۈبۈو سەرپىشىتىدا ھەچۈو!
كۈوش: "چۈن ئادىم بۆمان
بايس بىكە؟ كۆتى لە گۈندى
وتكە بۈوین بۇ دار و رەزۋان
چۈچۈپ بۈرۈم، دەنكۈي ئەمە
بىلاپىلۇو، كە لە ھەولىر
كەران دەگىن، مەنيش يەك
دۇوو رۆز خۆم خافلانىدۇ
لە دوايدا بارەك رەزۋۇو

نازنناوی نایینی: واته نازنناوی ریباز و تمریقه‌ت و مهلایه‌تی و سوّفیگری و عیرفان و حاجی و پله‌کانی شاگردی حوجره‌ی مزگه‌وتان، که به ته‌نیا ناویراوه، یان لسهره‌تای ناوی ئه و کمسه هاتووه یان له دوای ناوه راسسته‌قینه‌که‌ی هاتووه و مکو ئه‌مانه‌ی خوارمه‌هه:

۱- نازنناوی ریبازی ته‌ریقه‌ت‌کانی کوردستانه که بهم شیوه‌هی خوارمه‌هه بwoo که بوویته نازنناوی ئه‌که‌سه‌ی، که چوویته ناو ئه و تمریقه‌ت‌هه:

۱- عاه لؤپی: ناوی ریبازیکی ته‌ریقه‌ت.

۲- کونه‌بیوشی: ناوی ریبازی ته‌ریقه‌ت.

۳- مه‌لودی

۴- پیر شالیاری

۵- مامه ره‌هزایی

۶- نه‌قشیبه‌ندی: گهوره‌ترین ریبازی ته‌ریقه‌ت‌هه که کوردستان، که "مهولانا خالیدی نه‌قشیبه‌ندی بلووی کردوتوه"

۷- یه‌زیدی: یه‌زیدی: بwooه به نازنناوی توییزیکی گهوره‌ی میله‌تی کورد، که "یه‌زیدی" دینیکی کونی کوردیبیو ئیستاش هه ئه و تیره‌دهی په‌پیرموی دهکن و بwooته نازنناویشیان و مک:

مه‌حموود یه‌زیدی.

۹- قادری: دوومه ته‌ریقه‌ت‌هه له دوای ته‌ریقه‌تی نه‌قشی دیت، که له شیخ عهدی‌لوقاری گه‌یلانیبیوه هاتووه.

۱۰- مورشیزاده: خه‌لک‌که‌ش نه‌یانتوانی مورشیزاده‌کانیان به درو بخنه‌دهه گه‌داد ۱۰.۸.

۱۱- دیوانه: دووه‌مین پله‌ی دهرویشه و دهیتته نازنناو.

"بیوانه مهولودی باوکی .. خاک-۱- ل ۲۰۰" مهلا:

۱۲- مهلا: ئه‌وهی "عیلمی خویندی دهیتته له‌قمه‌ی و دهکه‌ویته سه‌رها تای ناوی و مک: هه‌روهک حوجره‌ی "مهلا عالی". خاک-۱- ل ۱۵۰.

دهیتته نازنناوی کوری مهلاش، و مک: "که‌ریم مهلا، مه‌مه‌لی مهلا"

مه‌لای گهوره: نازنناوی چه‌نابی مامؤسستا مهلا مه‌مه‌لی کو بیهه، له‌بهره‌یوه‌ی له دوای باوکی بwoo سه‌رőکی زانایان، نازنناوی "مهلای گهوره" و درگرت.

۱۳- موفتی: ئاخیر پله‌ی مهلایتیده و دهیتته نازنناوی ئه و کمسه، و مک: "مهلا مه‌حموودی مفتی". میتزوو ل ۱۷۹.

۱۴- حاجی: نازناوی ئۇ كەسەرى دەجىتە حەچ و لە سەرەتاي ناوى ئەسلى دىت و دەبىتە نازناوی كورەكانىشى حاجى محمدەدى خۇشناو . حەقە ل٤٨.

۱۵- سەيد: نەھى پىغەمبەرن، رۆزبەيان شالى سەوز دەبىستن، دەكەويتە سەرەتاي ناوى ئەسلى و وەك نازناوىك بۇ ئۇ كەسە بەكاردى.

۱۶- سۆفى: پلەيەكى تەريقەتە "رىش" دەھىلەنەوە، لە جىاتى پىرج و دەبىتە نازناو، وەك: سۆفى نەبىي شىلە .. حەقە ل٤٩.

۱۷- فەقى: ئۇ كەسەرى چەند سالىكى لە حوجرە خۇپىتىبى دەبىتە نازناوى، دەكەويتە بېش ناوى ئەسلى.

فققی عقولای باوکی کیخوا عومه ر
مینیز وو - ۲ ل - ۲۶۴

۱۸ - خه لیفه: جینگری شیخ له شویننان
خه لیفه حمسن له پال سمه کوکر کر، خاک - ۱ - ل ۳۶۸

۱۹ - پیر: چاک:
"پیرداود، پیرمه مسورو، پیر خه ل"

۲۰ - ده رویش: ده رویش یه کهم پله هی ته ریقه ته له سمه ره تادا، که
تدریقه ته و هرگز و پرج ده هیلیتنه و ده بیتنه نازناو. له سمه ره تادی
ناوهه دیت:

ده رویش عبیدوللا

۲۱ - قازی: حاکم: زربه هی مه لاکان ده بونه قازی، و هک نازناویک
له سمه ره تادی ناووهه ده هات، یان بؤ نه و هو و کوره کانی له دوای
ناویان ده هات، و هک: "قازی محمد" قازی کاکه حمه می بؤکان.
شهره ف ل . ۲۱۰

سنه یقی قازی.. شهره ف - ل . ۷۰.

۲۲ - مه لازاده: نه و هی مه لا و هک نازناویک بؤ کوبی نه و
به کارهاتووه.

مه لا جه سنتن کاک مه لازاده.

مجیور - ۱) مجموعی کلی ۲۰٪

۲۳ - کاکه‌یی: ریچکه‌یه کی دینیبیه له کوردستان، هاوار کاکه‌یی، هردوپول کاکه‌یی

۲۴ - نیمام: پیشه بوای ثانی
نیمام علی رهزا، نیمام محمد، نیمام موسای کازم:
نازناوی پاک و خاوینی:
کشخه: نازناوی پاک و خاوینی و پوشته و پرداختی بووه نازناو
بو تهود که سهی، که هه رهدم پاک و خاوینه، ودک:
محمد که شخه، ته محمد که شخه.
نازناوی هرقله و شه مشون

هرقهل: پاله وانیکی سینه‌مایی بوو، پان و پوپو دریز بوو، بویه
بووه نازناوی ته جوژره که سانه، که له شبتوهی هرقله لی سینه‌مایی

بوون، له دواي ناوي ئەسلىيە و دههات، وەك: "كەريم حەرقەل
"حەسەن حەرقەل" "كەمەل حەرقەل"
ھەرودەها پالەوانىكى ترى سىينەمايى ھەبۇو "شەمشۇن" ئەۋىش
بىبۇوه نازنانو "يۈسف شەمشۇن".
"نازاننۇ خۇيىدىن"
له دواي خۇيىدىن تەواو كىرىن نازناناو ئە و كەسى، كە خۇيىدىنە كە
تەواو دەركات لە بوارى خۇيىدىن، دەرس و تەنھە كارداشىكەت، نازناناو
تايىبەتى خۇيان ھەمە، كە لەسەرەتتاي ناوهەو بەكار دەھېتىرى جا
ئە و خۇيىدىنە تايىنى بى يان خۇيىدىن ئامۇزچاڭما زانكۇ بىت
1- خۇيىدىن رېقلالوپى بە "مەلا" حەممە گۇرۇ

٢- مامۆستا: ئەو كەسانە لەبوراي وانەوتىنەوە كار دەكە ن و وانە دەلىنەوە ئەتتو مامۆستا زانىي... خاک-٢ لـ ٣١.

٣- مامۆستا فەمۇزى... شەرەف لـ ٧٠.

٤- ميرزا: نۇرسەرە كاتبى ئاڭاۋى پىاۋى دەولەمەند، كە دەفتەرى بۇ دەگىرنەوە، دەبۈوه نازنانو، لەسەرتاتى ناواي ئەسلى ئەو كەسىوە دەھات، بە نازنانا دەناسىرا ميرزا: سىمايلى ميرزا ئاڭا لەلواوه ويستابۇو گەدا .. لـ ٥٦.

- قازی محمد مهند که ئەمۇسَا میرزا مەممەدی قازى ناوبىوو مەجىئور ل. ۱۷.

- ۵ - سوختە: قوتابىي حوجىرى مىنگە وتان كە دەبىتتە نازنانا لە دواي ناوه ئەسلىكە دېت قاردى سوختەي نارىدەوە مال مەجىئور ل. ۲۹.

- ۶ - سەيدا: مامۆستا سەيدا جىڭەر خوين

جۆرەکانی ھاوسمەرگىرى لەلای عەرەبدا

ریار دهدن بچنه کیبرکیتی
دهدست هینانی شه پاره
قرمی، که گهنجانی کهنداو
وق شئم مهبهسته به کاری
بینن.

یان سه‌فهره‌که یان هه‌ردولا
ریکده‌کهون له‌سه‌ر
زمواج له‌کاتسی سه‌فهر و
گه‌شنتکه‌دا یان تنهانه‌ت
له سه‌ربازگه‌کانیشدا به
دریزی‌ایی ماوه‌ی سه‌فهره که
ئه و دووه ده‌بته ڙن و مبرد
به‌هه‌ممو و مانایه‌کی ڙن و
میر‌دایه‌تی له ئه‌رک و مافدا

لاد عوسمان
هینان و هاووسه رگیری
یتیمه له گریدانی دوو
و پیکیننانی خیزان و
ستنهوهی وهچه. له ولاستان
تاپایهه تی و لاتانی نهوروبا
بهر نهوهی هوکاره کانی
وسه رگبری له سه
ماهیه کی رهوان و دروست

 حاجی محمد‌محمدی خوشنماو. حقه ل.۴۸.
مسته‌فا حاجی، یسی‌ماعیل حاجی.

۱۵- سه‌ید: نه‌وهی پیغمه‌برن، زوربه‌یان
شالی سهوز ده‌بی‌ستن، ده‌که‌ویته سه‌ره‌تای
ناوی ئه‌سلی و وک نازناویک بو ئه و که‌سه
بے‌کاردن.

۱۶- سوْفی: پله‌یه‌کی ته‌ریقه‌تاه "ریش"
ده‌هیلن‌وه، له جیاتی پرج و ده‌بیته نازناو،
وهک: سوْفی نه‌بی شیله .. حقه ل.۴۸.

۱۷- فهقی: شو کس‌هی چه‌ند سالیکی له
حوجره خویندبنی ده‌بیته نازناوی، ده‌که‌ویته
پیش ناوی ئه‌سلی.

فققی عقولای باوکی کیخوا عومه ر
مینیز وو - ۲ ل - ۲۶۴

۱۸ - خه لیفه: جینگری شیخ له شویننان
خه لیفه حمسن له پال سمه کوکر کر، خاک - ۱ - ل ۳۶۸

۱۹ - پیر: چاک:
"پیرداود، پیرمه مسورو، پیر خه ل"

۲۰ - ده رویش: ده رویش یه کهم پله هی ته ریقه ته له سمه ره تادا، که
تدریقه ته و هرگز و پرج ده هیلیتنه و ده بیتنه نازناو. له سمه ره تادی
ناوهه دیت:

ده رویش عبیدوللا

۲۱ - قازی: حاکم: زربه هی مه لاکان ده بونه قازی، و هک نازناویک
له سمه ره تادی ناووهه ده هات، یان بؤ نه و هو و کوره کانی له دوای
ناویان ده هات، و هک: "قازی محمد" قازی کاکه حمه می بؤکان.
شهره ف ل . ۲۱۰

سنه یقی قازی.. شهره ف - ل . ۷۰.

۲۲ - مه لازاده: نه و هی مه لا و هک نازناویک بؤ کوبی نه و
به کارهاتووه.

مه لا جه سنتن کاک مه لازاده.

مجیوـر - ۱) مـوـسـیـقـیـ سـلـیـمـیـ زـارـبـاـزـ

۲۳ - کـاـکـهـیـ: رـیـچـکـهـیـ کـیـ دـینـیـهـ لـهـ کـورـدـسـتـانـ، هـاـوارـ کـاـکـهـیـ، هـرـدـوـبـیـلـ کـاـکـهـیـ

۲۴ - نـیـامـ: بـیـشـهـ بـوـایـ ثـانـیـ

نـیـامـ عـلـیـ رـهـزاـ، نـیـامـ مـحـمـدـ، نـیـامـ مـوـسـایـ کـازـمـ:

نـازـنـاوـیـ پـاـکـ وـ خـاوـینـیـ:

کـهـشـخـهـ: نـازـنـاوـیـ پـاـکـ وـ خـاوـینـیـ وـ پـوـشـتـهـ وـ پـرـدـاـخـیـ بـوـوـهـ نـازـنـاوـ

بـوـ ئـوـ کـهـسـیـ، کـهـ هـرـدـمـ پـاـکـ وـ خـاوـینـهـ، وـدـکـ:

مـحـمـدـ کـهـشـخـهـ، ئـهـ حـمـدـ کـهـشـخـهـ.

نـازـنـاوـیـ حـرـقـهـلـ وـ شـهـمـشـوـنـ

حـرـقـهـلـ: پـاـلـهـ وـانـیـکـیـ سـیـنـهـمـاـیـ بـوـوـ، پـاـنـ وـ پـوـپـوـ درـیـزـ بـوـوـ، بـوـیـهـ

بـوـوـهـ نـازـنـاوـیـ ئـوـ جـوـرـهـ کـهـسـانـهـ، کـهـ لـهـ شـیـوـهـیـ حـرـقـهـلـیـ سـیـنـهـمـاـیـ

بوون، له دواي ناواي ئەسلىيە و دەھات، وەك: "كەريم حەرقەل
"حەسەن حەرقەل" "كەمەل حەرقەل"
ھەرودەها پالەوانىكى ترى سىينەمايى ھەبۇو "شەمشۇن" ئەۋىش
بىبۇوه نازناناو "يۈسف شەمشۇن".
"نازاننار خويىندىن"
له دواي خويىندىن تەواو كىرىن نازناناو ئە و كەسى، كە خويىندىن كە
تەواو دەھات لە بوارى خويىندىن، دەرس و تەنھەو كاردەھات، نازناناو
تايىبەتى خويان ھەمە، كە لەسىزەرتاى ناواھو بەكار دەھىتىرى جا
ئە و خويىندىن تايىنى بى يان خويىندىن ئامۆڭۈڭا زانكۇ بىت
1- خويىندىن رېقلالوپى بە "مەلە" حەممە گۇردى

٢- مامۆستا: ئەو كەسانە لەبوراي وانەوتىنەوە كار دەكە ن و وانە دەلىنەوە ئەتتو مامۆستا زانىي... خاک-٢ لـ ٣١.

٣- مامۆستا فەوزى... شەرەف لـ ٧٠.

٤- ميرزا: نۇرسەرە كاتبى ئاغا بىباوي دەولەمەند، كە دەفتەرى بۇ دەگىرنەوە، دەبۈوه نازنانو، لەسەرتاتى ناواي ئەسلى ئەو كەسىوە دەھات، بە نازنانا دەناسىرا ميرزا: سىمايلى ميرزا ئاغا لەلواوه ويستابۇو گەدا .. لـ ٥٦.

- قازی محمد مهند که ئەمۇسَا میرزا مەممەدی قازى ناوبىوو مەجىئور ل. ۱۷.

- ۵ - سوختە: قوتابىي حوجىرى مىنگە وتان كە دەبىتتە نازنانا لە دواي ناوه ئەسلىكە دېت قاردى سوختەي نارىدەوە مال مەجىئور ل. ۲۹.

- ۶ - سەيدا: مامۆستا سەيدا جىڭەر خوين

عہدوهہاپ شیخانی

مهدالیای نیفتیخار

دوکانیکی هه یهو لهو که وتووه.
 ۳- له سالانی "۵" حمید عوسناني
 هه ولتری که سکرتیری حزبی شیوعی
 بیو گیرا. له نوگره سه لمان یان
 بهندیخانه، به عقوبه پهناو نوینی
 "زیراپ" دا هه لات. خوی که یانده
 ده مووه ههندیخانه و لهو "مهلا"
 تیتی سایقه قوتاری کردو هینایه ووه
 کورستان. نتمري و سربرزی
 بیو مهلا تیتی سایقه.

عهبدولوهاب شیخانی

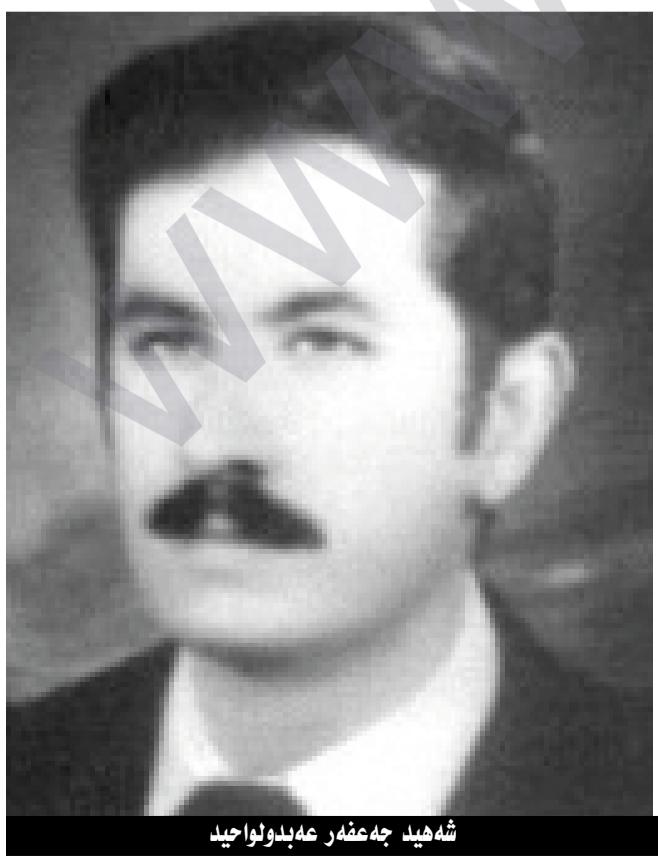
۱- مه‌دالیای ئېقىتىخار واتە "مەدالىا" شىستانىزى جامابرى" ناوىنىشانى ئۇ
كۆمەلە ھەلوپىستە قارغانانە بۇو،
ئۇ ھەلەپىستە ۋۇلابىنە بۇو، كە كوران
و كچان و ئۇنانى نەتمەدەكەمان نىشىنيان
داوه جاچ لە بوارى سىياسى بى يان
د بوارى ئەپپەپپۈرۈ و كۆممەلەپىتى
هونەرى بىن جىكىايى سەرسور مان نىبى!
چو كەن يېلىھىتى ئىتە زۇر ھەلەپىستى
جامابرىانە ئۇناۋى ئىشانداوه مېزۈو
شەھىدە. مەدالىاي ئېقىتىخار ناۋى
ئۇ "پەتەي سىيدارەيە"، كە شەھىد
لەملا قاسىم كەپ كوردى بى لە سىيدارە
دراد، كە بەرپىز مامۇستاى شاعىرى
پاپايدە رېزى كورد "ھېمن موكريانى" لە¹
چەند دېرىپك بۇ "كەلە كەپ" كوردى
شەھىدە لەملا قاسىمى توتوە. من ئۇ
ناوىنىشانام لەم شىعىەتى مامۇستا
و مەركوتتووه، كە دەلى بەداخەو لە
جاتىي مەدالىا.
يەتى لە ئەسستۇ كەپپەپپۈرۈ و مامۇستا

شور ورگری دکرد و نه دهد هیئت شو فخر که
خانواده که تیک بدان.
نهو سه که^۱ زور له جاشه
چلاخ خوره کان و خوفوش کان به
فاتر و به هله لویستربو.
له سالانی^۲ ماموستا خه لیل
ماموستا بوبو له بالیسانی، گوتی
نوو شی ماموستا چه میل رنجبر
ووم.
ههوكات پیشمehrگه مهقه راتی نه بوبو.
هر له جهوله دا بوبو.
هو تو پیم گوت ماموستا وز عتان
ما خوش چون پیشمehrگایتی بدو
بچوره دهکری. له وهلامدا گوتی بهو
خواهید دهی خوینم لم سر کورستان
بوزی. قسسه خوی هیناجی له کیوه
مشی ئاریز شه هید بوبو، خوینی
زایاه خاکی بیرونی کورستان.
له سالانی^۳ له هو لی گهل
ههولیز ریزم کوبونه ووهی کی کرد،
ووسنی وز بیری کوردی چلاخ خوره
که کری گیراویشی تیدا بوبو. باسی
خوکمی زاتیبان دمکرد، که زور به
پیادهوه در اوخته کوردان.
کوتیان شاکر فتح ههستاوه
هو تو هیچ گوکی زاتی راسته قینه
ههراوتهه کورد. ٹهه گوکی زاتی
شارتونیه. واپنامه هه و زیره
چلاخ خوره کورده کان خه بدریان لئ
او له سیداره میان داو گوپیشی دیار
بیبه.
خاله چهود گوتی مائی خارم له
سووسنی^۴ بوبو، له سبیینی تا ئیواره
سانیان کرد. ئیواری گوتمانه خالقۇنم
مان بینه، گوتی: وەل نان خەلاس
بوبو. گوتمان کوو دهی خەلاس
ئی، گوتی: پیشمehrگه لویستی چه ما خوربو
خوارد. ثوهه هله لویستی پیشمehrگه.
رام نانی به خوی نه ده خوارد دیدایه
پیشمehrگه.
لمسه جاده داره بنه نی دولی
شناواری تو وو شی پیشمehrگه بیک بونی
پیشمehrگه که بپرسیش بوبو. زستان
بوز زور سارد بوبو، قەمسەله لەی
بەهه ردا نابیو، گوتمان بۆ قەمسەلهت
بەهه ردا نیبیه. گوتی: وەللا بىلم چی.
بەهه لە بەهه ردا نیبیه. هەر ئەمودەم
ماموستا^۵ عەمول قەمسەلەکەی خۆی
بەهه رک دەهەوە لە بەهه ری ئەھو کرد.
مەدی کو بایم!
زور کاس بۆ کورد ماندو بوبینەو
جەستەتەندەمەمەن:
جەستەتەندەمەمەن:

به کلانیشکوف له چیا سه‌فین خسته خوارمه دوای ماویه‌ک که وته ئابلوقهی دوژمن، زور زبیره‌کانه خۆی قوتارکدیوو، بەلام نەشارمزايانە هاتیووه اوو دوئمن شەھیدیان کرد. ۱۹- غازى مام قادارى گوئى رۆزىك زور برسى و تىنۇو بۇوين لە پىشىمرگايەتى، له خۇمان بىزاز بۇون.

شـهـيـديـ نـهـمـرـ "سـهـعـدـيـ كـچـكـهـ" بـهـرـپـرـسـانـ بـوـ گـوـتـيـ كـهـهـسـتـيـ بـيـ كـرـدـ وـزـعـمـانـ شـرـهـ گـوـتـيـ يـهـكـسـهـرـ گـوـبـوـنـوـهـوـكـيـ بـيـ كـرـدـيـنـ، گـوـتـيـ كـورـينـهـ بـيـدـمـجـنـ زـوـرـ بـيـزـارـ بـنـ. بـهـلـامـ ئـيـهـنـابـيـ بـيـزـارـينـ، چـونـهـ پـيـشـمـرـگـهـنـ دـيـفـاعـ لـهـ كـورـ وـ كـورـسـتـانـ دـهـكـنـ. بـوـيـهـ گـهـوهـيـ ئـهـ وـ رـيـگـاـيـهـ هـلـبـيـرـيـ دـهـبـيـ بـرـسـيـ بـيـ دـهـبـيـ تـيـنـوـيـ بـيـ، دـهـبـيـ شـهـيـدـ بـيـ دـهـبـيـ زـوـرـ نـاخـوـشـيـ بـيـيـنـ، ئـهـ وـهـدـهـ بـهـحـامـاسـتـ قـسـيـ بـوـ يـهـ كـرـدـيـنـ رـهـهـمـوـمـانـ بـرـسـيـهـتـيـ وـ تـيـنـوـيـتـيـهـانـ لـهـ بـيـرـ جـوـوـهـوـهـ ٢٠- خـالـقـ سـهـيـدـ كـاـكـهـ دـهـلـيـ لـهـ بـهـعـقوـبـهـ كـيرـابـوـوـينـ بـوـهـ شـهـرـيـ كـورـدوـ عـرـمـانـ، كـورـمـهـكـانـيـنـ گـرـتـ يـهـكـيـكـ لـهـوانـ فـارـسـ باـهـوـ بـوـ. كـرـتـيـانـ بـرـديـانـ بـولـاـيـ بـهـپـرـسـيـ بـهـنـديـخـانـهـ كـيـ دـهـلـيـ بـهـپـرـسـيـ بـهـنـديـخـانـهـ عـادـهـتـهـ كـيـ هـبـوـوـ زـوـرـيـ لـهـ خـلـكـ دـهـدـهـتـاـ كـابـراـ دـيـگـوـتـ "خـاتـرـ ئـهـلـلـاـ خـاتـرـ مـهـمـهـ" ئـهـ جـاـ بـهـرـلـاـيـ دـمـكـرـ، وـاتـهـ دـبـاـيـهـ لـيـيـ بـپـارـيـمـوـهـ، دـهـلـيـهـمـوـ دـارـهـكـانـيـ لـهـ لـيـدانـيـ مـامـ فـارـسـ باـهـوـ نـهـ لـتـيـ يـارـاـيـهـوـ نـهـ لـهـ بـرـيـشـتـيـ دـاهـيـتـاـ، جـاـ دـهـلـيـ كـابـراـيـ مـهـسـئـوـلـ بـيـزـارـبـوـوـ لـهـ لـيـدانـيـ وـ گـوـتـيـ وـرـنـ بـيـبـيـنـ ئـهـ تـهـنـازـوـلـ نـاكـاـ ٢١- لـهـ شـهـرـيـ سـماـقـاـلـيـ، كـهـ لـهـ نـوـايـ رـوـخـانـيـ شـوـرـشـ روـوـيـداـ. شـيرـكـهـ زـوـرـ گـرمـ بـوـوـ مـاـوـيـهـكـيـ بـيـنـ جـخـبـهـرـيـانـ بـوـعـولاـ سـوـورـ بـرـوـ گـوـتـيـانـ سـهـيـدـ سـهـلـيـمـ شـهـيـدـ بـوـوـ، ئـهـ وـيـشـ گـوـتـيـوـوـ شـهـيـدـ بـوـوـ وـ قـورـبـانـيـ كـورـسـتـانـ بـيـ، مـنـيـشـ لـهـ تـقـلـيـهـ "سـهـيـدـ سـهـلـيـمـ" ١٥ـ.ـ قـوـهـ خـاصـمـ كـوشـتـوـهـ. گـورـهـتـرـيـنـ شـهـرـبـوـوـ لـهـ نـوـايـ رـوـخـانـيـ شـوـرـشـ كـرـدـيـانـ، مـامـ سـهـيـدـ كـاـكـهـشـ دـهـرـويـ كـارـيـگـرـيـ هـبـيـوـ لـوـ شـهـرـهـ ٢٢- سـالـيـ ١٩٨١ـ "لـهـ كـتـهـ رـهـشـ" ٤٥ـ.ـ "پـيـشـمـرـگـهـ" كـيـ يـهـكـيـتـيـ كـهـهـتـهـ دـاوـيـ كـوـپـيـتـرـهـكـانـ زـيـتـرـيـ دـاوـهـ تـهـقـيـقـيـ كـلاـشـيـنـوـفـ كـارـيـگـرـيـ بـيـنـ گـهـيـجـيـ بـهـ كـيـانـ بـيـنـ نـهـبـوـ، هـمـوـوـيـانـ چـهـكـيـ سـوـوـكـيـانـ بـيـنـ گـهـيـدـ بـوـوـ، زـوـرـيـانـ تـهـقـهـ لـهـ كـوـپـيـتـرـهـكـانـ كـرـدـ، بـلـامـ كـوـپـيـتـرـهـكـانـ كـالـتـيـانـ بـيـنـ دـهـهـاتـ وـتـهـقـيـقـيـ كـلاـشـيـنـوـفـ كـارـيـگـرـيـ بـيـنـ بـوـوـ لـهـ لـهـلـهـ دـهـهـرـهـكـانـ سـيـ پـيـشـمـرـگـهـ شـهـيـدـ بـوـونـ، يـهـكـيـكـ لـهـوانـ مـاـمـوـسـتـايـ پـاـيـهـبـرـزـ وـ شـاعـيـرـيـ گـورـهـيـ كـورـدـ جـهـمـيلـ رـمـجـهـرـ بـوـوـ، مـنـ دـاـنـشـتـبـومـ، مـاـمـوـسـتـاـ "نـازـمـ عـوـمـرـ" گـوـتـيـ: سـاـيقـ كـوـپـيـتـرـهـكـانـ بـيـمانـ بـيـ دـهـهـنـيـنـ، عـهـوـلـاـ سـوـورـ لـهـ دـواـيـ وـانـ بـوـوـ لـهـ شـاـخـيـ وـ لـهـكـمـ بـوـوـ وـانـ تـهـيـجـيـ "تـارـيـچـيـ" لـهـ كـوـپـيـتـرـهـكـانـ رـوـيـشـنـ، پـيـشـمـرـگـهـكـانـ قـوـتـارـ بـوـونـ، پـاـلـهـوـانـيـ وـ نـاـزاـيـهـتـيـ شـهـهـيـدـ "عـهـوـلـاـ سـوـورـ" بـيـنـكـارـنـهـ دـهـهـرـهـكـانـ ٢٣- فـرـهـادـيـ عـهـزـيـزـ بـهـگـيـ گـوـتـيـ لـهـ سـالـيـ ١٩٧٧ـ "تـازـهـ شـوـرـشـ" درـوـسـتـ بـبـوـوـهـ. لـهـكـلـ بـاـبـمـ بـوـوـهـ دـهـرـهـكـانـ نـاـوـچـيـ مـرـكـهـ جـهـولـهـمـانـ دـهـرـهـ، لـهـكـدـيـكـيـ تـاـواـيـ بـوـوـيـنـ دـيـهـانـ جـهـيـشـ بـهـهـرـمـهـ رـمـانـ دـيـتـ، هـيـچـ مـجـالـيـ هـهـلـانـتـ بـوـوـ لـهـكـلـ بـاـبـمـ بـوـوـ مـشـتـ وـ مـرـمانـ، مـنـ كـوـتـمـ بـلـامـ چـهـپـ دـاـ بـرـوـيـنـ بـاـبـيـشـ گـوـتـيـ بـلـامـ بـلـامـ رـاـسـتـ دـاـ بـرـوـيـنـ كـاتـيـكـ سـهـيـرـمانـ كـرـدـ جـهـيـشـ زـوـرـ نـزـيـكـ گـوـتـيـ وـهـرـهـ لـهـ يـهـنـاـ ئـهـ وـهـرـهـ گـورـهـيـهـ خـوـبـشـارـيـهـوـهـ، ئـهـگـهـ هـاـتـهـ سـهـرـمانـ لـيـيانـ دـهـدـهـنـ، دـهـلـيـ جـهـيـشـهـكـهـ بـهـدـيـوـيـ بـهـرـهـ دـهـهـرـهـهـاـتـنـ، هـمـوـوـيـ چـهـنـدـ مـتـرـيـكـ لـهـ ئـيـمـهـ دـوـوـيـوـونـ وـ نـهـاهـتـهـ لـايـ ئـيـمـهـ بـاـيـهـ گـيـانـيـ مـيـلـلـهـتـيـ كـوـرـدـ. "تـهـجـيـرـ" تـهـجـيـرـ بـهـهـيـشـ وـ تـهـعـرـيـبـ دـيـسـتـيـ ٢٤- لـهـ دـوـاـيـ سـالـيـ ١٩٧٥ـ "كـهـ شـوـرـشـ تـيـكـ چـوـوـ وـ رـئـيـمـيـ بـهـعـسـ بـهـ بـهـرـنـامـهـ كـوـتـهـ گـيـانـيـ مـيـلـلـهـتـيـ كـوـرـدـ. "تـهـجـيـرـ" تـهـجـيـرـ بـهـلـامـ مـيـلـلـهـتـيـ كـوـرـدـ بـهـ دـهـستـيـ بـيـكـرـدـ. لـيـدانـ وـ گـرـنـ وـ لـهـ بـيـسـدارـهـانـ خـلـكـ شـوـرـشـكـيـنـ دـهـستـيـ بـيـكـرـدـ. گـونـدنـ سـنـوـورـ هـيـتـاـنـهـ خـوارـ دـهـستـيـ بـيـكـرـدـ، بـهـلـامـ مـيـلـلـهـتـيـ كـوـرـدـ زـوـرـ خـاتـاـيـهـنـ سـهـدـاـ هـهـشـتـاـيـ كـوـرـدـ بـهـرـگـرـيـ لـهـ خـوـيـ كـرـدـ. خـوـرـشـبـيـرـكـرـدـنـ زـوـرـ بـهـ بـهـرـفـراـوـانـيـ دـهـكـرـدـ، گـورـانـيـ وـ مـؤـسـيـقـيـ كـورـدـيـ گـهـوهـيـ دـهـنـدـهـ، مـهـمـدـهـ بـهـلـكـيـ تـهـيـراـوـهـ بـوـوـ لـهـ دـوـايـ سـهـرـمـسـنـهـهـتـاـنـهـوـهـ لـهـ شـوـرـشـ زـيـادـهـ شـهـدـارـ بـوـوـ، نـازـنـايـ "مـلـازـمـ شـيـرـزـادـ" شـهـدـارـ بـوـوـ وـ "لـهـ شـهـرـيـكـ كـوـپـيـتـرـهـكـانـ بـوـوـ" دـهـكـادـوـنـ بـهـشـمـرـگـهـكـانـ رـهـيـشـيـانـ لـهـ گـلـ دـهـهـاتـ تـاـ بـهـ كـلاـشـيـكـوـفـ تـهـهـيـدـيـهـيـ دـهـهـيـدـيـانـ هـهـبـوـونـ ٢٥- تـهـهـيـدـيـهـيـ دـهـهـيـدـيـانـ هـهـبـوـونـ بـهـ گـورـهـيـهـكـانـ خـسـتـهـ خـوارـمـوـهـ. بـهـلـيـ ئـهـ وـهـنـاـيـهـيـ بـهـهـيـدـيـهـيـ دـهـهـيـدـيـانـ هـهـبـوـونـ

شہید خالہ شہاب

دنهه ته قبیله ک سه بارهت به کتبی "فریدریش له نیوان مه‌هدی و عیسای"ی سامی عه‌لی عه‌زیز

(المهندسي) که شاونین له به کارهیناندا
شوبنی تاریخان گرفتارهه.
عیسیای ماسیح، یان عیسیای که ماسیح
بوروه نامسر زهودی به پرسوونی تاسری
ناسرالوو جهادهکه به مسوچیزه و به بین
باوک له حائزهه ماریمه هائزهه دنبیاره.
شیبهه که پیشتر له تاسمان بوروه، که له
قوروشانی پیشتریزه ا به روحش الفدووس یان به
شیبهه گوراسنی لیکراوه. که او شهودی
پیشترین ته ماسیح شاری (پرسوونی تاسری)
له سر زهودی و شیبهه کهی، که عیسیاهه له
تاسمان بوروه. لیکر شهودی شهه حائزهه
محمدزاده داده رمیت هیسا داده برترت و
دینه که و تالیت ته ماسیح، چونکه ته ماسیح
نارکه کهی بوروه قنافری (غیر المقصوب
علیهم) و تدلو بوروه
له حالتی تیمامی ماهیدا شه مغاره یان
جهادهکه به مسوچیزه له تیمامی
رسوونی تاسری (کوچیز دوابیش شابیهه
نهامی مهدی).
- جهادهی عیسیای ماسیح (پرسوونی
تاسری) به مسوچیزه و به بین باوک له
حائزهه ماریمه هائزهه کاپکه، به لام
شمغاره یان جهادهکه به مسوچیزه له
نموده تیمامی حوسه پیش کوچیز حائزهه
فاتحیه تاجسید دینیتاره. به واتسای
شمغاره یان جهادهکه به شهودی له
مرزفه و دلیک و ساروک هایه، به مسیط
دیگرترین کلیسته حالتی تیمامی کامل.
باقیه عیسیای ماسیح (پرسوونی تاسری) له
حائزهه ماریمه ماهیده و هائزهه له حائزهه
فاتحیه. کاتنیکل که ته مسنه
جهادهکه شهودی پیشده این شه مهدی
دیگره شه ته مسنه تیمامی ماسیح (پرسوونی
تاسری) کوچیز دوابیش تیادا کرد.

له حالتی نیامنی مهدیدا شه مباریه بیان
چه مسأله که به سروچینه له نیامنی
خوشه بین کوکی حائزه شفایته تهمید
ده بیت و شاروه کپشی حائزه شفایته تهمید
ده فرمودت (یواطنی اسمه ایمی) به
ولایت شه مباریه بیان له باور و دلیل ده بیت
شه مباریه بیان نوری (نور) تهمید بروزنه که
به حائزه شفایته نیامنی عالی و نیامنی
خوشه بیندا دیت، شا دهگاهه دلیل و باورکن
نیامنی مهدیدی تو اتریش شیوه که کی
یوسوی ناسری له تامسنان، که عیسا پرورد
ده بیت (الصع) و ده بیت شیوه که شفای
مهدیدی هر لیر شووه بشه شهنه سین مالک
فرموده که ده گفتیته و ده
راست نیمه. بر گفتنه لیکناته و ده راستی
تم فرموده، ده بیت نیمه به نوای و اتای
الصلوة (پیغمبر) (بکریون، له
قریاتیان پیغمازه هاتوره) (لِ الَّهِ وَ مُلَائِكَةِ
يَصْلُونَ عَلَى النَّبِيِّ بِمَا أَهْلَهُنَّ أَنْتُوا
صَلَوةً عَلَيْهِ وَ سَلَوةً أَشْتَهِيَا (۵۶) بیان
نیمه دوها دهگاهن و دهگاهن (اللهم صلی
علی سیدنا محمد و علی آل محمد) اتای
خودا نویز دهگاهن؟ خودا (جل جلاله) این
نویزه لمسر حائزه شفایته مهدیده دهگاهن؟
نویزه حمدی خوداییه، کواته لیزه ده
الصلوة (به و اتای حمد دیت، و اتا خودا
مالاتیکت تهمیدی پیغمازه دهگاهن،
شویتیکن سه همودی پیغمازه دهگاهن، که
نیمه بش دوها دهگاهن و دهگاهن: (اللهم
صلی علی سیدنا محمد و علی آل محمد)
ماشای تهودیه له خودنا دهپاریشده و ده
مه قائمیکن من همودی به حائزه شفایته تهمید
پیغمازه و شه مهدیدی بیکات، شاید و اتای
راستی (الصلوة)، کواته به و لیکناته و ده
(يصلی خلله عیسی) شهود دهگاهه دیت
که حائزه شفایته عیسا شه مهدیدی حائزه شفایته
مهدیدی دهگاهن، تک له نوای و نویز دهگاهن
تھه مهدیدی که پیش تهودیه، که نوای له
دایکنیون شفایته مهدیدی، که حائزه شفایته
مهدیده ده فرمودت (یواطنی اسمه ایمی)

هزاره تی مجامعته داد و هزاره تی عیسیادا (ع) همه دیدند که پیش شاهزاده، که نواز لنه دایگوئیش شهامتی همه دیدی، که هزاره شش محمد داد داده رمیت (بیاطر) اینه اسمی (ع)، که جسدده کپاچو ت جسم پیروزه وی به موعده بوده لنه شاهزاده تیهامتی خوش بینی کوچکی هزاره شش فائتمه و دوازد هزاره دهگان شور تیهامتی، که پاسویی خانی (عیسی) ماسیح) تیاپسا کوچس دولیس کرسد، شنیده که هزاره شش عیسی ده بیته شاید پیشیمانه همه دیدی، که روحته لله دوسه و هارکاری شیهامتی همه دیدی، تیهامتی دهگات لنه خانلی موعده رات

پیشنهاد و کوتایی

فربادرهس
لهیوان

خواهی علی عروشها قال الى يخسی هذه
الله بعد موتها قلمانة الله ماتة عام ثم
بعته قال كم ليشت قال ليشت يوما او
بعض يوم قال بل ليشت مائة عام فلاظر
إلي طعنك وترى إيك لم ينشأة وانظر إلى
حمارك والجحünk اية للناس والظاهر إلى
العظيم كف شئزها ثم تکوشا لخما فلما
تینن له قال أعلم أن الله على كل شيء
قدیر (٢٥٩)

فاسدگاهی مؤمیاکردن و ناشستن عازیزه کان
جیزه پیش، که به هاله به مومیانی
فریاده کان تأسیون، له شاو همه کان
جیزه باز تهود بوروه تا لهو بجزایله دا دوانی
مردن به شامی بینتیه وه، (مومیا) پیش
ولایت نهاده، که به هارمه پیش دا گوشتیت
(خالد) « خلود » پیش هو گوکنکن تا بدیه.
عه زیره کان جیزه شهیتس و پیچ قزی شاو
به رزاییه پان رانیوه، پیوه شو هدره مانهیان
در روسنگاره نه دواز مردن تایپاها بینتیزین.
حاجزه تی بوسطیش (د.خ) افکر شرایه عازیزی
میسر، که خودنا په رست بیرون و شهودی
حاجزه تی سوچون (د.خ) . دواز توانه که
خودا (جل جلاله) فرمائی به حاجزه تی
شوح کرد په چیت جیزه دو توپو کریدوشن
تلودان بگاتکه وه، حاجزه تی شوح به مومیزه
روپاری شلیل در روسنگاره، بوله په چوچوته ای
هه مو رو روپاریکه هدره لبدر تهاده پیش
مو محیزه ای حاجزه تی موسا (د.خ) ی تینانا
روودا. که اونه شارمسنانه ای جیزه
شارمسنانه ای قمعه ونے کان نیشه، وه دک
وابا وور به هاله رزیشتوه، به لکر
شارمسنانه ای حاجزه تی نوچه (د.خ).
شارمسنانه ای (سماسان) پیش شارمسنانه ای
حاجزه تی نوچه.

له روانگی شوئایته پیرزیشدا له
موععیزههی توساپولکاهف، له (مکانا علیها) ی، که بیز خانزدهتی تیدریس گوتراوه، له (رسووا) ی سبز خانزدهتی عیسای ماسیح و دلیکسی گوتراوه، لسه مراتیدن و زیندوگرمانوکه کهی خانزدهتی سورزیه، له بورجه کاهی فریغوندا دیاره، که شو بهزاییه موععیزهلویه، موععیزه کاهیش شوهه، که شو بهزاییه تاسمان نوری خودهای پیچیدهات و شیادا دسوسوریتنه موهر شایویه سوسوهدیه بکات دهیتهه موععیزهه، خانزدهتی عیسای ماسیح لهو بهزاییه پیرزورهدا خوندا نهانهاتن خطاوی لیتوه ریگوتنه و هو مرنویه، به الام له بهر بیرون و سورانهه شوری خوندا له و بهزاییه دیاریکاروهدا یکسکر دواي مردن چوتنه شاو حالاتن نعمیهه، تا هر شوده بش له پاسی مرندکهیدا له قورشانی پیرزورهدا هائنووه (۱) این متوفیه و ولطفه (۲) که واته مردنت کهی خانزدهتی عیسای ماسیح؛ و دک له دلیکیونه کهی موععیزهه، لمدر تهوده بش له قورشانی پیرزورهدا ماتورهه؛ (والسلام علىٰ عیسای مسجدا ماتورهه؛ و يوم لعثت حیا) يوم لعثت و قوم لعثت و يوم لعثت حیا) ۲- کواتنه به پیش شوئایته پیرزورهه (والسلام علىٰ يوم لعثت و يوم لعثت و يوم لعثت حیا) ده گهنه شوهه که ودک له

(روح القدس) (والتي عيسى ابن مرثيلينات وأيضاً بروح القدس) (إذا قال الله يا عيسى ابن مردم إنك رغم عذري على الناس في المهد وكلاه ولا عذري الكافر والحكمة والتوزير والإنجيل وإذا تحرّك من الطين كهيبة الطير يلقي فتنفع فيه تكون طير أبدي وتنترى الأكباد والأبرص يلقيه وإذا تحرّج الموتى يلقيه وإذا كلفت بي إسرائيل عنك إذا جئته بالبيت قتل الذين كفروا منهم إن هن إلا سخر مثين)

کاری های بروزه ای خواسته بودند که مسیح
خانه لله مسوعیت را درویش میان بازمه تبدیلی بوده باشد
پاراسنثی خوازه شیخ مسیحی مسیح
بیداونی له کاتی نمگان داد و دک له رویانو
له خاچداته که درگشت و واپس زانی
خوازه شیخ مسیحی مسیحیه سینه میشان
دوای و مفاتیح خوازه شیخ مسیحی مسیح
یاسوی ناصری دھجیت و ناو لاموت
دوائر که شیخانی مهدی له دایکده بیت
دوبیت شیخیه نیامن مهدی
۴- نوهی له دایکدیت دوبیت بعریت (گل)
نقش ذاتی الموت (یوسفی ناصری) که
له قورتائدا به (المسیح عیسی) ناوی هاتوره
به موهیبیه له میریمه میریه له دایکدیووه
له قورتائدا پیغیزدا سباره شد و مفاتیکردن
هاتوره : (إذ قل اللہ بنا عیسیٰ إلی
متوفیک و رزاعک لی) همراهها هاتوره
(ما قلت لہم لا اما امریتی به ان اعتنی
الله رضی و رتکم و گفت طلبی شنیدا من
ذمثت فیهم قلما ثویقیتی کلت انت الرافعی
علیهم و انت علی کل شی و شیوه
وشی (متوفیک) و (قلما ثویقیتی) لـ
هر دیرو نایانه که داد به مانای مردن بیت
مانای خودرین ناگایه هست. به لام مردم
خوازه شیخ مسیحی مسیح و دک مردمی هی
که داشت

کاسیونی دیکه بیرونیو جایه، خودا (جل)
جلاله له بارزایه کن دیارگرکاروی پیشتردن
تمانه متی حقی له حمزه متی غیری مسی
ورگرتوه و هو له گاهان مردمیدا به کسر چوت
ناو حالنه نه مریپهاده و دک له قوشان
یچیزدا هانروهه: (و) خعلتا این مریم و اش
آیه و اویتاتها ای رتوهه ذات فلز و معنی
(شکرایه (ربو) پیش و انشای گردید پار
شوینیکی بارز دمگه مینیت شو بارزایه مش
نوری خودای تیندا دوسوپیتیه و هار که سیا
مسوچههی بگات ده بیت به مسوچهه
تابه هنک. نمساپوله هفیش له ششکوینیک
له بارزایه داروین به مسوچهه : (با) اور
القیة ای الكف قلوا رینا اینا من اللئلا
رحمه و هفیت لانا من امننا رشد)
هر دربارهه شو بارزایه سه بارهه د
حمزه متی تیدریس (د.خ) : (اونکر) فی
الکتاب اینرس الله کان صنیفانیا (۵۶)
ورفقهه مکانی علیا (۵۷) (مکانی علیا
مانی شو تاگهه مینیت، که خودا پایهه کر
بزرگی به حمزه متی تیدریس (د.خ) ناده
چونکه همدو پیشهه بران پایهه که بارزایه
پیشدرهه، به لکو مانسای شوههه، لـ
به بارزایه دامنه هشان لیزورگرتوه و هو به کسر
برینمهه حالتی نه مریپهاده، تنها شوههه پیش
له حالتی (ای متفوچ و راغعهه ای
حمزه متی غیری جایه، که همانه مت

هر سهیارت بهو برای بیانیه سهیارت با
فیرعون هاتوره: (وقال فرعون يا هاشم
ان لي صرحاً لعن ائمه الأئمّة) ٣٦
ائمه السادات فاطعه إلى الله موسى
وإلي الألهة كتاباً هنوزهها هاتوره
(وقال فرعون يا ليه العلا ما علمت لك
من الله غيري فلولا لي يا هاشم علي
الظعن فاجعل لي صرحاً لعن الطعه إلى
إله موسى وإلي الألهة من الكتابين) ٣٨
)

نیماشی خوساپیانی کوبی همه زرده‌شی فانایم
کچی حازر زدش محمد محمد (د.خ) به موقع
نه جسیده دسته و خواه و میله‌تاتی جی
له و زیل و زندگانی و نهارانیه زریگار ده که
که نیابدا دعزین و کومه‌لکی مرزا قایقی
خودای راسته قلیه تائشنا دمکات و ده دهول
پاسا داده مهربانیت و ده بیته ریتمشانه
کومه‌لکی مرزا قایقی و ده لامی سدره
پرسیاره کانی مرزا قایقی شی ده داتره.
بیز بوزنگنگه دهه و ریتمشانی شهم باشه

پیویسنه همین سچن
تایا حمزه شی عیسای مسیح (یه
نهشتری) له خاندراوه؟
تایا حمزه شی عیسای مسیح کوچی نوا
کرد وو، بان نا؟
بیچی له ۲۴ تیردا رو پینقه میگر حمزه
عیسای دیتهره، ته ک پینقه میگه ریکی دیک
حیکمه شی هالنده که کی جیوه؟
۱- ملائیکت مردی له دایکبو
حمزه شی عیسای مسیح به حمزه
هزیرات دهدن، ودک له قورشاتی پیچه
هانووه (آن قلت الملائکه یا هزیرین این)
پیشک یکله مله ائمه ائمه مسیح عی
ان هزیر و جیها فی الثنتی والآخرة و
التفربین وتکلم اللش فی النہد وکی
ومن الصالحین)
(المسیح عیسی (واته: عیسیاییک،
مسیحیه، مسیحییش تهرکانکی هامزه
عیسایه، له هانقی به کامیدلو واتای راسی
دروسیت ته لامستیچن همهشتری کو
زه لاله، ته لف لام له زمانی هرمه وی
تاجیتنه ستر تار، یکلکو دهیتنه سر ته
یان پیشه، به عیسای مسیحیش گلوقرو
پیسوعی ناصری)، جونیک له گهل حمزه
ماریمه ای دایکیدا له شاری (الناصره

۲- حمزه‌شی عیسای مسیح از خانه‌دروغو زنگاری بروه، نه و پیش له خاچ بینبیانه شیوه‌کی بروه له قوره پیزدا هاتووه: (وقولهم إنا فقلنا المسیح ابی میریم رسول الله وما فرقنا و ما صلسلة ولكن شیله لهم وإن اخْتَلَفُوا فِي لِقَاءِ شَرْكَةٍ مِّنْهُمْ بِهِ عَلَمُ الْأَثْيَاعِ الْعَظِيمَ وَمَا قَاتَلُوا يَقِيناً) لمبر شهودی شاهزاده حمزه‌شی تادمه و نمسیع و دک خالقی حمزه‌شی تادمه و نشروعی جیباوه، که دایک هایه به وان، حمزه‌شی عیسای مسیح شکوین تیبه (دایک و باوک نهادنکونه دنواوه)، پژوه قدر نیبه و شیوه‌یه هایه، (إن ملئ عیسی دلله کشت اتم خلقة من ثراب ثم قال کن فیکون) همروه‌ها له مه‌ساله‌یه بده که و نق حمزه‌شی مهربه به حمزه‌شی عیسای مسیح له قوریانی پیزدا هاتووه والکر فی الكتاب مریم لذ اللہت آله‌ها مکان شرقا (۱۶) فالختن م ذونیم حجا فارستنا لیلیا روحنا فند لها بیترزا سویا (۱۷) فقلت لی اغ بالرخن منک این گشت تیقا (۱۸) قال آنار رسول رتک لا گب لک غلاما ز (۱۹) فقلت ای یکون لی غلام و یمسنی بشر و تم ایکن بغا (۲۰) و کنک قل رتک هو علی هین و لیلجه للناس و رحمة ها و کان امرا مقمه (۲۱) فخلقة فاختت به مکان قم

(۱۱) هزارهشی مغایرمه به موعدهای خود را میگرداند و آن شاو به مردمی که هزارهشی عیسای مسیحی به رُگ کردند شویتیگاه پارچه زاره لش شعری شهیدی ناتوانیست لئن نزک بینته و بیوه لام ناید پیریزه دهاتروره : (فلاما رزکیا لنه) مکه قصبا) مدعاست لنه (مکان شویتیگاه که شاو به مردمی که قساپی را بدویدا هزاره مباریمه هزارهشی عیسای مسیحی به کارت : (شماعیل علی) پیش خودا لئن در پیش لنه شاو به پیوشه هارادا لنه دایکیوس عزیزیگاهی چیزی میش باشد یعنی کنیت شایسته به شوری مندلوبون دلو رو تریوره نقوسی شایسته ایان بر کرانه و ده شویتیگاه پیروزیان داشته اند. لبهر شاو شبهه بیشه لنه باسی خاجانه که دهاتروره : (شجه لنه) شبهه که هزارهشی عیسای مسیحی

سازمان اسناد و کتابخانه ملی

بس پیشنهاد این ریشه‌گردشواری من
خودها دلوا اسه همه‌زده‌تی تیپر لعهم (۱)
دیگات چو رو بالکه دیگات و سیریان بیه
پارچه پارچه‌یان بیگات و پارچه‌گاهانیان ت
به پهکتر بیگات و نه پهکتریان نوره بیگان
دوایر پانگیان بیگات و خودا دیگانه‌ییم
پارچه‌ی هنر بالندیمه که دوچیه‌یه
پیه کنرو دیگیه‌یه بالندیه جا
به لگانه‌یویسته، که حازه‌تی تیپر لعهم
پرسیاره‌ی له گونانکردن له توئانی
نه بیوره له زیندورو گردشواری مسروپدا.
نه بهش له دهادیه، که پیچه‌هه‌یه‌ی خود
شوه جوزه ناخصیه دیش بزیه‌یه ایله‌یه
چونکه همچ تیپر لارو پیچه‌یه رنکی خ
هارگیز گومانیان له توئانی خودا نه بیوره
دهه مو چشته‌نکاره بالندیه توایوی خودا
و دلشیشبورون لهه‌یه، که خودا به
هیلکون چک شده‌یه بیه دیگات و ه
پیچه‌یه‌یه ایله‌یه له یاقیندان.

خودا (جل جلاله) دوازده هزار (د.خ) دهکات که به پرتوان
 شیر اهلیم (د.خ) دهکات (حجر الأسود) در مسجدیکه
 نامیده شد (حجر الأسود) در مسجدیکه خودا دوازده هزار
 دهکات بین بیز حجه، همه مردمه میباشند که
 حججش تیپه‌دانش را روزی حشره به می‌
 چووار مسکن خلوقیش دعویتیزند و
 لبیزیستند و در حشره دهگونی، بزیله الله تعالیٰ
 پیروزه کهند اهانته (جووار بالله) نه ن
 نه کنمتر.
 له سار بنه‌مای شهرو جووار ج
 مه خلوقاتانه له سار بنه‌مای و الامکان
 نه لکعن به چووار قوانا خدا تقدیمه بعیت
 در مسجدیکه، همه مردمه ناؤک و شتمیکیکند
 در مسجدیکه ناؤک و شتمیکیکند
 چووار قدرخانه همه ب. دواتر نه حالته نیند
 دهکات بیه میتن میار ایستاده: پیش دهگون
 شاراستیه کی شاره استیه پیش دهگون
 "مرافت المستقیم" میار ای
 نووجه میشیان بیلای راسته پیش دهگون
 "غیر الفضوب علیهم" و میار ای
 سنه میشیان بیلای چه بیو پیش دهگون
 "ولا الشاذین". له جیهانی تامیریزند
 به میسته دهگوتورت راسته و چه
 دهگونکاری و کلماری، یان سار مایه دار
 که میزینشند.

نامه شو سیستمه به، که سه
نیزدروو پیغامبران له حضرتی نادمه
(د-خ) نما حضرتی محمد مسیح
دایلیشون له درستربوندیار به هات
تارچه‌سی شو حاله تنهان گردیده.
سیستمه‌ده روز ب تاشکرا دیاره،
حضرتی محمد مسیح (د-خ) له تاروه است
حضرتی همیسای مسیح (د-خ)، که
الله به له دستی راستی شو هاتوره
قشاشی "غیر المحتوب علیهم" بز
جوله کاهنه له سه شریعه‌ش همن
موسا (د-خ) لایانداوه دیانگر پسته‌وه
رینگی راست و درست، که "مس
الستقیم" و درجه‌های جاپیش له قوی
"ولا الخالقین" دابه شیوه‌ی همن
مهدی "میسای مهدی" دیشه‌وه (بر
بهشی ۲-۳ کتبیک)، که له ت

کاریکاتیر له بزاڦي رۆژنامه نووسیدا

سه ریاز خوشنا
گه لکی کورد به دریازایی میژووه پرده ده سه ری
و نه هامه تبیه که تی، یه شمه بینهت و ماف خوارو
بووه، هوکارگه لیکیش هان بوسه رهه لدانی ته و
مهینه تبیانه. من نامه وی بومیژووه بگه ریمه وه، لئ
نتوانم خوم ببويیرم له ثامازه دان به گرنگترین و
به رجا و ترین هوکار، که میژوویکی هاویه شی هه یه
و رهگی داکتاوه به دریازایی سه رده مه جیاجیا کان.
هر لکاتی حومرانی میرنشینه کانی (سوزان بابان-
پوتان) تاشو رسه کانی شیخ م محمودی نهر و قازی و
بارزانی و شوریشی نوی، ته ناهن ته مه مروشی له گه لدابت
نهویش (دوویه رمکی و مملانی نیو خویی) ۵. هر کاتی
کورد سه رده داکتی چنگ کوتبن نیتوانیوه سوونی
لیو ریگرت و بو خیر و خوشی که له سته مدیده که
به کاری بینتیت؛ نه مهش بو سیاستی به شنیک له
سه رانی سیاستی کورد ده گه ریته ووه، که نه ایتوانیوه
و دکو پیویست توینه راهیه تی خه لکی کورستان بکن
و به دلسوزی بیه جله وی بگرنه دهست.
نهویش چ له بیر به رزوه هندی تایبیه شه سه توی
گرتنده دهستی ده سه لات یان به هوی ناوچه گه ریته
خویه رستی، یانش به فیتی بیگانه؛ لاهمه مو با ریکیشدا
زه رهه مهندی یه کم که لی کورستان بوده. فوابالی
نهو نارهه تی و مهینه تیانه شه ده گه ویته نه سه توی
نهوانی خویان به خاوه نه میله ته زانیوه، نهوانی
له په نای خورده ایتیدا خفریکی پوکدنی کی فانه کانیان
بو وینه! لیره وه پیامیک ناراسته سیاسته تهه دار و
کاره دهستانی ولات ده کم، که جیتر به فیتی بیگانه
نه لنه بین؛ بائیدی به س بینت بیگانه په رستی چونکه
نه نجامه که ته نهان نشوستی هینان و دو رانده.
پیشینانیش گوتوبانه [سه دسال بیکه] به بیگانه په رستی،
ثاخیری هه رهه دیه بینی نشوستی [با نشوستی کان به س
بن و به خودابجینه وه. له دوای هه لیزاردنه کانی (25)
ی ته موز، مه سه له ته زویر و خروقات بونه با بهتی
که رموکور له میدیا کور دیدا، رزیک له میدیا
زمان حاله کانی پارته نوپوزیونه کان با سیان
له ناشهه رعی به ریوچوونی هه لیزاردنه کان ده کرد
و راشیان گهیاند، کله بیر هفتیاری با رو دو خه که
نه لیزاردنه نه مجاهه به براورد له گهل هه لیزاردنه
چوار سال له مه ویه، ناسمان و ریسمانیان بهین
بوو؛ چونکه یه که ماره ئهه زماره زوره چاودبر و
روز نهانه نه وسی نتو خویی و هه ریمه و نیوده لوله تی و
نوینهه ری و لاتانی جیا جیا چاوبنی پرو سه که بکن
هر چونه ده به شنیک له چاوبنیان هه ندیک تی بینیان
نه بیو، به لام به گشتی پرو سه که به ته رینی له قله ده درا
نه بین بار تی نوپوزیون نه راستیه بزانی، که نیمه
له لایکدا ده چن
نا چند سالیک له مه ویه به دهست شهربنی نیو خویی
و گرانی و نه خوینده دوار بیه وه ده لاند. چون تیره
له گهل و لاتانی خاوه نه زمون و بیشکه و توی نهوری
یا ئه مریکایی به راورد ده کری؛ دواتر له ولاته خاوه
نه زمون و دیموکراته کانیشدا نزور جار باس له ته زویر
ده کریت له هه لیزاردنه! بیوه دهی هه موان به ویزدانه وه
له بار دو خه که بروانین، که نهودش مافیکی رهوا خویانه وه لی
به خوه بینیو له هه مو و رویکه وه به راورد له گهل
سالانی رابر دودا. هه رچه نده خه لک گله بیان له که می
خرمه تکوزاری بیه کان هه یه و باس له نایه کسانی
و گمنده لی و روتین ده کهن له دام و ده زگا کانی
حکومه تدا، که نهودش مافیکی رهوا خویانه وه لی
له گهل هه مو و نهانه شدا ده سکه وه کان زیارت
له که مو کوری بیه کان. ئیستا خه لک له په پری ئارامی
و ناسایشدا زیان ده گوزمرینی، من پیموایه ناسایش
و نارامی چیان که متر نییه له ناو خوراک بور مرف
هزاری راده بیر بینیش تارا ده بیکی بسایر راهه
کراوه، خه لک تازاده له ووه چون ببرد که اوه و کام
رهنگ هه لدیزیری و کی ده کاته نوینه وی خوی
له پیشنه یه کریزی که له که مان بپاریزین و له برا بانه بر
نه بین اویاراندا یه که ده نک بین ته گهر له نیو خوشدا ده نگ
و رهگی جیاوازمان هه بین؛ چونکه نیستا و اخیریکه
که شنی که لی کور دو ووه و که ناریکی تارام هنگا و ده نی
و لم سوختکه له نگه ده گک.

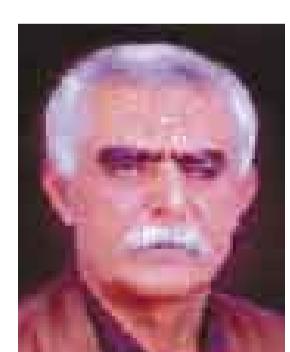
چکایه‌تی شار ... خووی شپری هه‌تا پیری

بی. بویه به چاوی زهونکه
سهپری گله کوردستان ددهن.
برا چاوره شه کانمان پیان
خوشبی یان ناخوشبی:
هله رست و بهر چاوتنه نگن.
چاویان به حکومه و پهله مان و
دامودزگا حکومی و ئیدارییه کانی
هه ریتمی کوردستان هه لئایه.
به لایانه وه ئەسته مه کورد
له سایه ئاشتی و ئازادیدا
هاوشانی و لاتانی پیشکه و توو،
به ره مو شارستانیه و فره حیزبی
و دیموکراسیه و لیبوردیی،
بنیاتنانه وه سه رخان و
ژیرخانی هه ریتمی کوردستان
شەروو روژ ناسرەرون، شانیان
داوهته بدری.
لە راستیدا ئەوه بەی بووهته مایه
دلتنگی برا چاوره شه کان و
هاوبیره کانیان.

ئەپەپىي "بۇون بە خاۋەننى ئالاۋ ئازادو سەرىپەخۇ، واتا مىللهتى عەرەب بەگشىتى قەردارى يابىرە گەورەمى مىللهتى كوردىن، بەلام مەسەلە بى نەمكىيە، واتا بەلای ئەوانەوه "نان ئەو نانە كە لە خوانە" بۆيە هزىرى رەگەزىپەرسقى و دەمار گۈرۈشى و كلىتۇردى يېكتۈرۈپەتى بەعس و ھەستى بالادەستى بەسەرياندا زالبۇوه، پى لە راپىردوو دەخشىتىن، مېچ حىسابىك بۇ ئەو مىللهت و نەتەۋانە ناكەن، كە سالەھى سالە پىكەوه بە خوين يارىزىڭارى لەسەرمەرى ئەم ولاتە دەھەن.

ھەرەوهە لەئىزىز باندۇرى ئەقلەيەتى خۇبەزلىزانىن بە تەنها خۇيان بەسەردار دەزانان، دەبىنى قىسىم بەپىار فەرمۇدەمى ئەوان

بُو بُوچی ده گریئی..!
 گوتبووی: عاده‌تی بووکان
 تیکنادم.
 - به لئى هەر لەم روانگەوه
 خەلک له کۆمەلگاى كوردەواریدا
 ليزەر ئاسای بەرد له جىئى بەرد
 دەددەن،
 بۇ نموونە: دەلین "خۇوي شىرى
 هەتا پېرى".
 لەم بارىيەوه نموونە زۇر لەبەر
 دەستدايىه، بەلام لىزەدا جىڭىيەيان
 نابىتەوه، بەمەرجىيەك! كە
 دەقاودەق لەكەل كارو كەردىوه
 روھشى برا چاۋەرھەشە كانمان
 كۆنکن.
 ئەڭەر بۇ مىّزۇو بىگەرپىنىفوه.
 بىڭۈمىمان مىّزۇو گەواهىدەرە
 بەھەي كە برا چاۋەرھەشە كانمان
 لەسايەي ھىزى بازۇوي قارەھمانى
 مىلەتتى كورد "سەلاھىدىن"

محه مهند که ریم نانه وا
ده گیلر نووه ده لیت: پ
۹" میردی کردیبوو، جا
۱۰" بوبو میردی کردموه
ئاماده بیوون به بیوک
دهستی به فینگه فینگ
کردیبوو و ده گیریا، لیتی

هیمن کریم مام رهش: تا ئىستا تۈرگىنەوەيەكى ئەكادىميانەتىر و تەسەل لەسەر
رادیۆي دەنگى ئەمریکا VOA نەكراوه

هیمن کەریم لە ستۆدیوکانی بەشی کوردى رادیۆی دەنگى ئەمریکا

اَسْهَانِ زِيَارَةِ الْمَوْلَى نَبَّاهِيَّةِ كَانَ
جَالَا كِيَانَ هَيَّه، جَكَه لَهُ وَشَ بَهْبَنِيَّه
لَهُ دُوكِيَّه مِينَتَانَهِيَّه مِنْ لَيَرَه بَنِيَّه مِنْ
رَهْوَهْدَنِيَّه كُورَدِيَّه لَهَكَاتِيَّه دَهْرِيَّه بِيَّه
هَهَلُوَيِّسَتِيَّه نَهَتَهْ وَاهِيَّه تِيَّه
بِرَسَه گَرَنَگَانَهِيَّه، كَه پَهْيَوَهْدَنِيَّه بِه
نَاهِيدَهِيَّه كُورَدَه وَهَهِيَه هَاوَهَهَلُوَيِّسَتِيَّه
بَوْنَهْ وَجَالَا كَيَّه جَقْرَوَهْ جَقْرَوَهْ
نَهَنَجَادَاوَهْ، بَوْ نَعَوَهْ وَجَالَا كَاتِيَّه
سَنَوَرَه بِهَزَانَهِيَّه لَهَشَكَريَّه تُورَكِيا بَوْ
سَهَرَه رِيمَيَّه كُورِسْتَانَهْ وَثَهُوكَاتَ بَوْ
دَهْرِيَّه بِيَّه نَارَهَزَأَيِّه رَهْوَهْدَنِيَّه كُورَدِيَّه

وَاشْتَوْنِيَّش بِهَتَّاهِيَّه تِيَّه لَه بَاهِيَّه
جَقْرَوَهْ جَقْرَوَهْ تَوْ وَهَكَ رُوقَّنَاهَهْ نَوْسَيِّكَ
كَارِي لَهَسَرَه بَكَهِيَّه لَهَكَهْ رَهَكَاتِيَّه
بِهَدَهْسَتَهْ وَهَيَّه بَيَّه، لَهَكَهْ رَجَيَّه مِنْ
بَهْهَوَيَّه تَوْبِيَّه نَهَهِه وَهَكَهْ كَاتِيَّه شَهَوَتَهْ
لَهِبِرَه دَهْسَتَهْ نَاهِيَّه، بَهْلَام بِرِيَّه
دَاهَه كَوْهَه لَهَلَكَهْ كَارِي رُوقَّنَاهَهْ مَاهَوَهْ
جَقْرَوَهْ جَقْرَوَهْ بِرِيشَه نَهَنَجَام بَدَهْ، لَهَوَانَه
كُورَتَه فِيلِمِيَّه لَهَكَوْمِيَّه تَارَيِيَّه يَانَهْ هَيَّجَ
نَهِيَّه رِيَّبِرَهْ تَارَيِيَّه لَهَسَرَه بَهْشَيِّيَّه
كُورَدِيَّه رَادِيَّه دَهْنَه كَهْمَرِيَّه وَشَوَّهَنَه
گَاهَشَتَارَيِيَّه وَمَؤَخَّهَنَه وَشَسوَتَه

خوشة ئەگەرچى ئىئمە بەشىۋىدەيەكى
رسىمى دەولەت نىن، بىلام لە ولاتىكى
دەك ئەمرىيەكى نۇينەرلەپەتتى حکومەتەكەت
پېشوازىتلىتكات، مانايىكى قۇول و
ئۇمۇدىكى گۇورەتتى لەلدە دەجىنتىت،
ھەر ئەوانىش ئەركى میواندارى و شۇيىنى
حەوانەدەپەيان گىرەتتە سەقەت. پاشانىش
بۇ بەيانى لە كاتى سەردىنىكىرىن بۇ
نووسىنگى ئۇنىتەرلەپەتتى حکومەت كە بە
چەند سەددەمەرىلىك كە كۆشكى سېپىيەد
بۇورە، كاڭ قوباداتىلەبانى و كارمەندانى
نۇرسىنگى كە پېشوازىبىكى گەرمىان
ئىكىرىدىن، ئامادىيى و هەممۇ كارلسانسى
و هاوكارىيەكىان بۇ كارەكانمان

له نیستادا دهست به کارهای کردوده؟
له که گه شتمنان به واشنون
بیو هندیمان به بمهه روکی بهشی کوردی
رادیوکه کرد، که ناوی خاتون (فه خریه
پوسکی) ایه، له ویشن له بارهگای بهشی
کوردی که لهن اون بارهگای سمهه کی رادیوی
منکی نهرمیکایه له لایهن کارمهنهانه وه
وقر به گرمی پیتشواز نکراین، هر ززو
پیوشینه روکسکدنی تاییه
پیوشینه تاییه بـ جیهه جیکرنی
کارهای کمانان به همه مو پنداشته کانه وه
کیرایه بـر، تیمهش به پنی نه و پلانه
امانز شنوه هر کس مان نه ناوه روکی
تو تیپینه نه و که مان که تینه په بیو هندیکرن
و کوردن وه زانیاری پنويست بـ
تیپینه کمانان.

هیمن کهريم و قوياد تاله‌بانی نوينه‌ري حکومه‌تی هه‌ريمه کوردستان له ئه‌مرىكا

باکات و هک بهشیک له پیداویستیبه کانی بهدهدست هیتافی برآنانمه بکالویریوس، منیش به پیویستم رسانی تویزینه موهدی درچوونم لمصر بهشی کوردی رادیویی دهنگی ئەمریکا بیت، چونکه ماوهی زیاتر له ۱۸ ساله نم رادیویی به همولی ژماره‌یه ک له کوردی دلسوزی ئەمریکا و هک بهشیکی زیندوو له چوارچینویی رادیویی دهنگی ئەمریکا VOA که به زیاتر له ۵۰ زمانی جیهانی پهخشی برآنامه کانی دهکات، که چو تائیستا تویزینه و ھویه کی ئەکادیمیانه‌ی تیز و بهله‌یه تاییسته بکالویریوس، مانندی دهکات و هک بهشیک له پیداویستیبه کانی زانیویه‌تی که دو خوینکاری کورد له بهشی راگه‌یاندنی کولبیزی ئادابی زانکوی سیه‌لاحدبین، بیو دستکوتونی نس و هولمانه چوونته واشتنتون له بیتنا ئاماده‌کردنی تویزینه و ھی زانستی درچوونیان بۇ زانکو، یەکیکان روئنامه‌ننووس (ھینمن کەریم مام روش)، که جگه لهوی خوینکاری زانکویه هاواکات پەیامنیزی سەتەلایتی گەلی کورستان و ئىزگەی مەركەزی دهنگی گەلی کورستان، لە پەیوەندنیبەکی له ۋۆرەنکانی بالەخانەی رادیویی دهنگی

ئەوهى من لە نزىكەوە ئاگاداربم، بېرىارە بەھارى سائى داھاتتوو رىك لە مانگى نىسان بەشى رۆشنېرىي و كەلتۈورى لە نوينەرايەتى حکومەتى هەرىمى كوردستان گەورەتىرىن فيستيقاشى رۇوناكىبىرى ھونەرى و كەلتۈورى كوردى سازىكەت و چەند رۇژىكىش بخایەنى، ئىستا ئامادەكارى يۇ ئە و كارە دەكىرى

گر نگه کانی واشنگتون ناماده بکم،
نه مه جگه له سازکردنی چهند دیدار یکی
روزگرانه وانی تر له گله کسایه تبیه
سیاسی و کومه‌لاییه کی و روشنبریه کان
و رهوندی کوردی له نه مریکا.
رسانیه کانی رهوندی کوردی چون دیینی؟
چهارمینه کی ریخترا اوی ناکومی هن،
که گنهنجانی کورد به ریشه‌ی دین،

ایپورتی دنگیمان کرد به پر پرگامی (DALET)، که شندازیاریکی دنگی زور
نه ناوابانگی ثمریکی راهیناتی بینکردن،
بریاریشنه هم لتو ماوهیده دا لهیال
نه نجامداني توییزینه و دکه مان بدرده و ام
بین له ئاماھه کردنه هه وال و راپورت بو
ادیکه.

که ریم مام رمش) و دلام پرسیاره کانی
به درخانی بهم شبیوه میداید و:
* نامانچ له چوچونتان بتو همیریکا چیبه؛
- من جگه له ووهی وک روزنامه نووسیک
کارده کهم هاواکات خویندکاری دوا
قوناغی بهشی راگه یاندنی کولیزی
ثاداب له زانکوی سه لاحده دین، هممو
خوینتکاریک له دوا سالی خویندنی له
- به لئی منیش له چهند مانگی یه کهم
هولمندا سره رجاوه کان کوکه مهوده،
به داخهوه له کوردستان سره رجاوه کان
تیزینه وکه بتکه بیه؟
* بچی له نامیریکا، نهدکرا له کوردستان
تیزینه وکه بتکه بیه؟
- به لئی تیزینه وکه بتکه بیه؟

هەمین کەردىم لە سىقىدىقەكان، يەش، كۈرىدۇ، دادىقۇ، دەنگ، ئەم بىكا

درخان یه کم هفته‌نامه‌ی ئەلی ئازاده، دواي راپه‌رین ژماره سفرى له ۲۰۰۰/۱۰/۲۲ له سليماني دەرچووه و
ھەموو ۸ ۲۲، مانگكى دەزگاي، حاب و بلاوكى دەنەوە، يەدرخان له باشۇرۇي، كۆ، بىستان دەيدەكتار

ناآونیشان: کوردستان، ههولییر، شههقامی ئاراس، باللهخانی سههدراری، نۇرمىل: ٧٩٧، ٢٥١، ٦٦، مۇباييل: ٥٨٧٨، ٤٥٥ + ٩٦٤ ٧٥٠، سلېمانى، باللهخانی رەحىمى مەلا عەللى مۇباييل: ٩٦٤ ٧٧٠، ١٥٩ + ٨٥٥٤

- سهوو و ای ماری په
- راویزکاری میزوو: د. عبدولعلیاوهی
- راویزکاری زمانهوانی: دوریا عومر نهین
- راویزکاری رووناکبیری: د. هیماد حسین
- راویزکاری کلتوروی: خالید جویبار
- راویزکاری هونهری: محمد مدزاده
- بهشی کومپیوتهر: نهیوب یوسف نبویه‌کر

- خاوهن نئيمتيازو بېرىۋە بەردى
 ھەمەيد نۇبۇۋەكىر بەدەرخان (٨٧٨٥٥٤٠٧٥٠٧٥)
 بېرىۋە بەردى نۇرسىن:
 ھەبىدولەرە حەمان مەعروف (٤٥٨٢٦٤٦٥٧٥٠٧)
 سىتافى كارا:
 حەسەن ياسىن، كازىم عومەر دىباڭ، ھىمن چەمەيل، ھەواراز مەممەد، مەممەد
 فەتحاڭ، مەسىعىدى مەلا ھەمزە، حەسىبەي باپۇنى.
 نە خىتىە سىاز:
 ئاسۇ حەسەن ئەلە حەممەد (٢٦١٨٧١٤٤٥٠٧٥)

همن که، به لفظ داده نوگفت، به شه کان، و زه لات، ناوه است، دادی دهندگ، نه بکار

بەرخان
Bedirxan
www.bedrxan.net